

Poština plačana pri pošti 2205 Starše

GLASILO OBČINE STARŠE

december - gruden 2021

št. 81

SREČNO 2022

Čaroben praznični pozdrav!

Naj bo čaroben TA ČAS, ki prihaja, čas božiča, novega leta, koledovanja ... Naj bo poseben, igriv, domač, naj bo prelit s čokolado in posut z lešniki. Naj diši po sveže pečeni potici in slastnih piškotih, po toplem čaju z medom, ki ogreje telo, ali kuhanem vinu in dišavnica, ki smo jih vsuli vanj. Naj nareže tanke rezine pršuta in ponudi tatarski biftek. Naj nas zavije v mehko odejo in nam nadene debele nogavice, če nas bo zeblo. Pa ponudi šal, rokavice in kapo, ko bomo igrivo – kot nekoč – gazili po snegu. Naj prinese tople in trdne objeme in samo prijazne besede, tudi besede voščil, ki naj resnično veljajo – te dni in vse leto, ki je pred nami. Pa ...

Vse to in še več si zaslužimo po dveh posebnih, drugačnih letih, ki sta nam prinesli veliko spremembo v življenja – takšno, ki je nismo pričakovali in niti slutili. Vendar smo se počasi prilagodili, v upanju, da bo tudi vse to minilo in se bo čim prej uresničil rek: »Za vsakim dežjem posije sonce!« Ta dež oz. mrak pa kar nekako traja. Se vam ne zdi? Včasih so rekli, da se vse dogaja z nekim namenom. To bo držalo za veliko situacij, ki smo jih preizkusili v življenju. Da pa se nekaj godi tako množično in toliko časa, to pa bo že preveč. S tem namenom življenja se težko strinjamo.

Ampak – kljub temu bomo dalje mislili pozitivno in ravnali skrbno in odgovorno. Ob tem ne dovolimo, da bi zaradi svojih prepričanj, kakršna koli so že, grdo gledali nekoga, ki je še pred dnevi ali uro bil naš najboljši prijatelj ali vsaj dober znanec. Raje poskrbimo, da ostane prijatelj še naprej! Ob tem se zavedajmo, da si je prav ON s številnimi dobrimi dejanji naše prijateljstvo nekoč že krepko prislužil. Zato bomo razmislili in se mu za morebitno vsiljivo vedenje opravičili. Iskreno in iz srca! Kar presneto še bomo potrebovali drug drugega, tako v dobrih kot težkih trenutkih. Obojih nam namreč življenje vedno natrosi v nekem razmerju.

Ljudje gotovo nismo rojeni za to, da bi bili sami! Smo družabna in družbena bitja. In to tudi ostanimo ... Žal nekateri v današnjem »čudnem času« s svojimi težkimi besedami in še težjimi prodornimi pogledi postanejo napadalni tudi do oseb, ki jih prvič vidijo, in samo čakajo, da bi se prisotni ujeli na njihove besede. V takem primeru bodimo raje tiho in se ne vpletajmo v dogajanje. Saj veste, da ni dobro prilivati olja na ogenj. Bolje je počakati, razmisliti in morda – razumeti tudi njih. Prav gotovo ima-

jo vzrok ali vzroke za svoje vedenje. Morda je krivo samo to, da so v kratkem času prejeli, kot tudi mi, nešteto nasprotnih informacij, s katerimi nas mediji bombardirajo iz dneva v dan, iz ure v uro. In jim je v nekem trenutku prekipelo. Pa ...

... naj se nam vsem skupaj življenje vrne na stare tirnice. Izidimo iz vsega skupaj močnejši, modrejši in čuteči do soljudi. Ne samo do svojcev, ampak do slehernega posameznika. Bodimo prijateljski do vseh (tako učimo že v prvih razredih osnovne šole) in skrbno obdržimo svoje prave prijatelje, za katere vemo, da jih ni veliko. Včasih so rekli, da imamo lahko dobrih prijateljev samo toliko, kot je prstov na eni roki. Ali celo še manj. Zakaj tako? Zato ker si je treba za vsakega »prijatelja čas vzeti«, naš dan pa ima tudi v »novih časih« samo 24 ur.

Pa srečno – med prazniki in v letu 2022!

Daša JAKOL, vaša urednica

P. S.: Prispevke za pomladno glasilo pošljite do **1. marca 2022** na naslov: glasilo@starse.si.

IZ VSEBINE

• Pozdrav urednice ... Županov uvodnik	2, 3
• 10 let viničarske zgodbe v občini Starše	4
• 10 let nas pesem družji	6
• KGD Ptičica - na novih poteh	8
• Pod Urškinim plaščem v Prepoljah	9
• Izlet upokojencev DU Marjeta	10
• TD Starše - turistični izlet po Prekmurju in Goričkem	11
• »6. 000 000 ladij za 6. 000 000 žrtev«	12
• Pozdrav iz KUD Pojoča travica ... Slovenija kvačka	13
• Šilihovo priznanje ... Priznanje IBBY 2021	14
• Čas za spremembe na OŠ Starše	15
• Podjetniški vikend ...	16
• Pobarvajmo si dan ... Tradicionalni slovenski zajtrk	17
• Ogljed Narodne galerije v Ljubljani	18
• Učenci so se izrazili skozi risbo	19
• Delovni utrinki iz Najdihojce in Pikapolonice	20
• Človeški pohlep nima meja	23
• Kako naj prenehamo odlašati	24
• Sladkarije in zobje	25
• Božična zvezda ... Zima, zima bela	26, 28
• Gibanje v naravi	31
• DŠI upokojencev v kegljanju s kroglo na vrvi	32
• Kegljanje DU Marjeta ... V spomin	33
• Dan spomina na mrtve ...	34
• Čebelarstvo GAJA ... Diši po medu in ajdi	35, 39
• Župnik Rudi Koželnik	40
• Spoznajmo Marijo Dobnik iz Starš	44
• Božič - krščanski in družinski praznik	48
• Čas je za voščilnice ... Koledniki	49, 50
• Tepežni dan	51
• Raznos društvenih koledarjev	52
• Nič vas ne stane, da ste dobrodušni ... Kolofon	53
• Obvestilo slavljencem	54
• Uredništvo - voščila	55 - 62
• Križanka	63
• Fotografija - zimski motiv, Sveta noč	64

Foto: D. Jakol

Kljub vsem tegobam bodimo optimistični ...

Spoštovani občanke in občani!

Pa je tukaj. December. Moral bi biti vesel, poln pričakovanj ter dogodkov. Toda zopet nam je epidemija, ki je vlada (verjetno zaradi finančnih težav) sploh ni razglasila, pokvarila vse načrte.

Želeli smo organizirati drsališče ter z organizacijo raznih

prireditev v občinskem središču ustvariti prijetno vzdušje. Toda riziko odpovedi oz. slabega obiska zaradi ukrepov je bil glede na vložek, ki bi ga morala vložiti občina, prevelik. Smo pa vasi popestrili z dodatno novoletno okrasitvijo, v upanju, da se bodo ukrepi vlade toliko zrahljali, da se bo lahko organizirala kakšna prireditev ter nam popestrila prednovoletno obdobje.

Menim, da moramo glede na število obolelih biti odgovorni in poskusiti preprečiti nadaljnje širjenje bolezni. Že tako smo kljub upoštevanju ukrepov večkrat poskrbeli, da se je bolezen zaradi druženja prekomerno razširila. Posledično je tudi Božiček otroke letos obiskal na enak način kot v preteklem letu. Upam, da so se ga otroci razveselili ter da jim je vsaj malo polepšal praznične dni.

Omejitve pri zbiranju ljudi ter ostali ukrepi so v zadnjih dveh mesecih precej oklestili dogajanje v občini. Prireditve, razen kakšna kulturna v manjšem obsegu, so bile odpovedane. Kljub temu se izvajajo športne aktivnosti v dvorani in na prostem, seveda ob zagotovitvi vseh pogojev PCT. Tako so me medse povabile članice vadbene skupine Šole zdravja Starše, ki je vključena v krovno društvo Šole zdravja v Domžalah. Tudi do dvajset članic se vsakodnevno ob osmi uri zjutraj srečuje v občinskem središču, z namenom, da s svojo vadbo poskrbijo za svoje zdravje. Vljudno vabljeni, da se jim pridružite, vsakega novega člana ali članice bodo zelo veselili.

Vsi vemo, da čas neusmiljeno teče. To še posebej čutimo tisti, ki imamo za sabo že precej življenjskega obdobja. Tako ne morem verjeti, da je za mano že celo leto županovanja. Moram priznati, da ni bilo lahko. Na eni strani pričakovanja po spremembah, po drugi strani pa covid in omejevanja. Verjetno

nisem zadovoljil vseh pričakovanj. Upati na nekaj takšnega bi bilo prevzetno in nerealno. Kljub temu sem prepričan, da so spremembe vidne. Skupaj z občinsko upravo se trudimo, da bi projekti tekli nemoteno in do sedaj tudi tečejo. Seveda so za izvedbo potrebna finančna sredstva, ki jih občina ne premore dovolj, zato bo potrebno tudi zadolževanje. Žal naših razvojnih potreb brez tega vira financiranja ne moremo uresničiti.

Navedeno izkazuje tudi predlog proračuna za leto 2022, iz katerega je razvidno, da je za investicije (podružnična šola v Marjeti, komunalno ureditev industrijske cone, energetska sanacijo KS Marjeta, sanacijo cest v Brunšvičku in Staršah ter drugo) planiranih kar cca. 7,5 mil. evrov. Za potrebe izvedbe imamo s strani države obljubljenih cca. 3 mil. evrov. Upam, da bodo obljube tudi uresničene.

Prihodnje leto bo torej polno izzivov. Načrtovani projekti zahtevajo veliko dela in truda, vendar se dela ne bojimo. Skupaj bomo zmogli vse izzive, ki nam jih bo prinesla prihodnost. Bo super volilno leto, zato bo pestro tudi na političnem področju.

Srčno upam, da se bo virus do pomladi umiril ter nam bo s tem v naša življenja vrnil vse tisto, kar že skoraj dve leti pogrešamo. Našo rutino, druženje ter svobodo.

Kljub vsem zdravstvenim in drugim tegobam bodimo optimistični. Ni vse tako črnogledo kot se nam zdi. Še vedno imamo drug drugega, imamo spoštovanje in ljubezen. Tega nam ne more nihče odvzeti.

V prihajajočem letu želim vsem veliko zdravja, uspehov ter srečnih trenutkov, saj so le-ti največji smisel življenja.

Stanislav GREIFONER,
župan občine

Lep spomin - zimska idila v naši občini ...

10 LET VINIČARSKE ZGODBE V OBČINI STARŠE

Bilo je 11. maja 2011. Pred OŠ Starše je bila zbrana množica občanov s tedanjim županom Bojanom Kirbišem, baronom turizma Dragom Koserjem in predsednikom TD Starše Marjanom Malekom. V tej množici sta med povabljenimi gosti bila župan mestne občine Maribor Franc Kangler in mestni viničar mestne občine Maribor Stanislav Kocutar.

Zgodil se je začetek zgodbe, ki je v naši občini zaznamovala nekaj posebnega, do takrat neznanega. Zgodil se je začetek viničarske zgodbe v občini Starše.

Po zaslugi našega bivšega župana Bojana Kirbiša je takratni župan mestne občine Maribor Franc Kangler, gospodar najstarejše vinske trte na svetu, ki raste na Lentu v Mariboru, prinesel v našo občino cepiča stare trte modre kavčine in ju podaril Občini Starše in TD Starše. Posaditev teh cepičev je bil čudovit kulturni dogodek z ljudskim petjem in glasbo. Tudi nagovori niso manjkali, v katerih so vsi govorci zaželeli cepičem stare trte uspešno rast. Doletela me je čast, da sem kot občinski viničar občine Starše, imenovan od takratnega župana Bojana Kirbiša, ob strokovni pomoči mestnega viničarja mestne občine Maribor Stanislava Kocutarja posadil oba podarjena cepiča.

Tako se je začela viničarska zgodba v občini Starše, ki letos praznuje 10. obletnico svojega obstoja. Ta zgodba ni bila ves čas njenega obstoja nikoli ogrožena, da bi se morebiti prekinila. Za to gre zasluga spoštovanju, ki ga izražamo do podarjenih cepičev stare trte, in odlični viničarski ekipi, ki je bila za namen nege potomke stare trte in obujanje starih običajev organizirana po starem ljudskem izročilu.

Viničarska ekipa z vinsko kraljico Marušo Zelenjak in baronico ter baronom buč ...

Po tem izročilu smo sestavili viničarsko ekipo, ki ima vse prvine uspešnega dela z vinsko trto, vse od njene rezi do dobrega vina v kleti. Viničarsko ekipo sestavljajo občinski viničar dr. Janez Ekart, njegova pomočnika Edi Lupinšek in Vebi Idoski ter trgači Franc Kiseljak, Silva Kiseljak in Lidija Murko. Pred nepridipravi in morebitnimi tatovi za trto med letom skrbi »ahtar« Zdenko Murko. V začetku viničarske zgodbe so v ekipi sodelovali tudi kletar Igor Trstenjak in njegov pomočnik Darko Sel ter trgačici Cvetka Trstenjak in Mojca Sel. Iz objektivnih razlogov so imenovani prenehali s svojo aktivnostjo in upamo, da se bodo ponovno pridružili. Svojega viničarja je imenovalo tudi Turistično društvo Starše, in sicer Cveta Perneka. Z aktualnim županom Stanislavom Greifonerjem je dogovorjeno, da ima viničarska ekipa samo enega viničarja, in sicer dr. Janeza Ekarta.

Zgodba s potomko stare trte občini Starše daje dodatni kulturni utrip. Bogatijo nas kulturne prireditve ob rezu vinske trte v mesecu marcu, postavitve klopotca v mesecu avgustu, trgatve potomke v sklopu prireditve Pozdrav jeseni v mesecu septembru in Martinovanje v mesecu novembru. Ob trgatvi potomke stare trte v sklopu prireditve Pozdrav jeseni in Martinovanja viničarska ekipa obogati sceno prireditve s svojim simbolom viničarskim vozičkom, na katerem je najbolj pomembna viničarska oprema, od soda, stiskalnice, mlina, pletenke in vinskega vrča.

Viničarski voziček ...

delujočim ob naših prireditvah, ki je v organizaciji Občine Starše in Turističnega društva Starše, in sicer ljudskim godcem in pevcem KUD Franc Ilec, folklorni skupini KUD Franc Ilec, Šentjanževkam KUD Ivan Lončarič, pevcem KD Alojz Colnarič, pevcem vokalne skupine PGD Zlatoličje, Društvu Ajda ter moderatorju na naših prireditvah Aleksandru Fureku in še drugim, občasno sodelujočim.

Posebej bogat je naš kulturni program ob trgatvi potomke stare trte modre kavčine, kot sestavni del vsakoletne prireditve Pozdrav jeseni. Ob tej priložnosti naredimo bilanco našega celoletnega dela s potomko stare trte in ugotavljamo njeno letno količino grozdja, ki sta jo dala oba trsa te potomke pri OŠ Starše, ter stopnjo sladkorja. Sledi stiskanje potomke ter pokušnja mošta z gosti te prireditve. Seveda pa takšna prireditev ne more biti brez vinskih kraljic, ki so vsako leto gostje naše aktualne vinske kraljice. Letošnja prireditev je bila posebej zanimiva in bogata, saj nas je zraven ostalih vinskih kraljic in kralja obiskala vinska kraljica slovenskega kraljestva Ana Pavlin.

Pravijo, da nič ne pride samo od sebe. Tako je tudi zdravje potomke stare trte in trte ob telovadnici OŠ Starše v občini Starše rezultat celoletnega dela in skrbi viničarske ekipe za njeno nego. Pri našem delu se zgledujemo po skrbnih in uspešnih vinogradnikih, ki poskrbijo za pravočasno škropljenje ter čiščenje zalistnikov, da ti ne bi po nepotrebnem jedli hrane ostalim rodnim rozgam. Pri normalnih letinah izvedemo sedem do osem škropljenj in trikratno čiščenje zalistnikov, pri čemer trte ob telovadnici OŠ Starše ne škropimo.

Vinske kraljice in kralj z občinskim viničarjem na prireditvi »Pozdrav jeseni 2021« ...

Končni rezultat našega celoletnega dela je protokolarno vino potomke stare trte in občinsko vino La Brajde, ki ga je Občina Starše s Turističnim društvom Starše po zaslugi pokojnega župana Bojana Kirbiša začela proizvajati s trgatvijo grozdja z brajd na domačijah v občini Starše in lastnih brajd v Marjeti. Kletarjenje vina La Brajde, kot pomemben in zahteven del celotne vinske zgodbe, se je v prvih letih viničarske zgodbe vršilo v kleti Darka Sela v Staršah, pod strokovnim delom takratnega kletarja Igorja Trstenjaka. V zadnjih letih se kletarjenje vina La Brajde vrši v kleti Edija Lupinška, pod strokovnim vodstvom občinskega viničarja dr. Janeza Ekarta in ob pomoči Edija Lupinška. Protokolarno vino potomke stare trte smo od začetka naše viničarske zgodbe kletarili v kleti Edija Lupinška.

Viničarska zgodba občine Starše sega tudi preko meja naše domovine. Potomki potomke stare trte modre kavčine rastejo v naših pobratenih občinah Preding v Avstriji in Donji Voći na Hrvaškem. Posebej Avstrijci izkazujejo veliko spoštovanje in ponos do te rastline, ki raste v središču Predinga in je obdana s čudovito pergolo.

Vsaka zgodba ima svoj začetek in konec. Tako se bo ta zgodba v pomladi 2022 končala za aktualnega občinskega viničarja dr. Janeza Ekarta. Prav je, da skrb za nego te dragocene rastline v občini Starše prevzame mlajša oseba. Prepričan sem, da se ob odlični viničarski ekipi ne bo prav nič spremenilo na slabše, morda ob inovativnosti novega občinskega viničarja celo na boljše. Njegova zavzetost in elan ob dobri viničarski ekipi naj bi bila zadostna garancija, da viničarsko zgodbo v naši občini peljemo dalje.

Čiščenje zalistnikov pri telovadnici OŠ Starše ...

Ob koncu lahko zapišemo, da je danes viničarska zgodba v občini Starše pri naših občanah sprejeta kot sestavni del življenja občine. Ima že svojo tradicijo z novimi vrednotami kulture in ljudskega izročila. Za to ima veliko zaslug pokojni župan Bojan Kirbiš. Za ohranjanje teh vrednot skrbi sedanji gospodar vinske trte, župan občine Starše Stanislav Greifoner, tajništvo občinske uprave, Turistično društvo Starše, vinske kraljice ter odlična viničarska ekipa.

dr. Janez EKART, občinski viničar

Ko pride BOŽIČ, me popolnoma prevzame vznemirjenje.

IAIN WHITAKER, 12 let

Posaditev potomke potomke stare trte v Predingu, Avstrija, maj 2017 (na levi župan Predinga Adolf Meixner) ...

Fotografije: iz arhiva avtorja

DESET LET NAS PESEM DRUŽI

»Z leti ste gotovo dokazali tudi, da je glasba pomembna za vse nas, saj vzdržujete, povezuje in z besedilom pesmi širite tudi izročilo našega kraja. Pesmi, ki oznanjajo nekdanje obrede in običaje, so gotovo pokazatelji, da so nam naši predniki postavili temelje, na katerih gradimo, hkrati pa skrbimo za to, da bodo njihovo sporočilo spoznale tudi mlajše generacije.«

Tako sporočilo nam je namenil bivši župan Bojan Kirbiš ob naši 5. obletnici in nam zaželel še veliko lepih skupnih trenutkov na poti, ko bomo k petici pripisali ničlo in slavili Abrahama. Letos smo na tej poti pripisali šele prvo ničlo za enico, žal brez župana Bojana.

Da, kot je dejal Bojan Kirbiš, gradimo na temeljih naših prednikov.

Naši predniki so nam postavili dobre temelje, saj je v PGD Zlatoličje bil ustanovljen prvi gasilski pevski zbor, ki je štel 24 pevcev, pod vodstvom zborovodje Martina Colnariča, in nato drugi pevski zbor leta 1974, ki ga je vodil Valentin Žumer. Zbor je štel 18 pevcev in tako v prvem kot v drugem zboru so kot najstniki peli tudi nekateri člani današnjega Noneta PGD Zlatoličje.

Nonet PGD Zlatoličje ...

Fotografije: iz arhiva Noneta PGD Zlatoličje

Če nekoč domača pesem tu zvenela več ne bo, tudi tebe, rod slovenski, na tej zemlji več ne bo.

(E. Slakar)

Ob naši 10. obletnici se vrnimo na začetek, torej v leto 2011. Na pobudo vodstva našega PGD se nas je združilo 9 pevcev. Vlogo umetniškega vodje je prevzel mag. Oliver Buček, prof. glasbe, in nas v prvi vrsti naučil stati na odru. V njegovem obdobju smo osvojili širok repertoar narodnih in ljudskih pesmi. Pred leti se je Oliver odselil, vlogo umetniškega vodje je prevzel Gorazd Šolar, ki je že prej nadomeščal Oliverja. V zahvalo Gorazdu ostajamo v dobri kondiciji.

Veliko lepega smo doživeli v teh desetih letih, žal pa smo se natanko pred dvema letoma poslovili od našega ustanovnega člana Antona Papeža.

In s čim se lahko predstavimo v desetih letih?

Kot sestavni del PGD Zlatoličje smo sodelovali na vseh srečanjih gasilskih pevskih zborov, ki jih prireja Gasilka zveza Slovenije. V Sloveniji je 810 gasilskih društev, le 16 društev ima gasilski pevski zbor oziroma vokalno skupino. Med njimi smo tudi mi. Tako je ime našega PGD, GZ Starše in Občine Starše dodobra poznano v celi Sloveniji. Doletela nas je čast, da smo bili pod pokroviteljstvom naše občine organizatorji srečanja gasilskih pevskih zborov, na katerem smo gostili 280 pevcev iz vseh koncev Slovenije. Trudimo se za več družabnega življenja v občini. Sodelovali smo na vseh prireditvah. Ob 5. obletnici smo uspešno izpeljali samostojni koncert, in prostovoljne prispevke, ki so jih ljubitelji domačih pesmi prispevali namesto vstopnice, v celoti dali v dobronamerne namene.

Ob tej priložnosti nam je Javni sklad kulturnih dejavnosti območne skupnosti Maribor slovesno podelil Galusove značke.

V letu 2018 smo posneli svoj CD ljudskih pesmi. Pri merek smo na pobudo Gasilske zveze Slovenije poslali gasilskemu muzeju v Metliki, kjer se zbira gasilska oprema in gradivo, pomembno za razvoj gasilstva Slovenije.

V letu 2019 smo organizirali koncert pod naslovom ZAPOJMO S PRIJATELJI.

Na to srečanje smo vabili pevske skupine, pri katerih smo bili redni gostje na vseh njihovih prireditvah. Gostili smo žensko vokalno skupino LELUJA KUD Vinica, ženski pevski zbor STELLARIUM KUD Cestica, obe iz Hrvaške, GASILSKI PEVSKI ZBOR Hajdoše, ŽENSKO VOKALNO SKUPINO Skorba ter domače vokalne skupine KUD ALOJZ COLNARIČ, ŠENTJANŽEVKE in KUD FRANC ILEC Rošnja Loka.

Ne samo v domači občini, veliko smo prepevali na gasilskih prireditvah pri sosednjih gasilskih zvezah, na kulturnih in turističnih prireditvah v Mariboru, Ptuj, Haložah in drugod. Tradicionalno smo povezani z gasilskim pevskim zborom Hajdoše, ki ima za sabo že 48 let in se ponša s kvalitetnim petjem.

Preko pobratene občine Donja Voča smo se spoznali z drugimi pevskimi skupinami iz Zagorja na Hrvaškem in izmenjali več nastopov. Oboji si želimo, upamo in verjamemo, da se bo kulturno delovanje vrnilo v stare tirnice in bomo sproščeno gostili prijatelje onstran meje, prav tako si želimo gostovanj, saj so Zagorci srčni in iskreni ljudje.

To je naša zgodba iz preteklih desetih let. Obudili smo vam spomine na dogajanja v tem obdobju. Seveda se poraja vprašanje, kako naprej. Naš odgovor je: Še se bomo trudili in še se bomo srečevali! Ustanovni člani se bomo sčasoma izpeli, čutimo pa se dolžni poskrbeti za obstoj in razvoj vokalne skupine, tudi ko nas več ne bo.

S tem namenom smo pred časom v Novicah Občine Starše v svoje vrste povabili ljubitelje domače pesmi.

Nonet ob 5. obletnici obstoja (13. marec 2016) ...

Vabilo še velja za moške gasilce in podpornike gasilstva vseh PGD GZ Starše (Prepolje, Trniče, Starše in Zlatoličje).

V zadnjem času smo pridobili dva nova mlajša člana, Bojana Korotaja in Robija Piška. Oba imata za sabo večletno pevsko kariero v vokalnih skupinah. Pričakujemo še koga, ki bo želel sodelovati.

Na željo Gorazda, ki nas je vodil dobri dve leti, smo se uspeli dogovorili s Petrom Krajncem, ki prihaja iz Cirkovc. S prvim novembrom je postal naš novi umetniški vodja. Izobraževal se je na Srednji glasbeni šoli v Mariboru in na Akademiji za glasbo v Zagrebu. Z ljubiteljsko kulturo se je začel ukvarjati pri svojih osmih letih pri folklorni skupini. Z zborovodstvom se ukvarja od leta 1986 in je vodil vse vrste pevskih zborov, tudi otroške. Trenutno vodi štiri zборе in je član pihalnega orkestra TALLUM Kidričevo. V narodno zabavnih ansamblih pa ima najdaljšo dobo pri ŠTAJERSKIH BARONIH.

V novi dopolnjeni sestavi smo se občinstvu nameravali predstaviti na jubilejnem koncertu. Ta je bil planiran za 20. november v farni cerkvi Starše. Zaradi zaostrenih koronskih ukrepov smo koncert odpovedali in čakamo na ugodnejše razmere v prvih mesecih prihodnjega leta.

Občane, ki smo jim bili bolj ali manj zanimivi, obveščamo, da smo že dlje časa razmišljali o spremembi imena »NONET PGD Zlatoličje«. Trenutno imamo 10 pevcev, pričakujemo še nove interesente, zato smo sprejeli sklep, da se ob 10. obletnici preimenujemo v:

»VOKALNA SKUPINA PGD Zlatoličje«.

Za nas je največje zadovoljstvo, če je zadovoljno naše občinstvo. Zato še enkrat: Še si bomo prizadevali, da naredimo čim več za veselo druženje in ohranjanje domače pesmi!

Spoštovane občanke in občani!

Smo v veselem decembru in hkrati v kulturnem molku, zato si naredite med svojimi najdražjimi lepe praznike, v novem letu pa vam želimo veliko zdravja.

Alojz ŽUNKOVIČ

KGD PTIČICA - NA NOVIH POTEH

Kulturna dediščina predstavlja človekove stvaritve, identiteto človeka, vasi, okolice in naroda, zato je v želji, da ohranimo attribute bogate preteklosti, v letošnjem letu zaživel največji projekt KGD Ptčica – snemanje televizijske nadaljevanke NA BRAZDAH LJUBEZNI, in sicer v 11. epizodah.

Scenarij je v osnovi povzet po knjigi Jožeta Ekarta, Spomin na gostijo. Vsebinsko se vračamo v leto 1929, ko na oktobrskem žeganju požene korenine zanimiva ljubezen Nežke in Tončka, ki sta doma iz različnih krajev. Ona z Dravskega, on s Ptujkega polja, območij, ki jih krasita različni narečji in običaji. V želji, da zgodba absorbira čim več trenutkov iz preteklosti, smo ji vtkali bogati etnografski zapis o takratnem življenju naših prednikov na vasi, njihovem delu, praznovanjih, navadah in šegah, ki zaradi hitrega tempa življenja, modernizacije, globalizacije in popolne računalniške zasvojenosti vse bolj tonejo v pozabo. Ljubezen Nežke in Tončka vzkljuje kot roža, raste, premaguje vse ovire in se razcveti v najzlahtnejši trenutek, dvodnevno poroko, teden dni po veliki noči, tj. leta 1930. Zgodba, ki sega skoraj sto let nazaj, na koncu razodene številne skrivnosti, kot most spominov poveže preteklost s sedanjostjo ter nazorno prikaže tako vrednoto kot minljivost življenja.

Zaradi raznolikosti, izjemne zahtevnosti in širine projekta, smo k sodelovanju povabili tudi nekaj kulturnih ustanov, društev, posameznikov in entuziastov. Nastopilo bo 65 igralcev različnih starosti, podobno število statistov in drugih sodelavcev, glavni vlogi pa bosta igrala Barbara MEDVED, v vlogi Nežike ter Gašper MLAKAR, v vlogi Tončka. Sodelovanje in podporo projektu so zagotovile tudi občine: Miklavž na Dravskem polju, Hajdina, Kidričevo, Videm, Markovci in Starše.

S prvo fazo priprav ali predprodukcijo smo pričeli že v pomladanskih mesecih. Dokončali smo scenarij, izbrali igralce in snemalno ekipo, si na terenu ogledali vse možne lokacije snemanja, izdelali terminske plane itd.

Tonček in Nežika (G. Mlakar in B. Medved) ...

Z vajami smo pričeli v začetku septembra, konec meseca oktobra pa posneli prve kadre. S produkcijo bomo nadaljevali v jesenskem, zimskem in pomladanskem času. Predvideno je, da snemanje končamo do junija 2022, da se v juliju in avgustu vse aktivnosti namenijo studijski montaži, v septembru medijski predstavitvi projekta, v začetku oktobra pa se bo nadaljevanke začela predvajati na TV ekranih.

Prav vsi sodelujoči ustvarjalci projekta pogumno vstopamo na novo področje umetnosti kot gledališki zanesenjaki, amaterji, z visoko mero odgovornosti ter globoko vero individualnega zaupanja vase in v celotno ekipo. Novo pot tlakujemo z dobro voljo, kreativnostjo, medsebojnim spoštovanjem in prepričanjem, da tako v izpovednem kot tehničnem smislu uspešno posnamemo željeno nadaljevanke.

Obračamo nov list! Stopamo na nove poti! Poti, ki vodijo v nove kraje, nova doživetja in spoznanja. Poti, ki vodijo v srca ljudi!

Prijazno vabimo, da si v prihajajočem letu ogledate TV nadaljevanke NA BRAZDAH LJUBEZNI!

Člani KGD PTIČICA in ostali soustvarjalci nadaljevanke vam iz srca želimo blagoslovljen BOŽIČ ter veliko zdravja in osebne sreče v LETU 2022!

Jože EKART

Fotografiji: J. Ekart

Oddih na snemanju - igralci v vlogah družine Grm; od leve, zadaj: hčerka Nežika (B. Medved), oče Gustl (B. Lešnik), mati Rozika (M. Ostroško) in hči Barbara (Z. Ekart); spredaj: hči Jožica (Z. Korotaj) in sin Mihec (A. Smeh) ...

POD URŠKINIM PLAŠČEM V PREPOLJAH

Dogajanje v Kulturnem društvu URŠKA se je v letu 2021 kljub pandemičnim omejitvam in prilagoditvam ves september, oktober in november odvijalo v pozitivnem vzdušju, ob sodelovanju članov društva in mnogih krajanov Prepolj.

Koncert male pihalne godbe Neuvirtovi Štajerci iz Pesnice

V septembru in oktobru smo sodelovali v okviru občine Starše na Pozdravu jeseni. Doma v Prepoljah pa smo izpeljali koncert godbenikov, Male pihalne godbe Neuvirtovi Štajerci, ki je bil posnet tudi za BKTV. Koncert smo organizirali prvič, glede na odličen odziv in vzdušje ter izjemen program pihalne godbe pa takšen prijeten dogodek gotovo ponovimo tudi v prihodnje.

Tradicionalni Veseli večer po prepoljsko

V novembru smo pripravili Veseli večer po prepoljsko s člani našega društva in gostjami iz pevske sekcije KD Matej Bor iz Dobrovc. Skupina pevk, z imenom LASTOVKE, nam je s pesmimi obogatila kulturni program, ki je bil sestavljen iz krajših skečev in povezovalnega besedila ter nastopa naših mladih pevk Eve, Alje in Zale. Obiskovalcem in gledalcem smo na tej že tradicionalni prireditvi predstavili zabavni dramski program in orisali kulturno zgodovinski pomen Svete Uršule, zavetnice naše cerkve v Prepoljah, ki goduje konec meseca oktobra. Skeče je napisala Marica Tenko in so bili vzeti iz življenja na vasi nekoč. Tudi ta večer so posneli za BKTV. Ogled prireditve je bil brezplačen.

V vmesnem času smo za Kulturno društvo Urška opravili tudi skupno obiranje grozdja z domačih brajd. Nastal je dober kvintin v mešanici z gemajem, izabelo, jurko in šmarnico.

Nastop povabljenih pevk »Lastovk« iz Dobrovc ...

Člani društva - v ozadju adventni venec, ki so ga postavili pred gasilskim domom v Prepoljah ...

Adventni venček v Prepoljah

Člani kulturnega društva Urška smo, ob sodelovanju s člani društva KGD PTIČICA iz Prepolj, tako kot vsako leto pripravili in okrasili velik adventni venček, ki že zopet krasi vaško središče pred gasilskim domom, in s prižigom prve svečke obeležili začetek adventnega časa. Sicer pa nam je v zadovoljstvo in veselje krasiti našo vasico z umetniškimi izdelki, ki jih pridno že več let izdelujejo mnogi naši člani društva. Na tem mestu se za trud in dobro voljo zahvaljujemo prav vsem.

Vsem obiskovalcem naših prireditev in dogodkov, vsem članom kulturnega društva Urška, vsem občanom naše občine in krajanom Prepolj ter ostalim društvom v občini se prisrčno zahvaljujemo za sodelovanje ter želimo prijetne praznične dni, vesel božič in srečno novo leto.

Jožica EKART

Utrinek z Urških dni ...

Fotografije: J. Ekart

IZLET UPOKOJENCEV DU MARJETA

Kovani izdelek ...

V torek, 28. 9. 2021, smo se upokojenci DU Marjeta odpravili na izlet na Gorenjsko. Udeležba je bila polnoštevna, saj smo tudi tokrat vnovčili bone, ki smo jih prejeli v ta namen.

Najprej smo se ustavili v Trojanah, kraju, znanem po obilnih krofih, kjer smo se z njimi posladkali ob jutranji kavici.

Vožnjo smo nadaljevali proti Ljubljani do Škofje Loke, najbolj ohranjenega mestnega jedra ob sotočju Poljanske in Selške Sore. Mesto je v svoji zgodovini doživelo napade, kugo, požare in potrese. Zaradi varnosti se je mesto v začetku 14. stoletja zaščitilo z obzidjem, skozi katerega je vodilo petero vrat. Od srednjega veka dalje mestno jedro sestavljata dva trga, to je Mestni trg (Plac) in Spodnji trg (Lontrg), nad katerim gospoduje Škofjeloški grad. Priznani umetniki, književniki, znanstveniki so ustvarili bogato kulturno in arhitekturno dediščino Škofje Loke. Med sprehodom po mestu vidimo slikovite hiše in zanimive stavbe, kot so nunska cerkev ali cerkev Marije brezmadežne iz 1358. leta, Župnijsko cerkev, Špitalsko cerkev, stari Rotovž, kamniti ali kapucinski most iz 14. stoletja ... Zanimivo je Marijino znamenje, to je baročno znamenje s tremi kipi iz 1751. leta, v zahvalo za odvrnitev od kuge in ognja.

Po ogledu mesta in počitku smo pot nadaljevali z vožnjo proti Kranju do Kropce. Je naselje ob vzhodnem vznožju planote Jelovica v občini Radovljica. Kropa slovi po tradicionalni železarski in kovaški dejavnosti. Železarsvo, delujoče vse od keltske dobe, je konec prejšnjega

Kovačnica v Kropci ...

Linhartov trg ...

stoletja zamrlo. Industrija je po letu 1945 izpodrinila tudi ročno žebjarstvo. Prebivalstvo je danes zaposleno le še v umetnostni kovaški obrti. Ogledali smo si kovaški muzej, spoznali zgodovino kroparskega železarstva in fužinarstva, njihovo delovno opremo in izdelke, povezane z ročnim in strojnim izdelovanjem žebeljev in vijakov. Nepogrešljiv del muzejske predstavitve je kovačnica, imenovana Vigeljč. Videli smo ohranjeno delovno okolje in prikaz ročnega kovanja žebeljev. Izdelovali so 127 vrst žebeljev različnih mer in izdelali 2000 kosov na dan.

Po obilnem kosilu in počitku nas je pot vodila v Radovljico, srednjeveško mesto nad sotočjem Save Bohinjke in Save Dolinke iz 14. stoletja. Mesto je doseglo odličje oz. prvo mesto kot slovensko turistično mesto glede na njihovo lokalno ponudbo in prireditve v mestnem jedru. Danes je znana kot Radolca, prava prestolnica čebelarstva in čokolade. Družina Mikelj je letos odprla prvo butično čokoladnico. Ob vstopu v staro mesto vidimo rojstno hišo pisca in dramatika Antona Tomaža Linharta, o njem pa je v muzeju tudi razstava.

Zanimiv in prijeten je bil sprehod po trgu s pristnostjo ohranjene arhitekture, z muzeji, galerijami in drugimi znamenitostmi. Znane so Lectarjeva hiša z delavnico lectovih srčkov, Šivčeva hiša z galerijo, Malijeva hiša s sramotilno klopjo in Vidičev dvorec. V starem delu najdemo tudi gotsko taverno, kapelo Sv. Edith Stein in cerkev Sv. Petra.

Tukaj je čutiti utrip življenja mestnega jedra, prijetnega za sprehode ljudi vseh generacij, njihova druženja in srečevanja. Zvoki glasbenega inštrumenta so nam dali vedeti, da je tukaj tudi glasbena šola. Temu vzdušju smo se pridružili tudi mi in uživali s počitkom ob klepetu in

kavici, ob prijetnih sončnih žarkih, ki so nas greli ta popoldan.

Nazadnje smo prispeli v največji romarski kraj v Sloveniji, to je Brezje, vsem znana je znamenitost bazilike Marije Pomagaj, ki služi kot slovensko narodno svetišče.

Pot domov je bila polna zabave, petja in pripovedovanja šal. Vodič Matjaž nas je zopet animiral na svoj šaljiv način, da sta dobra volja in prijetno vzdušje trajala vse do doma.

Doživeli smo čudovit, zanimiv in nepozaben dan.

Nada VITEZ

Muzej z izdelki ...

Fotografije: N. Vitez

TD STARŠE - turistični izlet po Prekmurju in Goričkem

Vinarium v Lendavi ...

Foto: D. Jakol

V soboto, 23. 10. 2021, je Turistično društvo Starše izvedlo turistični izlet po Prekmurju in robu Goričkega. Ob 8.00 so se udeleženci izleta zbrali na jutranji kavi v Baru Ivanka v Rošnji. Odhod je bil iz Bara Ivanka, tj. iz Rošnje 45, nato z avtobusom Arrive iz Maribora, avtobus je vozila voznica.

Ob 8.30 smo prispeli do Soboškega jezera in Paviljona

kavico, nekateri pa pojedli še sladoled.

Na poti smo se ustavili na Posestvu Lipič-Passero s čokoladnico, Tešanovci 24, Moravske Toplice, kjer smo si nabavili čokolade. Sledila je vožnja proti Beznovcem.

Ob prihodu je sledil ogled okolice z divjadjo, nato kosilo v Jelenovem hramu, vsi smo bili zadovoljni. Se pa nam je že mudilo nazaj v Expano, žal zastoj, saj si ga zaradi nemogočih pogojev nismo mogli ogledati v notranjosti. Morda bomo imeli več sreče kdaj drugič.

Pa smo zato zavili v Šunkarno Kodila, Markišavci 44, Murska Sobota, kjer smo nakupili njihove izdelke. Nato nas je pot vodila v Rošnjo v Bar Ivanka, kjer smo zaključili izlet.

Ves čas smo lahko opazovali ravno pokrajino, z nekaj obronki, obdelane njive, pospravljenе od buč, še nezrelo koruzo. Vožnja je potekala mirno, slišala se je kakšna kitica pesmi ali vic, tudi smeha na avtobusu ni manjkalo.

Spomladi se bomo odpravili v Artiče ali na Bizeljsko.

UO TD Starše

Expano pri Murski Soboti, vse smo si lahko samo ogledali in se sprehodili, nato pa nadaljevali pot proti Lendavi, kamor smo prispeli po 9.00. Lendavo smo si najprej ogledali med vožnjo, nato pa od blizu še znamenitost – razgledni stolp Vinarium. Ob 10.00 smo se povzpeli nanj in si z njega ogledali še panoramo.

Sledil je obisk lendavske tržnice, tudi zaradi primerjave in organizacije. Presenetila nas je glasbena skupina, ki je v živo igrala ves čas. Na stojnicah smo si ogledali razstavljeno ponudbo, tudi kaj kupili, veseli pa smo bili sveže pečenega kostanja, pečenih rib in mošta. Branjevke so bile vesele našega obiska.

Pot smo nadaljevali v Pustolovski park, Bukovniško jezero in Vidov izvir, Dobrovnik, kjer so se izletniki sprehodili, postali na točkah, na koncu pred vstopom v avtobus spili

Postanek pri Bukovniškem jezeru ...

Foto: iz arhiva društva

»6.000 000 LADJIC ZA 6.000 000 ŽRTEV«

Mariborsko humanitarno društvo UP-ornik je ponovno pripravilo dobrodelni projekt »6.000.000 ladjic za 6.000.000 žrtev«.

Za sodelovanje potrebujete le nekaj časa, volje in papirja.

Društvo UP-ornik je 23. avgusta začelo z dobrodelno akcijo, namen katere je zbrati šest milijonov ladjic za šest milijonov žrtev genocida in današnjih žrtev človeške ignorance najranljivejših v naši družbi.

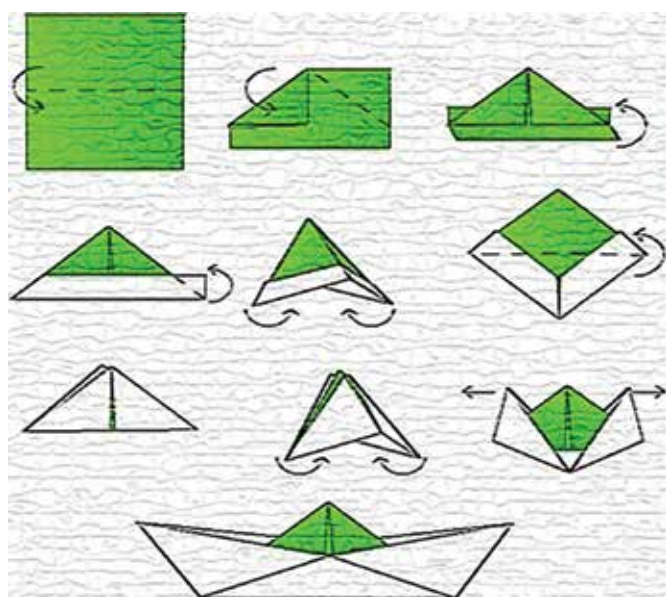
Če želite sodelovati, lahko iz odpadnega papirja (barva in velikost nista pomembna) izdelate poljubno število ladjic, jih preštete, zapišete število in jih do oddaje pridno shranete. V eni izmed naslednjih števil GLASILO ali NOVIC bomo določili zbirno mesto, na katerem bomo zbrali vse ladjice, ki jih boste izdelali, in skupaj kot občani občine Starše podprli humanitarno akcijo.

Ladjice bodo v društvu zbirali vse do 9. maja 2022. Iz zbranih ladjic bo skupina študentov arhitekture ustvarila umetniško inštalacijo, ki bo na voljo za ogled v Kliniki za zdravljenje faužije, nekje 5 - 6 tednov z možnostjo vodnega ogleda. Ob končani inštalaciji bodo ladjice poslali v reciklažo (Snaga). Zbrani denar pa bo namenjen društvu UP-ornik za plačilo najnujnejših položnic ter nakup trgovinskih darilnih kartic za vse uporabnike.

Predvidoma v začetku junija 2022 se bo v spomin žrtvam genocidov odvil tudi zaključni koncert z naslovom »Nekoč in danes«, v SNG Maribor.

Če vas zanima, koliko ladjic je društvo do sedaj uspelo zbrati, lahko to spremljate na spodnji povezavi:

https://www.upornik.si/?fbclid=IwAR0VMez60jJ5qJKFd-f2JHfIMn12FOvPaLjUswdou_YiV2M02EZGsAcVPqw.

KAKO LADJICO NAREDIMO?

Uporabiš ODPADNI papir, kakršne koli velikosti, barve, potiska, popisani, porisani, zastarani ...

Hvala vsem, ki boste prispevali ladjice za spomin, v opomin in dobrodelnost.

Anita BABIČ

Prispevke za naslednje GLASILO pošljite najkasneje do 1. marca 2022 na naslov uredništva: glasilo@starse.si.

Pozdrav iz KUD Pojoča travica

Strašljivi kino

Konec oktobra nam je končno uspelo organizirati prireditvev Strašljivi kino v Rošnji.

V teh nepredvidljivih časih se je zbralo veliko otrok in njihovih spremljevalcev, ki smo jih pogostili s kolicami in sadnimi napitki. Skupaj smo si ogledali animirani film Transilvanija 3.

Se vidimo naslednje leto.

Foto: I. Huber

Kino v Rošnji - to pa je nekaj ...

Trije prašički in volk so se pripravljali ...

Žal razmere ne dopuščajo, da bi vam zaigrali še v letošnjem decembru, kot smo načrtovali. Trije prašički in volk so se pripravljali, da bi vam polepšali decembrske dni, a kaj hočemo. Takoj ko bo mogoče, vas bomo povabili v Rošnjo.

Se že veselimo.

Marija HUBER

Foto: M. Huber

Predstavo si boste ogledali naslednje leto ...

Sodelovanje v projektu Slovenija kvačka

Nekega jutra sem na Facebooku videla pobudo za sodelovanje v projektu Slovenija kvačka. Takoj sem začela razmišljati, da bi se pridružila projektu. Zdi se mi zelo pomembno, da kvačkanje postavimo na svetovni zemljevid in podremo stereotipe, da je to delo samo za babice.

Ker prihajam iz občine Maribor, sem se najprej odločila izdelati grb te občine, vendar je bil zaseden. Zato mi je vodja projekta Jadranka Smiljić ponudila kar nekaj drugih grbov. Med njimi sem videla grb občine Starše in takoj sem se odločila zanj. Brez premišljevanja. Spreletel me je zelo poseben občutek in vedela sem, da sem se odločila prav.

Sama nikoli nisem živela v občini Starše, vendar pa sem veliko otroških dni in počitnic preživela pri vas. Imam veliko lepih spominov na vaš kraj in občino. V tej občini so namreč živeli in še živijo moji sorodniki.

Posebej lepe spomine imam na staro mamo Angelo, starega očeta Franca in strica Mirana, pa še veliko ljudi je, na katere me vežejo zelo lepi spomini. Vendar če bi vse naštevala,

bi mi zmanjkalo papirja.

S kvačkanjem sem se začela ukvarjati, ko sem obiskovala srednjo šolo. Poleg kvačkanja tudi občasno klekljam, šivam in našlo bi se še ogromno stvari.

S tem se ukvarjam predvsem, ker me sprošča in uživam, ko vidim izdelke izpod svojih rok.

Grb občine Starše sem začela kvačkati 15. septembra in ga končala 17. novembra. Delo je bilo kar zahtevno. Zato sem ga tudi dvakrat razparala čisto do konca, saj sem

želela imeti popoln izdelek. To mi je tudi uspelo in zelo sem ponosna nanj. Grb je sestavljen iz zelene, rumene, bele, modre, črne in bež volne. Vsa volna je slovenska, iz Majšperka. Grb je velik 161 x 131 centimetrov, težak pa je 1200 gramov.

Na koncu bi se rada zahvalila Občini Starše za podporo. Najlepša hvala za vse!

Želim si, da bi se tudi kdaj katera od mojih dveh hčera naučila kvačkati.

Barbara SOLATNIK

Foto: B. Solatnik

Šilihovo priznanje učiteljici OŠ Starše Jasni Dobaj

Foto: iz arhiva šole

Učiteljica Jasna Dobaj na podelitvi priznanja ...

Učiteljica Jasna Dobaj na podelitvi priznanja »se podeljuje za dosežke, ki pomembno prispevajo h kvalitetnemu delu v vzgoji in izobraževanju, k razvoju pedagoške teorije in prakse ter k povezovanju z ožjim in širšim okoljem«, je zapisano v pravilniku poslovne skupnosti.

Svečana podelitev letošnjih Šilihovih odličij in priznanj je potekala 12. oktobra 2021 v dvorani Osnove šole Bojana Illica. Med letošnjimi prejemniki Šilihovega priznanja je tudi učiteljica Osnovne šole Starše Jasna Dobaj.

Svoje prve delovne izkušnje je učiteljica Jasna Dobaj pridobivala na osnovnih šolah Ludvika Pliberška in Janka Padežnika, kjer je opravljala delo učiteljice podaljšanega bivanja. Na Osnovni šoli Starše se je zaposlila 2. aprila 1990 kot učiteljica zgodovine in geografije. Ob tem je kot mentorica zgodovinskega krožka z učenci sodelovala na zgodovinskih kvizih in tekmovanjih ter srečanjih mladih raziskovalcev, na katerih so učenci osvojili vrsto srebrnih in zlatih priznanj ter pridobili različna uporabna znanja in veščine. Prvi raziskovalni nalogi z naslovom Geografski oris naselja Starše v letu 1994 so sledile številne druge, ki so odstirale zgodovino kraja in šole. Organizirala je

Ob 5. oktobru, svetovnem dnevu učiteljev, Poslovna skupnost osnovnih šol Maribor razglašala ter podeljuje odličja in priznanja Gustava Šilaha najboljšim posameznikom na področju vzgoje in izobraževanja. Šilihova odličja in priznanja »se podeljuje za dosežke, ki pomembno prispevajo h kvalitetnemu

različne šolske projekte, kot so projekt Stari Grki, Srednji vek in Dan upora proti okupatorju ter sodelovala v pilotnem projektu Zavoda za šolstvo Preizkušanje e-vsebin in e-storitev ter humanitarnem projektu Botrstvo – pomoč pri šolanju revnih otrok iz Kenije. Svojega znanja, ki ga je z dodatnim izobraževanjem in spremljanjem novosti nenehno bogatila, pa ni prenašala le učencem, ampak ga je na hospitacijah delila tudi s svojimi sodelavci ter številnimi študenti na pedagoški praksi in mladimi učitelji pripravniki. Za svoje strokovno delo je v šolskem letu 2006/07 prejela priznanje Ustvarjalni učitelj leta in leta 2015 priznanje dr. Jakoba Medveda, ki ga podeljuje Društvo učiteljev geografije Slovenije.

Ob poučevanju je kot mentorica plesnemu krožku vrsto let prenašala svoje znanje moderno izraznega plesa učencem, s katerimi je kot mentorica in koreografinja sodelovala na območnih revijah otroških plesnih skupin, na šolskih in drugih prireditvah. S člani krožka je vidnejše uspehe dosegla s plesno dramatisacijo in koreografijo glasbenih pravljic Peter in volk, O makaronih, ki so šli na potep in Maček Muri. Javni sklad RS za kulturne dejavnosti je v letu 2012 učiteljici Jasni Dobaj podelil posebno priznanje za izredne dosežke na plesnem področju. Organizirala je številne proslave ob državnih in drugih praznikih, obletnicah šolstva v kraju in otvoritvah prizidkov šole.

V več kot tridesetih letih predanega dela na Osnovni šoli Starše je učiteljica Jasna Dobaj prenesla svoje znanje številnim generacijam učencev in mladim učiteljem pripravnikom ter s svojimi dosežki prispevala k prepoznavnosti šole in kraja.

Ob prejemu Šilihovega priznanja učenci in delavci šole izrekamo učiteljici Jasni Dobaj iskrene čestitke.

Leonida BABIČ

PRIZNANJE SLOVENSKE SEKCIJE IBBY 2021 (Mednarodne zveze za mladinsko književnost)

Slovenska sekcija IBBY je na Slovenskem knjižnem sejmu podelila priznanja in nagrade promotorjem mladinske književnosti in branja.

Tričlanska komisija (Špela Frlic, Tilka Jamnik in Irena Matko Lukan) je izbrala, izvršni odbor pa potrdil letošnje nagrajence. Nagrado je prejel Miha Mohor, priznanja pa: založba KUD Sodobnost International za svoje bralnosposobujevalne projekte, Dragica Haramija in Leonida Babič.

Podeljevanje nagrade in priznanj sofinancira Javna agencija za knjigo.

LEONIDO BABIČ, knjižničarko in učiteljico OŠ Star-

še, je za nagrado predlagala ZBDS (Zveza bibliotekarskih društev Slovenije), Sekcija za šolske knjižnice – podpisana dr. Sabina Fras

Popovič, predsednica ZBDS, z naslednjo utemeljitvijo:

»Šolsko knjižničarko Leonido Babič nominira IO Sekcije za šolske knjižnice v ZBDS, saj njeno večletno koordiniranje mednarodnega projekta Branje ne pozna meja! Čitanje ne poznaje granica v slovenskem prostoru ni zgolj koordinacija, pač pa projekt z njo živi. V njeni šolski knjižnici je prepoznano aktivno delovanje z mladimi bralci - spodbujanje k branju mladinske književnosti, mentorstvo

JAK
JAVNA
AGENCIJA ZA
KNJIGO RS

Foto: M. Krajnc

Prejemnica priznanja
Leonida Babič ...

mladim bralcem pri različnih dejavnostih, izvajanje različnih motivacijskih oblik dela z mladimi, kot so: izvajanje bralnih projektov za mlade.

Prav tako je razvidno tudi aktivno delovanje na področju promocije mladinske književnosti in branja z organiziranjem razstav mladinske književnosti, organizacijo srečevanj mladih bralcev z ustvarjalci mladinske književnosti, vodenjem različnih bralnih projektov, organizacija in izvedba različnih prireditev povezanih z branjem.

Poleg tega pa najde tudi čas za predstavljanje in posredovanje svojih izkušenj oz. projektov na delavnicah, seminarjih in simpozijih, v strokovnih publikacijah in promo-

vira branje mladinske književnosti v medijih, strokovnem tisku, kontinuirano nudi pomoč kolegicam in kolegom na strokovnem področju šolskega knjižničarstva.«

Prejemnica priznanja je po podelitvi za nas povedala:

»To je PRIZNANJE vsem slovenskim šolskim knjižničarkam in knjižničarjem, sodelujočim v projektu Branje ne pozna meja, ki ga koordiniram, in pa seveda vsem mojim dragim sodelavkam, ki z učenci sodelujete v šolskih bralnih projektih.«

Draga sodelavka Lea!

Iskrene čestitke ob prejemu tako visokega priznanja tudi od vseh nas – otrok in učencev ter delavcev Zavoda OŠ Starše. Vsi pa ti lahko v en glas povemo, da knjižnica brez tebe ne bi bila knjižnica OŠ Starše!

Vir: - <https://www.ibby.si/index.php/slo-ibby/priznanja-slovenske-sekcije-ibby/408-nagrada-in-priznanja-slovenske-sekcije-ibby-2021>

- Nominacija IBBY 2021, Sekcija za šolske knjižnice - ZBDS

Za objavo pripravila D. J.

ČAS ZA SPREMEMBE na OŠ Starše

Tako kot vsako leto smo tudi letos na OŠ Starše izpeljali akcijo Dan za spremembe. Gre za vseslovensko akcijo, ki jo izvajamo v mesecu marcu ali aprilu. Nastala je z namenom spodbujanja ljudi, da aktivno pristopijo k odzivanju na potrebe svoje skupnosti.

Na naši šoli imamo te dni različne dejavnosti. Letos pa smo se odločili, da ne bomo spreminjali časa samo en dan v letu, ampak da želimo spreminjati svet celo leto. Zato smo našo akcijo preimenovali v Čas za spremembe.

Ker pa ne želimo spremeniti dneva le nam in našim najbližjim, smo pričeli sodelovati z domom starostnikov Dom po gorco, Maribor.

Spomladi so učenci pisali starostnikom pisma. Vanje so zapisali želje, pesmi, kratke zgodbe, najmlajši učenci so naredili tudi čudovite ilustracije.

Ker pa čas zaprtja države, prepovedi obiskov v domovih

ni bil za starostnike nič kaj prijeten, smo se odločili, da bi lahko otroško radoživost, veselje ponesli v dom tudi na drug način. Nastal je

Paket z mislimi ...

kratak film, v katerem so učenci peli, plesali in recitali ter s tem poskušali starostnikom vrniti upanje v boljši jutri. Z novim šolskim letom so se nam porodile še druge zamisli. Eno izmed teh smo v mesecu oktobru že realizirali.

Misli na plakatu ...

Foto: L. Pahor

Vsi učenci, tako matične šole kot POŠ Marjeta, so pisali misli. Lepe misli, s katerimi smo želeli starostnikom pričarati na obraz nasmeh, jim ogreti dušo in srce.

Neverjetnega odziva smo bili deležni s strani starostnikov samih. Ne le, da so vsi varovanci prejeli lepe misli, na delovni terapiji so iz naših sporočil izdelali plakate. S pismi so se zahvalile vse etaže Doma pod gorco, izdelali so nam čudovite zahvale. Naše misli in njihove izdelke so objavili na FB strani doma. Takrat smo videli, da za nas še tako majhna stvar starostnikom pomeni ogromno. Pričara nasmejana na obraze, v očeh zasijeta sreča in upanje, da

niso pozabljeni in da niso sami.

Posledično smo sklenili, da se naše sodelovanje ne bo končalo.

Lidija PAHOR

P. S.: Članek so pred izdajo v Glasilu Občine Starše objavili v Štajercu; sneli so ga z občinske spletne strani. Niso pa objavili imena avtorice, ampak kot avtorja navedli le: (štr).

Podjetniški vikend

V letošnjem šolskem letu je OŠ Starše vključena v projekt SPIRIT, v okviru katerega smo izvedli Start up vikend. Namen projekta je, da se učenci seznanijo s podjetništvom, razvijajo veščine komuniciranja in sodelovanja, razvijajo ustvarjalnost in oblikujejo načrte za izvedbo svoje ideje. Start up vikend smo načrtovali v skladu z željami učencev. Želeli smo, da bi s tem učenci razvijali svoja močna področja in interese, se družili, ustvarjali in se hkrati tudi zabavali.

Za učence osmih in devetih razredov smo pripravili niz delavnic, ki smo jih povezali v start up vikend. Ta je 22. in 23. oktobra 2021 potekal na šoli. Ustvarjalne delavnice so bile namenjene spoznavanju temeljnih mehkih veščin podjetnosti, kot so timsko delo, izkustveno učenje, ustvarjalnost, inovativnost pri uporabi virov, javno nastopanje in reševanje problemov. Pokazali smo jim uporabo Canvasa kot učinkovito metodo reševanja problemov.

Tema Start up vikenda so bile ideje za uporabo zunanjih šolskih površin, ki bi služile sprostitvi in zabavi. Učenci so iskali inovativne rešitve izrabe še neuporabljenih šolskih površin. Sami so dajali ideje, kaj bi dejansko naredili, poiskali optimalno praktično rešitev, pripravili načrte s prototipom, materiale, možne izvedbe, kdo jim bo po-

Timsko delo ...

Malo je še vroče ...

magal ter se vrnili v prostorsko, časovno, finančno in tehnično načrtovanje ideje. Ugotovili so, da bi potrebovali še igrišče za odbojko, v učilnici na prostem visoke grede, bralno plažo in kotiček za sprostitev.

Učenci so osvojili osnovna znanja raziskave trga ter koncept kupca in uporabnika. Ves čas smo vzpodbujali uporabo spleta za pridobivanje in posredovanje informacij, jih soočili s konceptom vrednosti sredstev, s stroški, z omejitvami proračuna in s tem povezanim izračunom finančnega modela. Vzpodbudili smo jih k razmišljanju o morebitni poslovni možnosti oz. k razmišljanju o načinih,

kako bi dejansko aktivno doprinesli k boljšemu počutju in s tem posledično tudi k še boljšim ocenam ter h krepitvi in razvijanju kreativnosti in podjetnosti na šoli. Med delom je bil tudi čas za sprostitev in zabavo. Učenci so kuhali v veliki šolski kuhinji, ustvarjali tatooje, se ličili in plesali. Posebno doživetje je bila tudi noč s petka na soboto, saj so vsi udeleženci Start up vikenda skupaj z koordinatoricama projekta prespali v šolski telovadnici.

Janja LEDINEK in Tanja ŠIMEK,
koordinatorici projekta

Veliko smo se naučili ...

Le kdo se skriva v temi ...

Mednarodni dan prijaznosti POBARVAJMO SI DAN

Iz dobrodelne organizacije Humanitarček v Mariboru smo prejeli zanimivo pobudo, da se ob mednarodnem dnevu prijaznosti, ki ga že od l. 1998 po svetu praznujejo 13. novembra, priključimo akciji barvanja kamenčkov.

Pobudo smo z veseljem sprejeli in tudi v naši šoli pred tem datumom barvali. Najprej je bilo seveda treba nabrati nekaj primernih, manjših, najbolj ploščatih kamnov, ki so služili kot likovna podlaga. Učenci so jih nabrali pri Dravi, kjer je izbira v naši okolici seveda največja, ali pa kar okoli domače hiše, kjer so se bohotili na kakšnem kupu gramoza.

Humanitarčki, kot uradni ambasadorji mednarodnega dneva prijaznosti, ocenjujejo, da bomo skupaj zbrali okrog 15 000 kamenčkov, ki bodo marsikomu polepšali dan ... (en podatek pove celo število 20 000).

»Že leta 2014 so z umetniško šolo Atilem pod mentorstvom Melite Ragolič pripravili prve kamenčke z dobrimi mislimi za bolnike z multiplo sklerozo, ki so poželi takšno navdušenje, da so se odločili tradicionalne rumene rožice, ki so del praznovanja mednarodnega dneva prijaznosti v tujini, nadomestiti kar s kamenčki. Siv neugleden kamenček, oblečen v barve in ovit s pozitivnimi mislimi, prever-

Kamenčki so že dobili nove lastnike ...

Foto: D. Jakol

jeno nariše nasmeh na obraz prav vsakemu najditelju,« je objavljeno na spletni strani društva.

Tudi naši učenci so na kamenčke napisali pozitivne misli ali jih samo pobarvali dnevu primerno. Od društva so prejeli tudi posebne kartice z razlago, kaj kamenčki pomenijo. Upajmo, da so sedaj naši priljubljeni izdelki že polepšali trenutke naših staršev, babic in dedkov ali drugih občanov.

Naj vam pozitivne misli naših učencev nosijo dobro energijo še na mnoga leta!

Daša JAKOL

Tradicionalni slovenski zajtrk - letos že enajstič

V slovenskih vrtcih, osnovnih šolah, zavodih za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami ter drugih javnih zavodih je v petek, 18. 11. 2021, potekal že enajsti Tradicionalni slovenski zajtrk, letos pod sloganom »Zajtrk s sadjem – super dan!«

V prvem desetletju projekta je bilo postreženih že med 2,5 in 3 milijoni zajtrkov. V skoraj 1000 vrtcih in osnovnih šolah po Sloveniji, tudi v OŠ Starše in POŠ Marjeta, smo ob tem obeležili tudi dan slovenske hrane.

Tradicionalni slovenski zajtrk je za otroke poseben dan, saj se nanj pripravljajo z raznimi dogodki, povezanimi s pridelovanjem hrane v bližnji okolici. Pogovorimo se tudi o pomenu zajtrka nasploh, saj vemo, da nekateri, tudi odrasli, le-tega sploh nimajo oz. mu posvečajo premalo pozornosti.

Učencem smo postregli z mlekom in domačim temnim kruhom, ki so ga namazali z maslom in medom. Zraven smo seveda dodali še sadje. Mmm, kako je teknilo, so ob koncu imenitnega obroka povedali učenci.

Mmm, kako tekne ...

Foto: D. Jakol

Jedi domačih pridelovalcev naši učenci prejmejo večkrat v letu, kar je pohvalno. Tako tudi vemo, od kod je hrana, prejmejo pa svežo, saj za prevoz skorajda ne porabimo preveč časa in kilometrov.

Daša JAKOL

Vir: <https://www.nasasuperhrana.si/tradicionalni-slovenski-zajtrk/letos-poteka-ze-11-tradicionalni-slovenski-zajtrk/>

Ogled Narodne galerije v Ljubljani

V okviru 1. kulturnega dne, ki je potekal 23. 9. 2021, so naši devetošolci obiskali Narodno galerijo v Ljubljani. Videli so dela iz stalne zbirke, še podrobneje pa so opazovali slike slovenskih impresionistov.

Sprehodili so se med vrhunskimi likovnimi deli in spoznali različne umetniške zvrsti, ob neposrednem opazovanju pa poglobili znanje o likovnih motivih in tehnikah. Nekateri učenci so prvič v živo doživeli Kofetarico in Poletje Ivane Kobilce, Sejalca Ivana Groharja, Rdeči parasol Mateja Sternena ...

Po vodenem ogledu je sledila likovna delavnica, ki je učence usmerila v poglobljeno opazovanje, razumevanje in doživljanje umetnin. Učenci so izbrali impresionistično delo, ki jih je najbolj nagovorilo, in ga poustvarili. S pasteli so naslikali barve, ki so jih zaznali, svetlobo, oblike,

narisali teksture in pri tem izrazili svoj impresionistični pogled na svet.

Tanja ŠIMEK,
učiteljica likovne umetnosti

Macesen, Sara Šmid, 9. a

Rdeči parasol, Ella Pinter, 9. b

Učenci pri poustvarjanju umetniških del ...

UČENCI SO SE IZRAZILI TUDI SKOZI RISBO ...

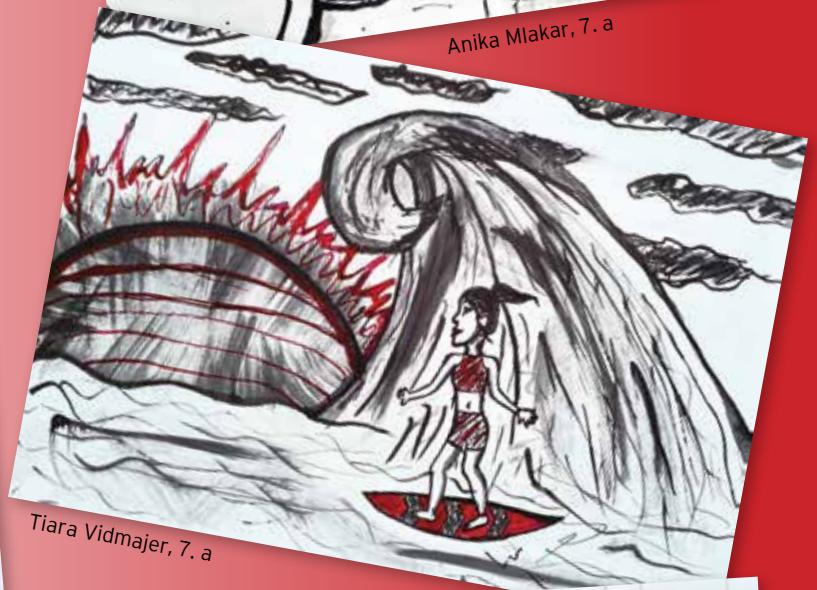
Melani Köpp, 8. b

Anika Mlakar, 7. a

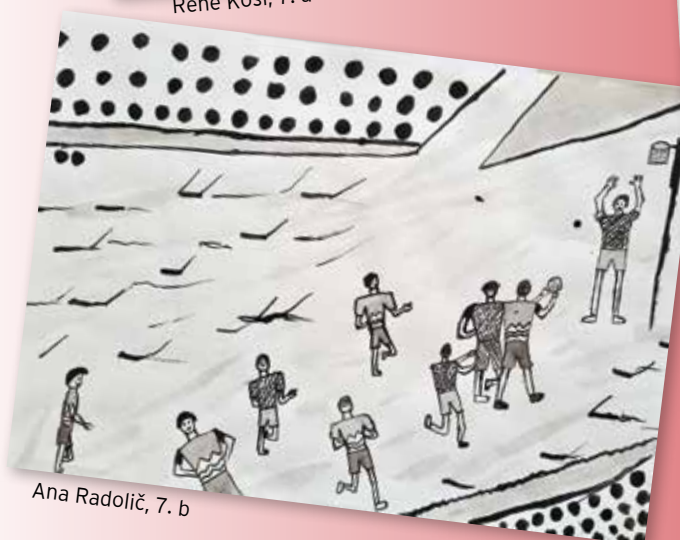
Rene Kosi, 7. a

Tiara Vidmajer, 7. a

Lucija Di Monte, 8. b

Ana Radolič, 7. b

Likovni motiv za vse izdelke: Na tekmi
 Tehnika: 7. r. tuš, 8. r. svinčnik, oglje, flomaster
 Likovna naloga: 7. r: Kompozicija – vrste;
 8. r.: Prostorski ključ
 Mentorica: Tanja ŠIMEK, učiteljica LUM na OŠ Starše

DELOVNI UTRINKI iz Najdihojce in Pikapolonice

Teden otroka v vrtcu Pikapolonica

Letošnja tema ob tednu otroka je bila RAZIGRAN UŽIVAJ DAN. Tako smo namenili še večji poudarek igri in igranju, saj je potreba po igri otrokova primarna potreba, ki je zelo pomembna za njegov razvoj. Hkrati pa igra in igranje otrokom prinašata veselje, sproščenost, burita njihovo domišljijo, spletata prijateljstva, jih povezujeta in navdihujeta.

V tem tednu smo vzgojiteljice izvajale različne dejavnosti, usmerjene v igrivo-zanimive urice, s katerimi smo otrokom dodatno polepšale preživljanje časa v vrtcu in druženje z vrstniki.

Foto: M. Polajžar

Na lutkovni predstavi ...

V večnamenskem prostoru našega vrtca smo pripravile igralne kotičke (kotiček za igro pri zdravniku, frizerju, kotiček dom s kuhinjo in dojenčki, delavnico in ustvarjalni kotiček), s katerimi smo pritegnile otroke k ustvarjalni igri. Vsak dan se je v teh kotičkih igrala druga skupina.

Tudi v igralnicah so se otroci sproščeno igrali v igralnih kotičkih, ki smo jih prilagajale in spreminjale glede na njihove interese.

Foto: M. Polajžar

Igrajmo se zdravnike ...

Pripravili smo zanimiv ustvarjalni dan, kjer smo pustili domišljiji prosto pot. Naši mali umetniki so na velikem formatu papirja s slikanjem s prstki in odtiskovanjem dlani, namočenimi v različne tempera barve, ustvarili svoj skupni likovni izdelek.

En dan v tednu otroka smo namenili gibanju, se igrali različne otroške gibalne igre, medtem ko smo ob poslušanju znanih otroških pesmi tudi zapeli in skupaj zarajali.

Še posebej pa so bili otroci navdušeni nad predstavo, ki jo je otrokom podarilo Društvo prijateljev mladine Občine Starše, z naslovom Opica in kapitan Tan Tan, ki so se je v telovadnici OŠ Starše udeležili otroci 2. starostnega obdobja. Najmlajši pa so v vrtcu uživali v predstavi Pisane jesen, v izvedbi Društva za boljši svet.

Trudimo se, da je kot ob tednu otroka tudi naš vsakdan razigran.

Martina POLAJŽAR, vzgojiteljica

Varno v vrtec v skupini Sončki

Začetek vrtca je vedno najbolj pereče obdobje za varnost otrok, zato smo v skupini Sončki novo vrteško leto začeli s temo varnosti v prometu. Otroke smo vzgojiteljice želele preventivno ozaveščati o pomenu varnosti v prometu, saj so prav oni v njem najbolj ranljiva skupina.

Nekateri otroci so se prvič znašli v novem okolju, spet drugi so po dveh mesecih počitnic že pozabili na varnost na cesti, zato se nam je zdelo pomembno, da ponovimo in nadgradimo njihovo znanje o varnosti v prometu. Otroci so zelo doživeto sodelovali pri pestrih in zanimivih dejavnostih. Delali smo po načelu postopnosti, tako da so lahko doživeli in razumeli namen projekta. Pri izvajanju projekta so tudi sami dajali pobude in predloge za dejavnosti.

Foto: P. Meznarič

Mi pa vozimo avtomobilčke ...

Projekt smo začeli s pogovorom in vsakodnevnim sprejemanjem in opazovanjem prometa, prometnih znakov, pločnikov in udeležencev v okolici vrtca. Na temo pro-

meta smo izdelovali razne didaktične igre, izvajali vadbene ure, se urili v fini motoriki, poslušali zgodbice ter prepevali pesmi. Iz kock smo zgradili vrtec in okrog njega postavili cesto ter se igrali z avtomobilčki.

Za zaključek smo iz kartona izdelali maketo vrta s cesto in prometnimi znaki ter jo razstavili v večnamenskem prostoru.

Otroci so ob izvedbi projekta radi sodelovali in izredno uživali.

Petra MEZNARIČ, vzgojiteljica

Foto: P. Meznarič

Samo pobarvati je še treba ...

Palčki v gozdu in igra z jesenskimi listi

Jesen nas vsako leto očara, ko naravo obarva v rume, rjave, oranžne in rdeče odtenke. V skupini Palčki smo tako raziskovali in spoznavali ta letni čas. Uživali smo ob

Foto: K. Gojčič

Raziskujemo v gozdu ...

Foto: K. Gojčič

Mi pa že znamo grabljati ...

igri z listjem, ga grabili, se z njim obmetavali, hodili po njem in poslušali njegovo šelestenje. Kdaj pa kdaj smo se z njim tudi prekrili. Otroci so pridno pomagali pri grabljanju listja, pri čemer so nastajali veliki kupi, ob katerih smo ugotovili, da s skupno močjo in sodelovanjem kup raste hitreje, kot pa če dela vsak zase. Spoznali smo tudi staro slovensko poimenovanje meseca novembra. Otroci so si ime listopad hitro zapomnili, saj so ga povezali z dogajanjem v naravi in opazovanjem listov iz naše igralnice.

Jesen smo raziskovali tudi v gozdu, kjer smo hodili po deblih ter se občasnno zatakneli v kakšno vejo ali robidovje. Igrali smo se z vejami, jih razvrščali po velikosti, pri čemer so otroci želeli poiskati največjo vejo. Nabirali in spoznavali smo različne liste, storže, vejice, praprot, mah ter veje različnih iglavcev. Hitro smo napolnili vrečki, ki smo ju odnesli s seboj v vrtec. Nabrani naravni material bomo porabili za igro, raziskovanje in ustvarjanje.

Med igro v gozdu smo opazili tudi velike gobe, ob katerih so se otroci spomnili na jurčka iz Rjave pesmice, ki smo se jo letos naučili in jo zapeli. Opazovali smo drevesa ter njihove krošnje in veje. Ugotovili smo, da so nekatera drevesa že brez listov, druga pa še vedno krasijo obarvani listi. Prav tako smo bili v gozdu pozorni na zelena drevesa, ki imajo namesto listov iglice. Otroci so se ob tem spomnili, da vsi iglavci, razen macesna, tudi pozimi obdržijo iglice in ostanejo zeleni. Tako smo spoznali razliko med iglavci in listavci.

Čas v gozdu je zelo hitro minil. Ko smo se odpravljali nazaj v vrtec, so otroci v en glas odgovorili, da jim je bilo v gozdu všeč.

Dogajanje smo podoživljali še naslednji dan, ko so otroci liste, vejice in iglice polagali na samolepilno folijo, ki smo jo zalepili v kartonasti okvir. Nastale so čudovite umetnine iz naravnega materiala, ki so ga otroci nabrali v gozdu. Izdelke smo obesili in z njimi okrasili igralnico.

Katja GOJČIČ, vzgojiteljica

Tradicionalni slovenski zajtrk

Tudi v našem vrtcu se vsako leto pridružimo vseslovenskemu projektu: Tradicionalni slovenski zajtrk, ki je bil letos že enajsti po vrsti. Njegova izvedba je bila tokrat prilagojena ukrepom zaradi bolezni COVID-19 in se je izvajala v posameznih oddelkih – »mehurčkih«.

Projekt je namenjen ozaveščanju otrok o pomenu zajtrka, prednosti doma pridelanih živil ter o pomenu kmetijstva in čebelarstva.

Foto: N. Smolinger

Čebelice pri zajtrku ...

Na dan tradicionalnega slovenskega zajtrka smo zajtrkovali živila iz lokalnega okolja: med, mleko, kruh, maslo in jabolko. Že zjutraj smo si z otroki pripravili praznične pogrinjke in aranžmaje ter jih postavili na mizo. Predstavila sem jim pomen zajtrka za naše zdravje in razvoj.

Po zajtrku smo se pogovarjali o čebelah, njihovi nalogi pri opravevanju rastlin, medovitih rastlinah ter medu. Ogledali smo si tudi film o čebelah in zaplesali čebelji ples.

Z otroki smo se dogovorili, da bomo v pomladnih mesecih obiskali čebelarja, si ogledali čebeljak in poizkusili različne vrste medu.

Genica BEZJAK, vzgojiteljica

Foto: G. Bezjak

Zelo nam je teknilo ...

Vaja evakuacije v vrtcu Pikapolonica

V vrtcu Pikapolonica v Marjeti smo v oktobru – mesecu požarne varnosti – izvedli evakuacijsko vajo. Evakuacija je varen umik vseh oseb, ki se v primeru požara nahajajo v objektih. Z otroki smo se najprej o tem pogovorili, si pogledali, kaj je požar, kako ga pogasimo, koga pokličemo in kako odreagirati v primeru le-tega. Kasneje pa smo se v tem tudi preizkusili.

Foto: A. Kirbiš

Gasilci in Bibe ...

Kuharica nas je opozorila, da je v vrtcu »izbruhnil požar« ter hitro poklicala gasilce. Vzgojiteljice smo se z otroki čim hitreje po evakuacijskih poteh odpravile na varno. Zbrali smo se na določenem zbirnem mestu, ki se nahaja pri DCA-ju. Ko smo na zbirnem mestu preverjali, če smo vsi na varnem, so se pripeljali gasilci iz PGD Prepolje. Predstavili so nam gasilsko vozilo ter opremo in delo gasilca. Prižgali so tudi gasilsko sireno in luči.

Glavni namen vaje je bil dosežen, saj smo s tem obnovili znanje, kako ukrepati v primeru požara in kako čim hitreje zapustiti vrtec. Vaja je bila uspešna, a vseeno upamo, da nam tega nikoli ne bo treba izvajati zares.

Anita KIRBIŠ, vzgojiteljica

Foto: M. Polajžar

Tudi najmlajšim je zanimivo ...

Nogometne urice v vrtcu

Nogometna zveza Slovenije od leta 2016 v slovenskih vrtcih izvaja program Nogometni vrtci. V šolskem letu 2021/2022 je Nogometna šola Dravsko polje začela izvajati Nogometne urice tudi v vrtcu Najdihojca in Pikapolonica. Program je namenjen otrokom, starim 5 in 6 let. Otroci, vključeni v dodatni program, so nad izvajanjem nogometnih iger in spretnosti zelo navdušeni.

Foto: N. Smolinger

Nogomet je prijetno igrati ...

Športna dejavnost, ki je namenjena dečkom in deklicam, je brezplačna za vse otroke. V vrtcu se izvaja v varnih »mehurčkih« z upoštevanjem higienskih ukrepov in pogoja PCT, enkrat na teden v dopoldanskem času.

Pod vodstvom strokovno usposobljenega vaditelja Marka otroci dodatno zadovoljijo potrebo po gibanju in igri, kar pozitivno vpliva na razvoj njihovih gibalnih sposobnosti in spretnosti ter dobro počutje. V sklopu vadbe se otroci učijo ustreznega športnega vedenja in osnovnih elementov nogometne igre.

Foto: G. Bezjak

Še dobro, da je žoga okrogla ...

Nogometne urice v vrtcu so dodatna popestritev našega programa, hkrati pa velika motivacija otrok za gibanje, zdrav način življenja ter skladen telesni in duševni razvoj.

Zahvaljujemo se Nogometni šoli Dravsko polje za sodelovanje in izvajanje dejavnosti v našem vrtcu.

Nada SMOLINGER, pomočnica ravnateljca za vrtec

ČLOVEŠKI POHLEP NIMA MEJA

V okviru projekta Eko vrtec izvajamo tudi aktivnosti zbiranja odpadnega papirja. Na ta način otroke ozaveščamo o pomenu ločevanja odpadkov, skrbi za čistejšo okolje ter ohranjanje naravnih virov. Odkup in reciklaža papirja tako neposredno rešujeta drevesa.

V ta namen smo v vrtcu Najdihojca v drugi polovici novembra organizirali zbiralno akcijo odpadnega papirja. Izkupiček od prodaje bi namenili zbiranju sredstev za plačilo lutkovne ali druge predstave za otroke.

Otroci, njihovi starši in zaposleni smo pridno polnili zabojnik ob vrtcu, saj smo ga do izvedbe akcije shranjevali v domačih garažah in kletih.

Foto: N. Smolinger

Akcija žal ni obrodila sadov ...

Žal pa smo bili v petek, 26. 11. 2021, neprijetno preseženi, ko smo ugotovili, da je zabojnik prazen. V njem je ostalo le nekaj ostankov razmočenega papirja. Nepripravili so nam čez noč odtujili večino zbranega papirja, zato je bil ves naš trud zaman. Še bolj smo bili razočarani ob dejstvu, da človeški pohlep nima meja, saj tatovom ni bilo mar niti dejstvo, da je akcija potekala predvsem v dobrobit OTROK.

Vsem staršem, babicam, dedkom, zaposlenim in drugim krajanom se zahvaljujemo za pomoč pri zbiralni akciji, ki pa žal ni obrodila zelenih sadov.

Vzgojiteljice in otroci vrtca Najdihojca

Naj otroci preživijo zabaven večer,
poln smeha, in božična darila
naj razveselijo njihove igre.
Mi, odrasli, pa se prepustimo
njihovi brezmejni radosti ...

SIR WINSTON CHURCHILL (1874 – 1965)

Psihološki kotiček

KAKO NAJ PRENEHAMO ODLAŠATI

Kako naj preneham odlašati s pisanjem članka, ki bi ga rada napisala, sem se spraševala, ko je na mojem seznamu opravil že lep čas tičala naloga »napiši kaj za glasilo« (poleg množice drugih nalog, nekaterih tudi nedokončanih, seveda).

Ko sem svojo dilemo odlašanja delila s prijatelji, sorodniki in znanci, so se živahno pridružili razpravi o tem, kako tudi na njihovih »kaj-vse-moram-še-postoriti« seznamih bledijo zapisi, kot so »naroči se pri zobozdravniku, popravi pipo, pospravi garažo, začni telovaditi« ali kaj podobnega. Zdi se, kot da noben trenutek ne bi bil dovolj pravi, da bi se lotili teh aktivnosti, in kot da nas bo kar konec, če z njimi končno pričnemo.

Da bi se lažje spoprijela z odlašanjem (in čim prej napisala članek), sem sprva raziskala razloge, zakaj ljudje sploh odlašamo. Odlašanje je lahko posledica težav pri ločevanju pomembnih in nujnih nalog. Čeprav je na primer že skrajni čas, da se končno naročimo pri zobozdravniku (saj nas šestica levo spodaj že nekaj časa sumljivo skeli), se nam ostale aktivnosti, ki se jih lotevamo od jutra do večera, zdijo nujnejše. »Seveda moram najprej dokončati poročilo, pomiti posodo, peljati otroka na balet in obrezati živo mejo,« pomisli odlašajoči, preden dvigne slušalko, da bi se naročil na pregled. Naštete aktivnosti so zanj morda res pomembne, vendar nujna ostane spregledana.

Odlašamo lahko tudi zato, ker smo popolnoma zaprepaneni nad nalogo, ki nas čaka. Zdi se nam velika in zahtevna, ne vemo, kje in kako bi z njo začeli, mislimo, da ji nismo kos, in se je raje sploh ne lotimo. Pripraviti predavanje o svojem delu, se lahko odlašajočemu zdi težka zadolžitev, ki mu zbuja nelagodje. Odlašanje nelagodje zmanjša, vendar žal le začasno, strah pred nalogo pa se s tem ponavadi še krepi (in zato zanimivega predavanja drugi žal nikoli ne slišijo).

Včasih se odlašanje pojavi pri osebah, ki venomer, preden se lotijo zadanih nalog, čakajo na pravo razpoloženje. »Pričela bom s telovadbo,« si reče odlašajoča oseba, »ko bom imela dovolj motivacije, ko bom boljše volje, ko bom v sebi začutila zagon in ko bom ravno prav razpoložena za nov podvig!« Odlično!

Potrebno je samo začeti ...

Boš jutri? A res?

Ampak kaj, če do pravega razpoloženja nikoli ne pride?

Strah pred neuspehom je naslednji razlog, ki lahko spodbudi odlašanje. Naloge bi se že lotili, vendar se bojimo, da nam bo spodletela. Menimo, da si tveganja ne moremo privoščiti (prav tako pa ne napak), zato se zdi veliko varneje, če obveznost odložimo. Na jutri.

Še dlje kot strah pred neuspehom pa lahko seže naša želja, da bi stvari izpeljali naravnost perfektno. V tem primeru nas ni strah, da naloga ne bi uspela, ampak da ne bi uspela v vsej svoji popolnosti. Ker bi si težko oprostili, če je ne bi opravili z odliko, nas to ovira, da bi se je sploh lotili. Učenec, ki cilja na najvišjo oceno, lahko z učenjem odlašajo do zadnjega dne pred preizkusom znanja. Če je nato ocenjen slabo, to raje pripiše dejstvu, da ni imel dovolj časa, kot da bi se soočil s tem, da ne more vedno vsega narediti popolno.

Včasih nam lotevanje nalog ob pravem času otežijo tudi težave z organizacijo. Svoje zadolžitve bi že opravili, če ne bi pozabili, da jih sploh imamo. Uredili bi jih tudi, če nam zanje ne bi zmanjkalo časa ali sredstev za izvedbo. Odlašajoči bi z veseljem popravil pipo, ki pušča, a kaj, ko je preveč neorganiziran in ob obisku trgovine s tehnično robo vedno pozabi nabaviti tesnila.

Tako. Zdaj sem natančno premerila vse mogoče razloge za odlašanje in presodila, kateri bi lahko veljal zame (vendar nekoliko odlašam s tem, da bi vam povedala, kateri). Kljub temu pa mi razlogi niso dali odgovora na vprašanje, kako naj se z odlašanjem spopadem.

Ko sem tako odlašala z nadaljnjim tipkanjem članka in medtem že dvakrat prebrala novice dneva, zalila rože in tretjič preverila elektronsko pošto (mimogrede, med odlašanjem z eno dejavnostjo se pogosto zgodi, da dobimo nenadno in silno motivacijo za vso drugo početje), sem naletela na blog zanimivega pisca Davida Caina, ki je tokrat pisal ravno o odlašanju (vesela sem, da ni odlašal z objavo). Izluščila sem nekaj dejstev, ki nas lahko spodbudijo k akciji.

Za vse, ki odlašate zaradi zaprepanosti nad nalogo,

čakanja na pravo razpoloženje, strahu pred neuspehom ali želje, da bi stvar opravili zares dobro, prvi namig:

PREPROSTO ZAČNITE. Zaupanje pride, ko (in ne preden) začnemo z nalogo. Začetek naloge se nam lahko zdi neprijeten, celo nevaren, naša domišljija pa zna strahove še okrepiti. Pričakujemo, da se bomo težko soočili s tem, kaj vse je treba opraviti, kaj je težko in kaj nam morda ne gre. Odlašanje se zato zdi varen prostor, kjer se temu nelagodju lahko še izognemo. Vendar ko z nalogo enkrat začnemo, se stvari šele pričnejo postavljati na pravo mesto. Končno lahko realno ocenimo, kje se bo potrebno potruditi in kaj je presenetljivo lahko, kaj bi lahko naredili sami in kje bi si lahko privoščili nekaj pomoči. Vse, kar moramo narediti, je naslednji korak. Ko je le-ta za nami, pa se prične krepiti zaupanje, da bomo zmogli tudi naslednje.

NALOGO RAZDELITE NA DELE. Zadolžitve, iz katerih je sestavljena naloga, se zdijo večje, ko so na kupu. Ko eno »izvlečemo«, se kup podre. Več kot si hkrati naložimo zadolžitev, bolj se zdijo kot kepa zamotanih božičnih lučk, ki zahtevajo veliko truda, da jih razvozlamo. Zadolžitve se začnejo zdeti kot velik enoten problem, ki bi ga bilo bolje rešiti prihodnji ponedeljek. V resnici takšen voz problemov ni resničen. Gre za iluzijo, ki si jo ustvarimo, ko skušamo vse rešiti v svoji glavi, ne da bi dejansko kaj naredili tudi zares. Delo je vedno opravljeno po korakih. Tudi božičnih lučk ne bomo razvozlati v svojih mislih, ampak tako, da se bomo lotili izvleči eno po eno, medtem pa ignorirali vse ostale.

NEKAJ DOKONČAJTE. Pomembno je, da nekaj dokončamo, namesto da se s tem ukvarjamo v nedogled. Zlahka se namreč zgodi, da se z nalogo sicer ukvarjamo (dodajamo, spreminjamo, popravljamo) in se počutimo

zelo učinkovite, vendar na koncu dneva nismo niti korak bližje končnemu cilju. (Tudi letalo, ki kroži nad letališčem, se lahko zdi hitro, pa se nikamor ne pripelje.) Zato je spodbudno, da vedno ko se lotimo posamezne zadolžitve, le-to dokončamo – do konca preberemo poglavje, odpošljemo elektronsko pošto, dokončamo izračun. Če med opravljanjem naloge ne znamo odgovoriti na vprašanje: »Kaj bi rad pravkar končal?«, verjetno ostajamo na mestu, namesto da bi se pomikali naprej.

SPREMENITE PERSPEKTIVO. Odlašati z nalogo je težje, kot jo opraviti, čeprav se nam zdi ravno obratno. Odlašanje namreč vključuje razmišljanje o nalogi, vsakič ko se (spet) spotaknemo ob njo. Kot smo že ugotovili, takšno mišljenje običajno ni prijetno. Naloga se zdi težka in obsežna. Dlje kot z njo odlašamo, večja se zdi. Poleg tega s seboj običajno prinese še druge neprijetnosti – občutja krivde, ker se zadeve še nismo lotili, zamujene roke, neugodne posledice, stres in krhanje zaupanja vase. Lahko se zgodi, da dneve, mesece ali celo leta odlašamo z opravkom, ki bi nam vzel manj kot uro časa. Tisti, ki pogosteje odlašajo, poročajo tudi o nižjem osebem zadovoljstvu, pogosteje doživljajo neprijetna čustva, redkeje pa prijetna.

Kajti ko je pipa enkrat popravljena, garaža urejena, zob ozdravljen in telovadba odključana, se prikrade tudi pozitivno razpoloženje, ki nam na obraz nariše ponosen nasmeh, pri čemer radostno pomislimo: »Glej, kaj mi je uspelo!« Prav tak nasmeh, kot se loteva tudi mene, ko tipkam zadnje vrstice članka, in s tem s prve roke potrjujem, da je odlašanje mogoče premagati. Ali ga vsaj odložiti na jutri.

Niki JAKOL, univ. dipl. psihologinja

Sladkarije in zobje

V prihajajočem času se bomo vsi z veseljem posladkali s prazničnimi dobrotami. Da ne bomo naredili prevelike škode našim zobem, se je dobro držati naslednjih nasvetov.

Dokazano je, da sladka hrana in sladkorji slabo vplivajo na ustno zdravje. Sladkorji v najrazličnejših sladkarijah in predelani hrani so hrana kariogenim bakterijam. Te bakterije se nahajajo v zobnih oblogah, ki so neposredno na zobni površini. V naših ustih sladkorji znižajo pH in v takšnem okolju bakterije še lažje raztapljajo sklenino. Če je pH v ustih nizek dlje časa in je hrana, ki jo zaužijemo, lepljiva in se oprime naših zob za dlje časa, posledično nastane na zobeh zobna gniloba ali karies, ki počasi napreduje in lahko povzroči na zobeh nepopravljivo škodo. Zaradi tega se držimo načela, da se sladkarije zaužijejo v sklopu obroka in jih ne uživamo čez cel dan. To pomeni, da jih zaužijemo takoj po glavnem obroku, ko se še ved-

Zelo vabljev izdelek iz bele moke ...

no izloča večja količina sline. Najslabša je razvada, da se posladkamo pred spanjem, ko je tudi izločanje sline zmanjšano. Dlje časa kot bodo sladkorji in kisline v stiku z našimi zobmi, več škode lahko povzročijo. Zaradi tega je bolje, da se vmesnim prigrizkom izognemo in vse sladkarije oziroma tudi druge prigrizke zaužijemo v sklopu naših glavnih obrokov hrane. Med sladkarijami so slabša izbira tudi lizike, trdi bonboni in lepljive karamele, saj jih

Foto: D. Jakol

ne pojemo takoj, ampak jih dlje časa zadržujemo v ustih.

Prav tako velja enako za pitje sladkih pijač. Odsvetuje se pitje sladkih pijač po manjših požirkih čez cel dan. Za žejo je za naše zobe najprimernejša voda ali nesladkan čaj. Za ostale pijače pa prav tako velja, da jih spijemo v sklopu obroka, kot je zajtrk, kosilo ali večerja. Ko si zvečer temeljito umijemo zobe, se odžejamo samo še z vodo. To velja tudi za naše malčke, ki tik pred spanjem še radi spijejo kakav, sladkan čaj ali celo samo mleko. Poskusimo obrniti vrstni red in na koncu po umitih zobeh za žejo ponuditi samo vodo.

Če se dotaknemo še zdrave in uravnotežene prehrane, se je za zdrave zobe priporočljivo izogibati ne samo sladki, temveč tudi lepljivi hrani in izdelkom iz bele moke ter kislim stvarem. Lepljiva hrana se tako dlje časa zadržuje na zobeh. Zapolni tudi fisure in jamice, kjer se zadrži

najdlje in jo je težje odstraniti. Lepljiv je tudi svež kruh, smoki, banane, suho sadje, kot so dateljni in fige.

Kisla hrana lahko tudi škoduje našim zobem, še sploh če si takoj za zaužito kislo hrano umijemo zobe. Kislina zniža pH v naših ustih in pospeši raztapljanje sklenine. Po zaužitih citrusih, okisani solati ali sadnih sokovih je najbolje počakati vsaj 30 minut, preden si zobe skrtačimo.

Sveže sadje in zelenjava sta še zmeraj najboljša izbira, saj zahtevata trše, močnejše in daljše grizenje, kar že samo po sebi očisti večje zobne ploskve in stimulira izločanje sline, ki nevtralizira pH v ustih.

Ni potrebno reči ne čokoladi, slastnim domačim kek-som in potici, le upoštevajmo zgornje nasvete in poskrbimo tudi za dobro ustno higieno, da bodo prazniki sladki, a brez nepotrebnega zobobola.

Ana Janina BOŠKIČ, dr. dent. med.

BOŽIČNA ZVEZDA - simbol božiča

Miša Pušenjak ...

Božična zvezda je hitro osvojila naša srca

Pred nami so za mnoge najlepši dnevi v letu. Že od nekdaj je bil to čas, ko se je delo za nekaj časa ustavilo, zato se jih še zdaj večina veseli. Res je, da so postali ti prazniki veliko bolj komercialni in manj duhovni. A zato ni potrebno zavračati vsega lepega, vsega simboličnega iz teh praznikov.

Eden od pomembnih simbolov prihajajočih praznikov je tudi božična zvezda. Pa res vemo vse o njej?

Božična zvezda

Njeno botanično ime je EUPHORBIA PULCHERRIMA. Sodi torej v družino mlečkov, ki so prisotni na vseh naših travnikih. Neverjetno je, kako se je ta rastlina bliskovito razširila po vsem svetu kot simbol praznikov miru in božičnega veselja. Seveda najbolj poznamo rdeče, a zlahtnitelji so širom po svetu uspeli vzgojiti rastline, ki imajo ovršne liste obarvane v mnogih barvah, od bele do kremaste, pa lososovo oranžne, tudi skoraj rumene. Mogoče v vašo informacijo, modre zvezde seveda niso naravne barve, so obarvane.

In od kod njihova priljubljenost? Najprej so ena izmed redkih rastlin, ki nam v puste zimske čase, polne sivine in rjavih barv, prinaša žareče rdeče barve.

Najprej naj povem, da to, kar mnogi imenujejo cvet, sploh ni cvet. Rdeče so obarvani navadni listi, oziroma zgornji, ovršni listi tik pod pravimi cvetovi. Božična zvezda je zame tudi ena izmed genialnih prilagoditev narave. Ker prihajajo iz tropskih krajev, kjer je veliko razkošnega cvetja živih barv, s svojimi neuglednimi cvetovi ne bodo mogle konkurirati za opraševalce. Brez opraševalcev pa

ni življenja. Obarvanje ovršnih listov je pri tem pomagalo, zato so preživele in se razmnožile samo tiste rastline, ki so se tako prilagodile. Prav tako se je njihovo cvetenje premaknilo v čas tik pred zimo, ko je dan najkrajši, saj takrat cveti le še malo drugih, razkošnejših rastlin.

Začnimo od začetka, od kod izvirajo te spremljevalke božičnih praznikov

Njihova domovina je Mehika in ostala srednja južna Amerika. Če verjamete ali ne, jo tam obravnavajo kot plevel, saj raste povsod, tudi na smetiščih. Seveda so

Po božične zvezde gremo raje v vrtnarijo ...

tako veliki in škrlatno obarvani ovršni listi plod večletnega dela žlahtniteljev, v domovini so to zeleni grmi, ki zrastejo do treh metrov visoko, obarvani del pa je dokaj majhen, morda deset centimetrov premera.

Te prelepe rastline so gojili že Azteki, ki so iz njenih rdečih ovršnih listov delali barvo za oblačila, iz soka mlečka pa zdravilo proti vročici. Mimogrede, tudi sama sem izkusila moč njene barve. Nekaj rdečih listov mi je padlo na tla ob krašenju smrekice in v tistem hitenju jih nisem pospravila. Madeži na preprogi so vidni še danes in se jih ne da oprati z ničemer.

Njeno uporabo, kot simbol božiča, pa je pravzaprav zakrivil frančiškanski misijonar že v 17. stoletju, ki je rdečo barvo divjega cvetja izko-

ristil za krasitev božične povorke, ki jo je prirejal vsako leto. To je bilo tako všeč domačinom, da so jo veliko pred ZDA in seveda Evropo sprejeli za simbol božičnih praznikov. Na enem izmed teh sprevodov jo je videl tudi Joel Roberts Poinsett. Bil je prvi ameriški ambasador v Mehiki, a tudi strasten botanik. Zato je leta 1820 rastlino prinesel v ZDA. Od tukaj tudi njeno angleško ime. A zgodovina se tukaj še ne zaključí v srečen konec. Sam jo je gojil v svojem rastlinjaku v južni Karolini, a ugotovil, da je precej muhasta. Pa vendarle jo je v času božičnih praznikov pošiljal svojim prijateljem kot darilo. Tako jo je opazil tudi v takratnem času znan in strokovno podkovan vrtnar Robert Buist, ki je seveda imel svojo vrtnarijo. On je bil tisti, ki ji je dal ime in jo prvi tudi pričel prodajati po ZDA. Lahko bi rekli, da je on zaslužen za njeno hitro slavo najprej v ZDA in potem dalje po svetu.

Po nekaterih podatkih se jih danes po svetu proda toliko, kot vseh ostalih lončnic skupaj.

V ZDA je tako priljubljena, da je julija 2002 Kongres Združenih držav Amerike poimenoval 12. december za nacionalni dan božične zvezde. Na ta dan si prijatelji med sabo podarjajo to priljubljeno lončnico.

Kako jih kupovati

Ker so torej to rastline toplih krajev, predvsem pa tam, kjer rastejo, tudi ni velikih sprememb temperature, ni mrzlega vetra, je potrebno biti pazljiv. Že kupovati jih je potrebno predvsem tam, kjer ni prepaha, torej različni »vrtni centri«, kjer so visoki stropi in se še vedno odpirajo vrata, niso primerni. Še slabše pa jih je kupovati v trgovinah, ki drugače nudijo hrano.

Prav tako ne kupujte rastlin, ki jih imajo v trgovinah tik za vrati, tudi te so lahko prehlajene. Izberite tiste, ki imajo zdravo, temno zeleno listje povsem do tal. Tako vemo, da niso že izgubljale listov. Cvetovi, skriti na sredini obarvanih braktej, morajo biti še v popkih: drobne kroglice, bunkice, ne smejo biti odprte, saj bodo le tako še dolgo lepe in sveže tudi pri nas doma. Ko se namreč oblikuje cvetni prah, pričnejo najprej zeleni listi, potem pa tudi

Še ena, nekoliko drugačna ...

Božične zvezde najdemo v različnih barvah ...

obarvane brakteje odpadati, rastline izgubijo svojo lepoto. Ko se odpadanje listov enkrat prične, ga ne ustavimo več. Prodajalci nam morajo rastline dobro zaviti in zavarovati pred mrazom zunaj, z avtomobilom pa se napotite takoj domov, da se ne prehladijo. Božična zvezda potrebuje veliko prostora in ne mara utesnjenosti. Zato jih ne kupujte v tistih rastlinjakihi ali trgovinah, kjer jih imajo preveč natisnjene, saj bodo spodnji listi pričeli hitro odpadati. Nikakor pa ne kupujte rastlin, ki jih imajo v nekaterih trgovinah še zavite v plastične ovoje.

Najbolje je poiskati vrtnarijo in božične zvezde kupiti kar tam. Dlje časa bodo ostale tako razkošno lepe, z vsemi listi.

Kako z njimi doma

Kje jih bomo doma postavili, je seveda močno odvisno tudi od tega, kje nam bodo v največji okras. Poskusite najti dovolj svetla mesta, nikakor pa ne smejo biti v bližini svetil, izvora toplote: peči, radiatorjev, štedilnika, hladilnika, ventilatorjev oz. tam, kjer piha vroč ali mrzel zrak. Mislim, da ni potrebno omenjati, da ne smejo biti v mrzlih hodnikih, vežah ali ob vhodnih vratih. Tudi na televizorje, radijske aparate, ob računalnike, na mikrovalovne pečice ne sodijo, tam bodo hitro pričele izgubljati listje. Tudi neposredno pripekanje sončnih žarkov jih lahko uniči. Božične zvezde najbolje uspevajo pri temperaturah okoli 18°C. Te temperature so mimogrede najboljše tudi za vse ostale lončnice v stanovanjih. Veliko stanovanj je pri nas preveč ogrevanih, zato imamo pozimi toliko problemov z lončnicami. Če temperature podnevi ne presežejo 22°C, ponoči pa ne padejo pod 16°C, bodo brakteje ostale najdlje časa lepo obarvane. Njihov čas skrajšajo tudi naše gledanje televizije dolgo v noč, saj jim podaljšamo dan, ravno tako katera koli svetloba dolgo v noč. Takrat namreč menijo, da se dan daljša in pohitijo s cvetenjem. Pri nizkih temperaturah, pod 15°C, pa lahko pričnejo odmetavati spodnje liste.

Zelo pomembno je tudi zalivanje. Pri nas kupimo večino rastlin, ki so posajene v samo šoto. Takrat se hitro

Božične zvezde in božično žito so lep okras jaslic ...

ne ustrašite, ni strupen, tako da niso nevarne za otroke, saj so ta mleček nekoč celo uporabljali tudi za zdravilo. V ZDA so jih natančno in dolgo testirali. Ugotovili so, da bi moral otrok, težak 22 kg, pojesti več kot 500 – 600 listov, pa še ne bi bilo zanj prav nobene nevarnosti. Seveda pa je božična zvezda okrasna rastlina in ni namenjena prehrani. Prav gotovo se bodo našli posamezniki, ki so nanjo alergični, zato nikakor ne preizkušajte teh podatkov na svoji koži oz. želodcu. Pri nekaterih se lahko pojavi tudi kožna alergija, če pade mleček neposredno na kožo. Nikakor pa ne, če se samo občasno dotaknemo listov.

Čeprav božična zvezda res ni tradicionalna rastlina teh praznikov, je lepa dopolnitev praznične okrasitve domov. V teh nekoliko žalostnih časih nas gotovo pogled nanjo razveseli.

izsušujejo, zelo hitro pa jih tudi prezalijemo. Zalijemo jih takrat, ko je zemlja pod prsti suha, in samo toliko, da voda spodaj priteče skozi odprtino, odvečno vodo pa takoj odlijemo. Pazite, da rastline v okrasnih lončkih ne stojijo v vodi. V času cvetenja dognojevanje ni potrebno.

So strupene ali ne

Božične zvezde so tudi lepo darilo, saj jih za praznike nikoli ni preveč. Čeprav iz ran priteče bel mleček, se

Ne pa pozabiti tudi na tradicionalno setev božičnega žita, božične travce – nekoč so verjeli, da bo kmetom pomagala k dobremu pridelku v naslednjem letu. Kaj vem, mogoče pa je res?

Miša PUŠENJAK, kmetijska svetovalka,
KGZS Zavod Maribor

ZIMA, ZIMA BELA ...

Hladni, vlažni, vetrovni dnevi so pred vrati. Iz izkušenj vemo, da v takšnih vremenskih razmerah obolevamo za različnimi virusnimi in bakterijskimi obolenji dihal. Tudi naši prijatelji, štirinožci, niso nobena izjema. Obolenja zgornjih dihalnih poti, ki jim po domače rečemo kar prehlad, so v ambulanti takorekoč na dnevnem redu. Vzrokov zanje je več, najpogostejša pa sta padec imunskega sistema in večja prisotnost ter obstojnost različnih virusov, ki so najpogostejši povzročitelji obolenj. Najboljši način preprečevanja prehladnih obolenj tudi pri naših štirinožcih je, da se čimveč gibljejo po svežem zraku, tako se izboljša prekrvavitev, telo pa se bolje bori proti neželenim virusom. Za pravilno delovanje imunskega sistema je pomembno, da redno odpravljamo notranje zajedavce (3-4 x letno) ter živali zagotavljamo uravnoteženo prehrano – ne premalo in ne preveč. Imunski sistem lahko krepimo tudi z določenimi pripravki, ki vsebujejo minerale in vitamine.

Čeprav v hladnejših dneh dobro skrbimo za svojega štirinožnega prijatelja, se vseeno zgodi, da oboli za virusnim obolenjem – radi rečemo, da se prehladi, podobno kot mi

Tudi mačke so kdaj prehlajene ...

sami. Res je, klinični znaki, ki jih opažamo, so podobni kot pri nas samih (otožnost, neješčnost, kašljanje, izcedek iz smrčka, oči, povišana telesna temperatura). Potek in komplikacije bolezni pa so odvisne od tipa virusa in imunskega sistema živali. V tem sestavku bom opisal najbolj pogoste bolezni pri psih in mačkah v zimskem času oz. slabših vremenskih razmerah.

MAČKE

Pri mačkah opažamo večje število obolelih mačk za t. i. mačjim respiratornim sindromom. Gre za večje število bolezenskih znakov, ki jih različni virusi povzročajo na zgornjih dihalnih poteh in ustni votlini. Možna je tudi do-

datna bakterijska okužba (80 - 90% je povzročitelj herpes - 1, imenovan feline rhinotracheitis virus, priključeni pa so še ostali virusi: feline reovirus, calici virus in bakterije). Virus se širi med živalmi s kontaktom, prenaša ga lahko tudi lastnik, prenaša se iz živali na žival, z dotikom.

Klinični znaki, ki jih najpogosteje opazimo pri živali

Muca neha jesti, se nam umika, veliko poležava, na dotik je topla, ne pije vode. Pojavi se izcedek iz nosnic, ki je lahko prosojen, če pa je žival dodatno okužena z bakterijsko infekcijo, pa je rumenkasto-zelen. Dihanje je oteženo. Žival močno kiha, občasno se davi. V ustni votlini lahko opazimo po jeziku in dlesnih rdeča vnetna območja. V kolikor je okužba za calici virusom, se pojavijo bolečine v mišicah in sklepah – zato se muca težko premika. V večini primerov je prisotna povišana telesna temperatura, ni pa obvezna spremljevalka viroze.

Diagnozo postavimo na osnovi anamneze – podatkov, ki jih dobimo od lastnika živali, npr. ali je žival cepljena ali ne, ali prihaja v stik z drugimi mačkami ..., kliničnega pregleda živali in kliničnih znakov. Pomagamo si lahko tudi z laboratorijskimi testi, npr. če bi želeli izolirati virus. Ko smo žival pregledali in postavili diagnozo, je potrebno bolezen zdraviti. Zdravljenje živali s sindromom obolenja gornjih dihalnih poti je, ne glede na tip virusa, bodisi herpes, calici ..., enako in vključuje:

- ker muca hrane ne more vonjati in zato ne more jesti, svetujem lastnikom, da jo hranijo po brizgi, morda tudi proti njeni volji – v ambulanti dobi žival umetno hrano; zelo pomembno za okrevanje je, da začne jesti,
- mucu zagotovimo prijetno, toplo okolje, lahko si pomagamo s termoformom, v katerega nalijemo toplo vodo (ne vroče) in ga podložimo v ležišče živali,
- komplikacije bolezn, npr. v pljučnico, bronhitis, preprečujemo z antibiotiki, vročino zbijamo z antipiretiki,
- izcedek iz nosnic in oči čistimo s kamiličnim čajem,
- po potrebi odredimo inhalacijsko terapijo, ki jo izvajamo izključno v ambulanti (cca 10-15 minut na dan),
- pri kroničnih primerih uporabljamo tudi imunomodulatorno terapijo (interferon).

Bolezen lahko pri mladičih pusti trajne posledice na očeh – živali oslepijo, mlade in imunsko slabe živali lahko tudi poginejo zaradi komplikacij s pljučnico. Ostale živali, ki bolezen premagajo, pa postanejo klicenosci in okužujejo druge mačke. Virus nosijo v sebi, čeprav nimajo kliničnih znakov bolezn, občasno, npr. naslednjo jesen ali zimo, pa se bolezen ponovno pojavi. Če se živali obrežijo, se virus razširi tudi na mladiče. Od tod mladiči z zlepljenimi, gnojnimi očmi, ki močno kihajo.

Kako obvladovati in preprečevati širjenje bolezn

Žival lahko uspešno zaščitimo pred boleznijo s cepljenjem. Priporočamo cepljenje mladičev, prvič pri starosti 8-9 tednov, nato ponovimo cepljenje čez 3-4 tedne, vzdrževanje zaščite pri 16. tednu sledi čez 12 mesecev, nato vsaka 3 leta oz. preverjanje protiteles (parvovirus).

Če prvič cepimo odraslo mačko, jo prav tako najprej cepimo 2x v 3-4 tedenskih intervalih, nato čez 1 leto, sledi na 3 leta. To so zadnja priporočila, v praksi še uporabljamo tudi prejšnji program zaščite.

Stranski učinki: pojavijo se redko, kot lokalne zatrdline na mestu aplikacije vakuine, redko odpade dlaka, zelo redko se pojavijo sistemsko z rahlo otožnostjo in povišano temperaturo, ki v 3-4 dneh izgine.

Pri mačkah je respiratorno obolenje dihal – Frc v naših krajih zelo pogosta bolezen in zelo razširjena v zimskem času. Svojo žival lahko zaščitimo s cepljenjem.

Druge bolezn, ki jih pogosteje opažamo, so tudi:

- klamidioza: izguba apetita, povišana telesna temperatura, značilno vnetje oči – mladiči imajo zlepljene oči,
- vnetje mehurja: muca hodi velikokrat na vodo, tišči na prazno, urin je pogosto krvav, zdravimo z antibiotiki in tekočinsko terapijo, lahko nastopa skupaj z vnetjem ledvic; bolezn sta povezani s hladnim okoljem, pogosteje se pojavi pri mačkah, ki pogosto menjavajo okolje – zunaj (hladno), notri (toplo),
- vnetje ušes, bakterijsko, pogosteje parazitarno – v ušesih so garje, ki se namnožijo in povzročijo vnetje,
- vnetje žrela in grla,
- podhladitve,
- driske in bruhanja zaradi mrzle hrane.

Sem popolnoma zdrava ...

Pri prostoživečih mačkah ne smemo pozabiti na obolenje Felv/FIV (mačja levkoza in mačji AIDS), ko bolezen zaradi slabše odpornosti živali pridobi na moči. Zdravimo simptomatsko, podporno, z imunoterapijo. Diagnozo potrdimo s hitrim testom krvi. Za levkozo je mogoče cepljenje po programu pri negativnih ogroženih živalih.

O bolezn FIP (infekciozni peritonitis), ki jo povzroča mačji coronavirus (ni povezave z covid!), bomo govorili v katerem od naslednjih člankov.

PSI

V vlažnih jesenskih in mrzlih zimskih dneh, podobno kot pri ljudeh in prej opisanih mačkah, tudi psi pogosteje obolevajo za t. i. prehladnimi obolenji. Le-ta vključujejo virusne nalezljive infekcijske bolezn: KUŽNI KAŠELJ PSOV, vnetja žrela in grla, bronhitise in pljučnico.

Tudi pes ve, da so virusi prava nadloga ...

KUŽNI KAŠELJ

Je prav tako mešana infekcija gornjih dihalnih poti, povzročitelji so virusi (canine parainfluenza, adenovirus) in bakterije (bordetella bronchiseptica, psudomonas, Klebsiella pn.). Virus se širi iz psa na psa na raznih srečanjih, razstavah, sprehodih. Ponavadi traja 7-14 dni, kaže pa se z globokim, hrapavim, suhim kašljem. Kašelj lahko izzovemo z rahlim dotikom sapnika ali grla. Pes izgubi apetit, temperature v večini primerov ni. Lahko se komplicira v resnejšo obliko, kjer se pojavi gnojni izcedek iz nosnic, povišana telesna temperatura. To je znak, da se je bolezen komplicirala v pljučnico.

Diagnozo postavimo s pomočjo podatkov, ki jih poda lastnik – zelo pomemben podatek je, če je bil pes cca 5 dni nazaj v stiku s kakšnim psom. Pomemben podatek je tudi, če je pes cepljen ali ne proti kužnim boleznim, ker je sestavni del vakcine proti kužnim boleznim tudi komponenta, ki ščiti psa pred kužnim kašljem. Nato naredimo pregled živali: pregled vidnih sluznic, merjenje pulza in telesne temperature, avskultacijo pljuč. Po potrebi si pomagamo z laboratorijskimi preiskavami krvi. Pregledamo žrelo in izzovemo kašelj, ocenimo jakost in kvaliteto kašlja. Klinični znaki so prisotni zelo intenzivno cca 5 dni, nato se bolezen začne umirjati. Žival lahko okuži druge živali cca 20 dni. Bolezen zdravimo z zdravili za lajšanje kašlja, hujše primere z antibiotiki. Bolezen lahko uspešno preprečimo s cepljenjem proti kužnim boleznim psa. Gre za cepljenje, ki se priporoča že v starosti 6-8 tednov pri mladičih, cepljenje se ponovi čez cca 3-4 tedne, nato nadaljuje po programu 1x letno. Cepljenje sicer ni obvezno po zakonu (kot npr. cepljenje proti steklini), je pa zelo pomembno za zaščito psa, zlasti za mladiče. Cepivo je kombinirano, in sicer: z 1 injekcijo dobi pes zaščito proti naslednjim boleznim: PASJA KUGA, PARVOVIROZA,

KUŽNI HEPATITIS IN KUŽNI KAŠELJ.

PASJA KUGA: povzročitelj je virus, prizadene predvsem mladiče, tudi starejše pse, značilne so visoka temperatura, bruhanje, močna driska, možni tudi nevrološki znaki. Značilen je visok pogin, če žival preživi, ima trajne posledice.

PARVOVIROZA: povzročitelj je virus, ki napade predvsem prebavila, pes ima krvavo drisko, visoko temperaturo, visok odstotek živali pogine.

LEPTOSPIROZA: povzročča jo bakterija, lahko se prenese tudi na človeka. Viri bolezni so divji glodalci (podgane, miši), značilna je visoka temperatura, neješčnost, bruhanje, zlatenica, odpoved notranjih organov. Uspešno zdravimo z antibiotiki.

KUŽNI HEPATITIS: Virus pogosto prizadene necepljene mladiče, imajo bolečine v trebuhu, pojavijo se še bruhanje, krči, driska, povišana telesna temperatura.

ZAKLJUČEK

Iz izkušenj vidimo, da so virusi prava nadloga. Iz članka pa razberemo, da virusi napadajo tudi naše štirinožne prijatelje. Vemo, da virusi niso občutljivi na zdravila, zato je vse virusne bolezni zelo težko zdraviti. Pri virusnih obolenjih so tudi pogoste komplikacije. Za zgoraj opisane bolezni velja, da jih je bolje preprečevati kot zdraviti, zato je cepljenje smiselno.

Še nekaj zimskih nasvetov:

- skupaj z našimi štrinožci se čimveč gibajmo po svežem zraku,
- živalim, ki živijo zunaj, uredimo primerno zavetje pred mrazom, npr. pasjo hiško čez zimo izoliramo, uredimo jim tudi toplo ležišče,
- poskrbimo, da imajo živali dovolj pitne vode – voda rada pozimi zamrzne,
- hrana naj bo za živali, ki so zunaj, energetsko bolj bogata,
- za pse, ki živijo v stanovanju in jih sprehajamo po poteh, ki so potrosene s soljo, poskrbimo, da po sprehodu šapice speremo z mlačno vodo, po potrebi uporabljamo zaščitno mazilo,
- pri psih, ki pogosto menjavajo prostor – zunaj, notri, se pogosto pojavi prhljaj, ker je v stanovanju precej suh zrak, ki izsuši kožo,
- skrbimo za nego dlake (razčesavanje, preverimo prisotnost bolh, bolhe so prisotne pri temperaturi nad 12 stopinj, pri nižjih temperaturah se težje množijo),
- živali redno razglistimo.

Želim Vam veliko prijetnih zimskih trenutkov ob druženju z vašimi štirinožnimi prijatelji!

DAMIJAN PEKLAR, dr. vet. med,
VETERINARSTVO PEKLAR

<https://graphicriver.net/item/cartoon-dog-pointer/24478386>

Šola zdravja

GIBANJE V NARAVI

Gibanje in zmanjševanje stresa je vsekakor zlata kombinacija za zdravo in dobro počutje. Vendar ...

Da, seveda najdemo mnogo izgovorov, odgovorov in razlogov, da tega ne počnemo redno oziroma vsaj občasno. Naše mišice postanejo zakrčene, koža se povesi tudi tam, kjer si tega ne želimo (mlahavost rok, podbradek ...), izgubi prožnost in mehko. Krivdo za nastale težave iščemo vsepovsod, samo ne pri sebi, svojih odločitvah, narediti nekaj dobrega zase. In iščemo primerne vadbe ter usklajujemo čas za njihove kombinacije: joga, pilates, fitness, sprehod v naravi, meditacija ... Večino poskusimo, morda za kratek čas, in ker ni zelenih rezultatov, ki jih želimo seveda takoj ali čim prej, obupamo in opustimo, do naslednjega občutka slabe vesti. Čez čas se ponovno zaženemo in spet odnehamo. Tako minevajo meseci in leta.

In pridejo leta, ki jih lahko imenujemo zrela leta, ko želimo narediti nekaj zase, saj je izgovorov vedno manj, zakaj nekaj ne narediti. Raziskujemo, kaj je za nas najbolj primerno, kjer bi lahko največ pridobili. Pa tudi:

- **Kako povečati gibčnost?**
- **Kako drastično znižati morebiten stres?**
- **Kako znižati anksioznost ali tesnobo, ki zadnja leta skokovito narašča, tudi pri starejših osebah?**

(Anksioznost je motnja, ki resno ogroža naše zdravje in kvaliteto življenja. Kaže se kot glavobol, bolečine v prsih, napetosti v vratu in hrbtu, občutek cmoka v grlu, trebušna napetost, občutek praznine, moteče osebe in stvari, manj se smejemo, velikokrat smo na robu joka ... Nezdovoljstvo, negativne misli, razdražljivosti, preobremenjenost, negotovost, kronični stres pa povzročajo povečanje tesnobe.)

Odgovor na vsa ta vprašanja imamo na dlani: **gibanje v naravi**. Obstaja veliko znanstvenih študij, ki govorijo temu v prid. Psihologi pa tako že zelo dolgo priporočajo gibanje v naravi, ki ima pomirjujoč učinek na našo psiho in telo. Avtorji študij so tudi zapisali, da 'zelená vadba' močno vpliva na naše trenutno razpoloženje in bolj zniža nivo stresa kot vadbe v zaprtih prostorih, ter opozorili, da že samo po sebi mirno okolje v naravi prispeva k znižanju stresa. Res je tudi, da že pogled v naravo pozitivno vpliva na nas, zato je pomembno, da ohranjamo čim več zelenja.

Že več kot desetletje obstaja vadba te vrste v sklopu Šole zdravja – udeleženci so po celi Sloveniji prepoznavni kot »jutranji vadci« v oranžnih majicah. Od aprila letos tudi v naši občini, kjer se družimo vsako jutro ob 8.00 v vaškem središču v Staršah. Sama vadba traja dobrih 30 minut in se izvaja v vsakem vremenu od ponedeljka do petka, za oba spola. V tem času razgibamo celotno telo in končamo

Foto: S. Jurmić

Prostor za vadbo je primeren tudi pozimi ...

z elementom vadbe za psiho. Seveda dodatno nižamo tudi nivo stresa s kasnejšim klepetom o vseh možnih temah. Kljub začetkom turobnega vremena nam tudi smeha ne manjka, za kar smo hvaležni predvsem eni članici.

Vaje so primerne za starostni okvir srednjih in zrelih let, in ne samo za upokojence, kot bi morda nekdo imel predstavo. Dobrodošel je seveda vsak, tudi izven tega okvirja, pa četudi samo kot opazovalec. Morda bi ga celo pritegnili v fizično aktivnost ...

Po naših domovih je veliko samih in/ali osamljenih oseb – ne glede na starost in spol so/ste vabljeni, da se nam pridružite. Če ne morete biti fizično aktivni, boste psihično, kar je tudi del zgodbe za zmanjšanje stresa in tesnobe. Bistvo je socialni stik, ki ga nadgradimo s fizično aktivnostjo, ta pa je protistrup za depresijo.

Ne iščite izgovorov, zakaj se ne pridružiti, temveč si odgovorite, zakaj SE PRIDRUŽITI !

Tanja JURMIĆ

Izjave nekaterih »jutranjih vadcev« Šole zdravja

Vida in Jožef MOHORIČ: »Zaradi zdravstvenih težav sva se že pred več leti vključila v rekreacijo pri DU Starše. Sčasoma se je najino zdravstveno stanje poslabšalo, tako da sva opustila kolesarjenje in pohode. Letos spomladi sva zasledila članek v Novicah Šole Zdravja in se takoj prijavila. Tovrstna telovadba nama zelo koristi. Prilagojena je za vse starosti in manj mobilne. Najina gibljivost se je zelo povečala. Smo prijetna in nasmejana družba, ki včasih zaide tudi na kavo. Zato vabimo čim več ljudi, da se nam pridružite, ne bo vam žal.«

Marjana KREPFL: »Z največjim veseljem sem letos spomladi prebrala v Novicah Občine Starše, da se tudi pri nas ustanavlja skupina, ki bo vsako jutro telovadila v okviru Šole Zdravja. Seveda sem se že prvi dan udeležila telovadbe "ne preveč mladih" občanov naše občine. Zadeva mi ni bila tuja, saj sem razmišljala, da se priključim skupini iz Zgornje Hajdine, ki jo vodi moja svakinja. No, pa sem dočakala, da sem lahko članica v domači občini. Po vsaki jutranji telovadbi sem polna neke nove energije,

počutim se veliko bolje, pa tudi telo je postalo bolj gibčno. Nad vadbo sem zelo navdušena, in kjerkoli je priložnost, jo promoviram in prisotne vabim k udeležbi. Poleg vadbe pa tudi veliko pomeni druženje, saj nam nikoli ne zmanjka tem za pogovor.«

Slavka GROBELŠEK: »V Šoli zdravja se počutim zelo dobro. Se dobro razgibam, nasmejim in sem v dobri družbi, ki mi popestri dan. Odkar hodim v Šolo zdravja, vidim razliko v gibanju, da o dihanju ne govorim. Šolo zdravja priporočam vsem.«

Angela ŠTUMBERGER: »S telovadbo sem zadovoljna. Sem dosti bolj razgibana in boljše se počutim. Imamo se lepo. Svetujem tudi drugim, da se nam pridružijo, ne bo vam žal.«

Vladka PAPEŽ: »Šole zdravja se udeležujem, ker menim, da je to zelo v redu. Pomaga nam, da smo lahko psihično in fizično dejavni. Zjutraj se na svežem zraku lepo razgibamo in tudi za kakšno lepo besedo poskrbimo med prijatelji.«

Silva MEŠIČ: »Jutranja telovadba 1000 gibov je postala moja vsakodnevna rutina.

Še vedno se ob izvajanju vaj učim pravnega dihanja in osredotočenosti na izvedbo vaj.

Foto: S. Jurmič

Jutranji pozdrav občanom (prisoten tudi župan občine) ...

Moje gibalne sposobnosti so se izboljšale, bolečine v kolenih, hrbtenici in ramenih so se zmanjšale. V skupini se družimo in sklepamo nova prijateljstva. Posebna zahvala gre gospe Tatjani Jurmič, ki nas vodi in motivira, da vaje ob pravilnem dihanju tudi pravilno izvajamo.«

DŠI upokojencev v kegljanju s kroglo na vrvi

V torek, 21. 9. 2021, so v organizaciji DU Miklavž pri Ormožu potekale DRŽAVNE ŠPORTNE IGRE ZDUS v kegljanju s kroglo na vrvi.

DU STARŠE – Sekcija kegljanja s kroglo na vrvi se je prvenstva udeležila z moško in žensko ekipo. Ženska ekipa je imela pravico nastopa, ker so bile državne prvakinje leta 2019 (leta 2020 se prvenstvo ni odigralo zaradi covid-19), moška ekipa pa kot letošnji pokrajinski prvak.

Na pot smo se odpravili že ob 7. uri. Po čudoviti naravi, med vinogradi, smo prispeli na cilj nekaj pred 8.30. Po prijavi ekip in kontroli glede izpolnjevanja PCT pogojev je sledil obilen zajtrk.

Otvoritev in pričetek tekmovanja sta bila ob 9. uri. Nastopilo je 11 ženskih in 12 moških ekip s 5 tekmovalci, ki so si pravico nastopa zagotovili na pokrajinskih igrah; le-te so potekale po celi Sloveniji.

Veselse po zmagi ...

Na DŠI je vsak tekmovalac imel en poskusni met, nato pa pet metov na polno in pet metov na čiščenje. Kegljalo se je na dveh kegljiščih, skupni rezultat najboljših štirih tekmovalcev ekipe je na koncu štel v skupni rezultat ekipe. Po zelo napetem in tekmovalnem vzdušju je ženska ekipa osvojila 2. mesto s 440 podrtimi keglji, moški pa so bili 7. s 429 keglji.

Med posameznicami je bila najboljša naša keglja-

REZULTATI DŠI

ŽENSKKE EKIPE	Podrti keglji
1. Pragersko Gaj	451
2. Starše	440
3. Ostrožno	431
4. Šentilj pri Velenju	424
5. Dole pri Litiji	420
6. Vuzenica	414
7. Ormož	414
8. Miklavž pri Ormožu	401
9. Uršna sela	397
10. Murska Sobota	395
11. Brežice	387
MOŠKE EKIPE	Podrti keglji
1. Duplek	480
2. Šentilj pri Velenju	473
3. Sv. Tomaž	449
4. Murska Sobota	443
5. Dolenjske Toplice	433
6. Miklavž pri Ormožu	432
7. Starše	429
8. Andraž nad Polzelo	427
9. Ravne na Koroškem	414
10. Brežice	413
11. Puconci	398
12. Dole pri Litiji	369

čica Vladimira Papež, ki je tako postala državna prvakinja za leto 2021.

Ženska ekipa je nastopala v postavi: Marija Kacjan, Vida Mohorič, Vladimira Papež, Rozika Mohorič, Zvonka Kac in Marjeta Janežič. Naša sotekmovalka Marija Mlakar pa je zaradi poškodbe žal bila le navijačica. Moška ekipa pa je bila v sestavi: Dušan Kerhe, Franc Furek, Jožef Mohorič, Edi Lupinšek in Jožef Ekart.

Tekmovanje je bilo zelo dobro organizirano, vse ekipe so bile pogoščene z obilnim zajtrkom, malico in kosilom, kavo in veliko vrstami peciva in potic ter sadjem. Po celodnevem tekmovanju smo se veselili, a vendar že malo utrujeni vrnili domov s prekrasnim pokalom in medaljami.

Ob koncu bi se zahvalili OBČINI STARŠE in DU STARŠE za finančno podporo. Mislim, da smo dostojno in s ponosom zastopali naše društvo in občino.

Fotografiji: J. Mohorič

Pozdrav moške in ženske ekipe ...

Vsem še enkrat hvala in lep pozdrav!

Jožef MOHORIČ,
referent za šport in rekreacijo pri DU Starše

Liga upokoencev v steznem kegljanju DU Marjeta

Žal smo morali tudi letos predčasno zaključiti jesenski del tekmovanj zaradi koronavirusa. Uspelo nam je odigrati le 5 tekem. V naše zadovoljstvo je, da je na vseh petih tekmah zmagala ekipa DU Marjeta in osvojila 10 točk. Kdaj bomo nadaljevali s tekmovanji, je neznanka.

Ker se staro leto poslavlja, želimo vsem občankam in občanom zdravo novo leto 2022. Vodstvu občine pa se zahvaljujemo za finančno in moralno podporo.

Mirko LIŠNIČ

Slika vir: <https://www.vdc-kranj.com/2016/kegljanje/>

V SPOMIN ...

V OBČINI STARŠE SO SE V OBDOBJU OD 5. 10. 2021 DO 3. 12. 2021 POSLOVILI NASLEDNJI OBČANI:

IME IN PRIIMEK	NASLOV	ROJEN/A	DATUM SMRTI
LJUDMILA BERANIČ	BRUNŠVIK 62	13. 10. 1929	9. 10. 2021
DUŠAN PULKO	ZLATOLIČJE 9/B	21. 11. 1966	8. 10. 2021
IRENA KNUPLEŽ	POŽEG 10/B, RAČE	3. 1. 1978	20. 10. 2021
KATICA ŠKEC	ZLATOLIČJE 21	5. 10. 1935	20. 10. 2021
NEŽA SAMOBOR	GREGORČIČEV DREVORED 2, PTUJ	24. 11. 1933	14. 11. 2021
ELIZABETA LORBEK	C. PROLETARSKIH BRIGAD 64, MARIBOR	14. 10. 1932	20. 11. 2021
MARIJANA SVENŠEK	UL. 8. FEBRUARJA 43, MIKLAVŽ NA DRAV. POLJU	1. 9. 1929	26. 11. 2021

Pripravila
Suzana HVALEC

Foto: N. Jakol

DAN SPOMINA NA MRTVE

Člani Občinske organizacije ZB za vrednote NOB Starše smo v petek, 29. 10. 2021, za trenutek ustavili korak, misel, besedo in se z globokim spoštovanjem poklonili vsem, ki so kakor koli začrtali naše življenje. Spomnili smo se junakov iz boja z mnogo številčnejšim okupatorjem med 2. svetovno vojno, talcev, vseh, ki so dali življenja za slovenski narod, da bi obstal na svoji zemlji in ohranil svojo besedo.

Zgodovina našega naroda je dolga, je neprestana borba za samostojnost, svobodo in slovenski jezik. Skozi celotno zgodovino je slovenski narod doživljal težke preizkušnje, najtežje je bilo v obdobju fašističnega nasilja. Štiri leta je na slovenskih tleh potekal neizprosni in krvavi boj proti okupatorjem in njihovim pomočnikom. Vojna je zahtevala mnogo življenj, veliko trpljenja ljudi, ki niso hoteli zatajiti svojih korenin, jezika in kulture.

Člani Občinske organizacije ZB za vrednote NOB Starše smo se zbrali pri spomeniku talcev pod obrežjem v Staršah. V neposredni bližini, samo nekaj metrov v stran, je bilo 14. decembra 1944 storjeno vojno hudodelstvo. Ustreljenih je bilo 10 talcev – nemočnih žrtev vojne. Nemci so jih pripeljali dan pred streljanjem v ptujski zapor, jih naslednji dan odpeljali v Maribor in nato v Starše, kjer so jih ustrelili. Dan prej so nemški orožniki v Staršah mobilizirali skupino moških, ki je morala skopati velik skupni grob in po končanem streljanju talce tudi pokopati. Talci so bili ustreljeni v povračilo za napad na orožniško postajo v Staršah. Borci so v noči med 15. in 16. oktobrom napadli navedeno nemško orožniško postajo. Med napadom je bil ubit komandir orožniške postaje.

Predsednik naše organizacije Adolf Šerdoner je obudil spomin na ta krvavi dogodek. Teden dni prej so se žrtvam poklonili predstavniki OŠ Starše. Učenci so s poslikanimi kamenčki, namesto sveč, počastili spomin na ustreljene talce. Letos je spominska slovesnost potekala zaradi epidemioloških razmer v manjšem številu prisotnih.

V naši občini je pri šoli postavljen spomenik padlim borcem NOB v spomin 30 padlim borcem in žrtvam nacističnega nasilja iz naših vasi. In še veliko je spomenikov z imeni žrtev po vsej Sloveniji.

Stanka VOBIČ

Spomenik padlim ...

Na komemoraciji ...

Fotografiji: S. Vobič

ČEBELARSTVO GAJA iz Brunšvika

Božični čas – skodelica dišečega čaja z medom, ajdovi medenjaki, prižgana svečka, ki diši po cimetu. V ozadju umirjena glasba. Popoln praznični trenutek, ki ga ne pozabimo in si ga tudi med letom večkrat priključimo v spomin. Še posebej je dragocen, ko smo v krogu družine in z domačimi nanj nizamo nove nepozabne trenutke. Ob praznikih skupaj pripravljamo pojedino – iz pečice mamljivo diši pečenka, rahlo premazana z medom, iz ponvice vabi ajdova kaša, po fižolovi solati pravkar polivamo dišeče bučno olje. V novo leto pa odrasli nazdravimo še z opojnim medenim žganjem, ki smo ga zvarili zase in za prijatelje. Mmm! Pa če je večino tega, kar je navedeno, pridelano doma, toliko bolje ...

Izdelki Čebelarstva Gaja ...

V pričujočem zapisu so se prav gotovo prepoznali člani družine TOMANIČ iz Brunšvika 68 e, ki sem jih obiskala z namenom, da nam povedo kaj o sebi in predstavijo svojo dejavnost – Čebelarstvo GAJA.

Malo pred peto popoldne, ko sem bila najavljena na klepet v Brunšvik, je bila zunaj že tema. Kljub temu sem ob cesti iz smeri Kungota na levi strani kaj hitro opazila oglasno tablo, ki je naznanjala, da sem prišla prav. Ograjo mi je odprl nosilec dopolnilne dejavnosti Ivan Tomanič in me prijazno povabil z besedo: Dobrodošli! Družino namreč poznam že nekaj časa, saj sta oba mlajša člana nekoč obiskovala šolo v Marjeti, tako da sem se z njima in staršema srečevala že po službeni dolžnosti. Da imajo doma čebelarstvo, sem izvedela prav takrat, saj je mlajši sin nekoč pri naravoslovnem dnevu z veseljem predstavil domačo dejavnost in z navdušenjem povedal, da imata z bratom vsak svoj panj s čebelami. Lepo pobarvana in z imenom Jakob in Gašper. Vse je nazorno prikazal na velikem plakatu. Kaj hitro pa je tudi sedaj stekel prijeten klepet z vsemi člani družine.

SPOZNAJMO DRUŽINO

Ivan Tomanič, nosilec dejavnosti, je domačin. Lansko leto se je upokojil, zaposlen pa je bil na Slovenskih žele-

Družina Tomanič ...

znicah. Tudi njegova žena Andreja Pignar Tomanič je iz Brunšvika, le da se je sem priselila z drugega konca vasi. Andreja je samostojna podjetnica – tolmačka in prevajalka, tudi predavateljica FF Univerze v Mariboru, tako da jo delovne obveznosti velikokrat peljejo izven domačega kraja – v Ljubljano in še kam, tudi v tujino. Starejši sin Jakob je študent drugega letnika agronomije na FKBV Univerze v Mariboru, mlajši sin Gašper pa obiskuje tretji letnik SERŠ-a v Mariboru.

KOMU SE JE UTRNILA IDEJA ZA ČEBELARJENJE

Čebelarijo od leta 2009. Ideja je bila Ivanova, tehtal pa je, ali bi postal lovec ali čebelar. V družini ni bilo velikega navdušenja, da bi bil lovec, se pa je tudi sam bolj nagibal k čebelarstvu. Ravno v času odločanja je v časopisu zasledil, da nekdo prodaja tri panje čebel. Poklical je kolega in skupaj sta jih šla pogledat. »Ko sem vse to videl in zavonjal vosek, sem rekel, to bom delal tudi jaz,« je z navdušenjem povedal Ivan. Na vprašanje, kako je uskladi čebelarjenje z delom, ko je bil še zaposlen, pa dodal: »Vse sem splaniral in ni bilo težko.« Andreja je pripomnila, da je k boljši organizaciji dela prav gotovo pripomogel možev ruski turnus – če bi delal vsak dan osem ur, bi bilo gotovo težje. »Res je,« je pritrdil Ivan in nadaljeval: »Ko je bil čas za delo, nisi smel zamuditi niti dneva, saj bi lahko nato izgubil cel teden, če bi morda pričelo deževati. Čebele imajo svoj red, zato se jim je pač treba prilagoditi.«

ČEBELARITI SE JE BILO TREBA NAUČITI

»Najprej sem se učil preko interneta. Imel sem tri panje in sem o čebelarjenju veliko bral. Odločil sem se, da opravi izpit za čebelarje začetnike pri Čebelarški zvezi Slovenije v Lukovici. Seveda sem se pred tem pripravljal, nisem pa bil v nobenem tečaju (nekateri opravijo 90-urni tečaj). Izpit sem opravil s prve. Tako sem dobil še več veselja. Vprašanja se mi sploh niso zdela težka, saj sem delo že opravljal.«

Gajina ajdova kaša in ajdova moka ...

V čebelarstvu pa se je pomembno povezovati, saj lahko čebelarji izmenjajo svoje praktične izkušnje. Na začetku čebelarske poti se je zato Ivan Tomanič pridružil Čebelarskemu društvu Rače, nato pa že ob ustanovitvi Čebelarskemu društvu Slivnica, kjer je bil v več mandatih tudi član upravnega odbora in gospodar. Je prejemnik odlikovanj Antona Janše III. in II. stopnje, žena Andreja Pignar Tomanič pa Antona Janše III. stopnje.«

KAKO POTEKA DELOVNI DAN ČEBELARJA

Ivan skrbno razloži potek dela v dnevu: »Zjutraj vstaneš, seveda ko ni dežja in je toplo, začneš pa ob 6. ali 7. uri. Prej začneš, bolje je, saj gredo čebele hitro na pašo. Pri pregledu jih skušaš čim manj motiti. Takšne preglede narediš na 10 – 14 dni. Pozoren si, ali nabirajo med, imajo medene vence na satnicah, ali matica pravilno zalega, ali je na svojem mestu, ali je trotovine preveč, ali imaš notri morda varojo (zajedalca). Pogledaš pa v medišče in plodišče. Pomembnejše je, kaj se dogaja v plodišču. Pozoren si, če je matica mlada in če dobro dela. Če je starejša, jo zamenjamo, vstavimo drugo matico, s staro matico pa naredimo novo družino.

Ko točimo med, je večja akcija. Pripravimo orodje, pri delu pa uporabimo strojčke ometalnike. Satnico vzameš iz medišča, jo daš v ometalnik – ščetine na ometalniku so iz konjske žime in so mehke. Čebele ometemo v posodo in jih nato vrnemo nazaj v panj. S satnic poprej porežemo vosek, nato jih vstavimo v točilo, to je stroj, ki deluje na centrifugalno silo. Ob tem med steče v posodo, prazne satnice nato vrnemo v panj. Potem zopet čakamo, da se med nabere. Ena tretjina ga mora biti pokritega z voskom, šele takrat spet točimo. Vosek kot stranski produkt pa pretopimo in ga zamenjamo za satnice. Smo pa že tudi delali sveče za darila ob novem letu.«

RAZVOJNI CIKEL ČEBELE

Ivan za nas podrobno razloži: »Začne se, ko matica zaleže jajčeca, nato se pričnejo razvijati ličinke, ki se zabubijo. Po 16 do 20 dneh se zležejo delavke ali troti, matica

pa za razvoj porabi več časa. Čebela delavka živi okrog 60 dni, zimske čebele tudi do 150 dni, matica pa do 2 ali 3 leta. Čebela delavka res zelo dela, zato ima krajši življenjski cikel. Zimskim čebelam delavke naberejo med za preživetje in te nato naredijo matični mleček, da z njim hranijo matico. Čez zimo naše čebele potrebujejo okoli 12 kg hrane. Tudi poleti, če je paše premalo, jim je treba dodajati hrano. Kot letos, ko je bilo spomladi zelo hladno, pomrznili so cvetovi in čebele se niso imele kje pasti.«

DELO NA NJIVAH IN PRI ČEBELAH JE POTREBNO USKLAJEVATI

Ivan: »Delo na njivah je že v celoti prevzel starejši sin Jakob, zato je zame lažje, mlajši sin pa zaenkrat še nima izpita za traktor.« Andreja: »Ko pa je potrebno, npr. ročno okopati buče, stopimo vsi skupaj in delo opravimo družinsko.«

Ivan še podrobno razloži, kako poteka delo pri čebelah. »Čebelarimo v AŽ* panjih. Predstavljajo glavnino naših panjev, nekaj pa imamo tudi nakladnih panjev. Število čebeljih družin je v tem času počasi, a vztrajno raslo in obsega trenutno 35 družin. Nektar in mana za med našega čebelarstva sta nabrana v Brunšviku in njegovi okolici ter na obronkih Pohorja, tam imamo najeto parcelo, kamor čebele prepeljemo na kostanjevo pašo. Čebelnjak z AŽ panji stoji tudi na domači parceli v Brunšviku.«

Andreja: »Pred leti se je pojavila tudi novost – ajdov med.« »Res je. Ko sem začel čebelariti, ajdovega medu še ni bilo toliko in sem se odločil, da poskusim še sam zasejati ajdo. Pa čeprav so ljudje govorili, da ajda ne medi. Dokazal sem, da medi,« še pojasni Ivan. »Ajda je bila na njivah dobrodošla tudi zaradi kolobarjenja. Ko smo pšenico, ječmen poželi, smo posejali ajdo,« dopolni Andreja.

POTREBNA SO USPOSABLJANJA

V Čebelarstvu Gaja imajo opravljena tudi potrebna usposabljanja za čebelarje, zlasti na področju dobrih higienskih navad v čebelarstvu, po načelu sistema HACCP. Od leta 2011 so vpisani v register pridelovalcev Slovenskega medu z zaščiteno geografsko označbo (SMGO 11 0323). Slednje zagotavlja dokumentiranje načina pridelave medu in njegove nadstandardne kakovosti ter sledljivost čebelarja.

DOBRO DELO PRINESE TUDI PRIZNANJA

Ivan nam zaupa: »Res je, v našem društvu sem najbolj nagradjen čebelar. Težko pa je izpostaviti najpomembnejše priznanje, zagotovo pa smo zelo ponosni na zlato (2019) in srebrno (2020) priznanje, ki ga je na mednarodnem ocenjevanju medu v Semiču prejel naš ajdov med.«

Vse od začetkov čebelarjenja družine Tomanič so imeli nagrajene tudi druge vrste medu na ocenjevanjih z mednarodno udeležbo, in to na Mednarodnem kmetijsko-živilskem sejmu AGRA (2015, 2016, 2018, 2019, 2020) ter regijskih ocenjevanjih ZČD Maribor in Pomurje (2009, 2010, 2011, 2012, 2013).

CELOTNA PONUDBA ČEBELARSTVA GAJA

V ponudbi imajo glede na danosti posamezne letine cvetlični, akacijev, gozdni, kostanjev in ajdov med. Poleg več vrst medu pridelujejo še Gajin zlati med, to je mešanica cvetličnega medu, cvetnega prahu, propolisa in matičnega mlečka, ter domači propolis. Dodatno imajo v ponudbi tudi Gajino ajdovo kašo in Gajino ajdovo moko. S svojimi pridelki se vračajo h koreninam in tradicionalnim jedem, kamor sodi še njihovo domače bučno olje. Pridelujejo in prodajajo pa tudi fižol češnjavec.

POVPRAŠEVANJE PO IZDELKIH

S svojimi pridelki so od začetka delovanja tržnice prisotni na Pohorski tržnici v Pivoli, tj. pri Botaničnem vrtu, kjer so vsako soboto. Pretežno pa prodajajo doma. »Imamo že svoje stalne stranke, ki se nam vračajo, trudimo se, da nenehno vzdržujemo in ohranjamo enako kakovost naših izdelkov, s katerimi jih pritegnemo,« nam zaupa Ivan. Skozi vsa leta tako v čebelarstvu rastejo v kakovosti in obsegu čebeljih pridelkov.

S povpraševanjem pa so zadovoljni. Ivan še pove: »Nekaj prodamo tudi v Ljubljano, bučno olje gre še v Španijo, na Češko, v Berlin, tudi v Ameriko so ga že nesli. Že nekaj časa sodelujemo tudi s Turističnim društvom Starše.« Andreja pa dopolni: »Občina Hoče-Slivnica dela veliko na promociji in je tržnica res zaživela.« »Imamo stalne stranke. To je že njihova tradicija, da gredo v soboto zjutraj nabavit domačo hrano. Tam je okoli 24 stojnic. V projektu vzpostavitve tržnice je začel sodelovati že župan Bojan Kirbiš – iz naše občine prodajamo v štirih hiškah – Bandur, Šolarjeva, Štumperger in mi. S strankami postajamo že pravi prijatelji. Seveda vsakič ne kupijo medu, ampak pridejo na čašico pogovora,« je slikovito povedal Ivan.

Ali prodajate tudi preko spleta? »Zaenkrat ne,« pove Andreja, »smo pa v postopku izdelave spletne strani s spletno prodajo. Imamo pa svoje podatke na Facebooku.«

MED – DEL NAŠE PREHRANE

Med je pri Tomaničevih v kuhinji vedno na vidnem mestu in v dnevni uporabi. Ivan razloži: »Med je sestavljen iz fruktoze in glukoze, to sta naravna sladkorja, ki ju človeški organizem najlažje prebavlja. Kostanjev med lahko uživajo tudi sladkorni bolniki. Določeni izdelki nekaterih proizvajalcev pa imajo umetne sladkorje, kar bolnikom škoduje.«

Ali med uporabljate tudi pri kuhanju? »Seveda. Spomnim se, da sem nekoč delal pečenko in jo preveč namazal z medom, kar ni bilo v redu. Drugič je že bilo bolje,« pove Ivan, Andreja pa doda, da redno pečejo dobre ajdove medenjake (recept na strani 39).

INFORMACIJE O ČEBELARSTVU PRENAŠAJO NAPREJ

Imate kdaj predstavitve čebelarstva za učence? »V Staršah in v Marjeti nismo bili, saj to šolo pokriva Čebelarstvo Lovrec,« nam pove Ivan. Andreja pa nadaljuje: »Ko pa je bil še sin Gašper v šoli v Marjeti, so takrat sošolci prišli k nam na ogled. Pred dvema letoma pa sva z možem imela predstavitev na OŠ Rače, ko so imeli naravoslovni dan. Poleg predstavitve je bila še pokušina medu; vse skupaj res pravi izziv. Letos in tudi že pred leti smo sodelovali na Pozdravu jeseni v Staršah.«

Ivan dopolni, da moraš biti odprt in pomagati mlajšim, tudi čebelarjem na začetku čebelarstva poti. Tudi njemu so pomagali. Teorijo je usvajal sam, pri praktičnem delu pa sta mu svetovala kolega, starejša čebelarja Jože in Franc iz Slivnice, ki čebelarita že 40 let in več. Tudi ko gredo na dopust, po potrebi pomagata.

KAKO NA ČEBELARSTVO GLEDATA SINOVA

Oče Ivan: »Ko sta bila mlajša, sta bila zelo navdušena, zdaj nekoliko manj, saj imata v mladostniških in najstniških letih še druge interese, pa seveda tudi veliko učenja. Sam vem, da otrok v nekaj ni dobro siliti, tudi pri mladih mora neka stvar dozoreti in jo morajo sčasoma začutiti. Sicer pa ima vsak človek svojo pot, tudi otroci. Pa pustimo se presenetiti.« Mama Andreja: »Čebelarjenje lepo spremljata in ko je veliko dela, seveda pomagata. Na primer pri točenju, ko lahko delo poteka hitreje, če si naloge porazdelimo.«

Kaj pa starejši Jakob in mlajši Gašper na to porečeta sama?

»Vse od začetka sem vesel, da se je ati odločil za čebe-

Na tržnici v Pivoli ...

larjenje. Imam pa kar malo 'rešpekta' pred čebelami, saj njihovi piki pač niso neboleči. Zato zdaj toliko raje poprimem in opravim vsa druga nujna dela, zlasti vse, kar je povezano s poljedelstvom,« pove Jakob. Gašper pa doda: »Tudi sam sem imel na začetku svojo zaščitno obleko in sem tu in tam pomagal atiju v čebelnjaku. Zdaj pa pomagam, ko se med in olje točita v kozarce in steklenice, poskrbim za nalepke in priskočim na pomoč pri prodaji.«

KO SE ODLOČIŠ, ČEBELARJENJE POSTANE DEL TEBE

Danes že preizkušeni čebelar Ivan Tomanič pove: »Čebelarstvo je tako kot vsako delo – sčasoma postane del tebe. Učiš se sproti, ne moreš pa prehitovati. Danes točno vem, koliko medu je na kateri satnici, včasih sem le ugi-bal. Vsaka stvar mora priti do nekega nivoja, da jo takrat rešiš, in to je to. Takrat tudi malo zrasteš in se širiš. Moraš pa zdravo priti do nekega nivoja, nič na silo. Čebele so tudi kdaj zbolele, pa je bilo medu manj. Drugo leto je bilo bolje. Včasih pride višja sila. Lahko vse dobro narediš, pa pade matica in vse čebele umrejo. Čebela je pač živo bitje. Pogojeno je tudi z zimo, jesenjo. Sam moraš ogromno delati, se vedno učiti in družiti teorijo s prakso. Ko sem bil otrok, smo po »strd hodili kar k Ducmanvem strici Toneji«. Doma pod brajdami je že imel panje tipa AŽ. Tja sem šel kar z lončkom in stric mi je natočil med. Takrat niti pomislil nisem, da bom kdaj čebelar tudi sam. Moraš pa to rad početi, potem ni nič težko.«

Andreja: »Delo se nam lepo razvija skozi čas. Enako je bilo tudi z nalepkami. Najprej smo imeli tiste, ki jih zagotavlja Čebelarstva zveza Slovenije, sedaj imamo svoje. Stranke so takoj opazile, da so nove in so jih sprejele

Košarica domačih izdelkov ...

z odobravanjem. Res je, vse gre postopoma, ko dozori ideja.«

»Čebelji pik pa me še vedno boli, zato sem ves čas v ustrezni opremi.

A veste, od kod je ime GAJA? Sinova sta GAšper in JAKob, pa smo dali čebelarstvu ime GAJA,« je pogovor zaključil Ivan Tomanič.

Spoštovana družina Tomanič! Lepo je bilo po dolgem času spet poklepetati z vami. Spoznala sem, da ste še vedno enako prijazna in skrbna družina, prav gotovo pa z veliko več izkušnjami – tudi »medenimi«.

Iskrena hvala za pogovor in naj se poslovim s čebelarškim pozdravom: NAJ MEDI še naprej!

Daša JAKOL

(*AŽ-panj je trdno in natančno izdelan iz najmanj tri leta sušenih smrekovih desk ali vsaj umetno v komori pravilno osušenega in razteznostno nevtraliziranega lesa ter nekaj kovinskega okovja in mreže.

Vir: <https://www.czs.si/content/D11>)

ivan.tomanic@gmail.com

Čebelarstvo GAJA
Brunšvik 68e – 2327 Rače – 031/537-147

Čebelarstvo Gaja

DIŠI PO MEDU IN AJDI

Ajdovi medenjaki

Sestavine:

- 500 g ajdove moke
(lahko jo poljubno mešamo z belo pšenično moko)
- 125 g surovega masla
- 125 g sladkorja v prahu
- 150 g medu
- 20 ml vode
- 2 jajci
- limonina lupina (po želji)
- žlička sode bikarbone
(lahko nadomestite s pecilnim praškom)
- 10 g začimb za medenjake
(cimet, mleti klinčki, ingver, muškadni orešček)

Zadišali so v Brunšviku ...

Med, sladkor in vodo segrejemo do 40 stopinj C, dodamo maslo in jajci ter zmes dobro premešamo. Maso ohladimo. Dodamo še presejano ajdovo moko s sodo bikarbone (ali pecilnim praškom) in dišavami.

Iz testa izdelamo kroglice. Dajemo jih na pomaščen pekač ali papir za peko. Pečemo pri 160 do 180 stopinjah C približno 15 minut. Pečene medenjake takoj vzamemo s pekača in damo v posodo, da se ne izsušijo. Medenjaki iz ajdove moke imajo značilno temno rjavo barvo.

Cvetoča ajda ...

Ajdovi novoletni piškotki

Sestavine:

- 25 dag ajdove moke
- 25 dag pirine moke
- 2 jajci
- 2 žlici medu
- 2 žlici surovega masla
- cimet, limona, malo soli,
- 1 zavitek pecilnega praška

Iz vseh sestavin zamesimo testo, ga razvaljamo in izrežemo piškote poljubnih oblik.

Pečemo pri 180 stopinjah C okoli 15 minut.

Praznični ajdov kruh

Sestavine:

- 0,5 kg ajdove moke
- 0,5 l slanega kropa
- 4 dag kvasa
- nekaj žlic mlačnega mleka
- 2 žlici sladkorja
- žlica bele moke
- limonina lupinica
- 10 dag surovega masla
- 2 rumenjaka
- 2 žlici ruma
- 2 žlici narezanih orehov
- 2 pesti rozin, malo cimeta
- mleko po potrebi

Ajdovo moko poparimo s kropom in vse skupaj dobro zmešamo. V skodelico nadrobimo kvas, dodamo sladkor, belo moko in mlačno mleko. Z vilicami narahlo premešamo in pustimo kvasec vzhajati 15 minut. Ko se testo nekoliko ohladi, dodamo vzhajan kvasec ter ostale sestavine in testo dobro pregnetemo. Testo po vrhu pomokamo, pokrijemo s prtičem in pustimo vzhajati. Vzhajano testo ponovno pregnetemo in oblikujemo hlebec. Pustimo ga vnovič vzhajati, nato ga pečemo 30 do 45 minut pri 180 stopinjah C.

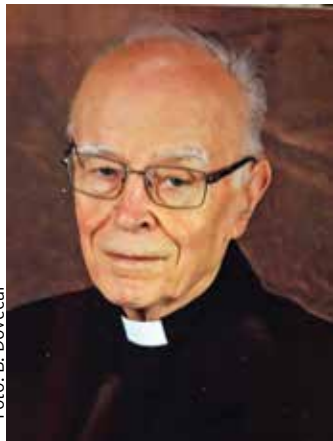
Za objavo pripravila D. J.

Vir:

- AJDA – BUCKWHEAT, Blanka Vombergar (et al); ČZD Kmečki glas, Ljubljana, 2018
- PROSTOČASNIK, revija za ustvarjalno preživljanje prostega časa, zima 2011, št. 22 / str. 9; KUD Ustvarjalnice, Allegro d. o. o., Ljubljana
- Google, božični motiv

ŽUPNIK RUDI KOŽELNIK

KLJUB TEŽKIM RAZMERAM OHRANIMO KRŠČANSKI DUH. VESELJE JE BITI KRISTJAN.

Rudi Koželnik

Mineva že 48 let, ko ga je življenjska pot zanesla v naše kraje, v župnijo Šentjanž na Dravskem polju, v službo duhovnika, ki jo z ljubeznijo in ponosom opravlja še danes. V vseh dolgih letih svojega službovanja je opravil poleg raznolikega, plemenitega duhovnega dela še številne prenove, obnove župnijskih objektov, kapel, dogradil sodobno veroučno učilnico ... in še bi lahko naštevali. Kot mlad kaplan, s polno mladostne energije, je v župnijo prinesel svež veter s številnimi novostmi in idejami pri delu z mladimi in starejšimi. Bil je dekan dekanije Dravsko polje, kjer je med drugim pokazal tudi sposobnost povezovanja ljudi. Še danes ima funkcijo prodekana. Njegovo izjemno prizadevnost in požrtvovalnost je poleg vernikov prepoznala tudi Občina Starše in mu maja leta 2019 podelila plaketo s srebrnim grbom.

Svoje osebne poti ni nikoli tako podrobno javno opisoval in moj pogovor z njim je bil namenjen prav temu. Na

Družina Koželnik v času župnikove mladosti ...

mojo prošnjo za pogovor se je prijazno odzval. V njegovem delovnem prostoru, ki se mi je zdel kot ustvarjen za razmišljanje, je stekel prijeten in zanimiv pogovor ob dobri kavici, ki jo je skuhala nepogrešljiva Dobnikova Mimika.

1. Prosim, če nam na začetku predstavite vašo ožjo družino. Kje so vaše korenine, rojstvo, od kod prihajate, vaši starši, bratje, sestre ...

Rodil sem se 22. 3. 1939 v Zavodnjah pri Šoštanju v kmečki družini, mami Ceciliji in očetu Francu kot peti otrok. V družini nas je bilo rojenih 7 otrok: Francek, Marija, Franc, Štefka, Rudi, Tonček in Cilka. Žalostne okoliščine so doprinesle, da je prvi otrok Francek v družini umrl pri dveh mesecih in Tonček pri šestih letih. Spominjam se, star sem bil sedem let, ko smo se z bratom Tončkom, ki je bil leto mlajši, igrali v po vojni dotrajanem objektu in je prišlo do tragične nesreče. Izguba me je kot vse v družini zelo prizadela.

2. Kakšno je bilo vaše zgodnje otroštvo? Kako so vas vzgajali starši? Kakšni so bili odnosi v družini?

Moje otroštvo je bilo zelo lepo. Živelimo skupaj z naravo in nikoli ni bilo dolgčas. Odnosi v družini so bili izredno lepi, polni ljubezni in razumevanja. Starši so si vzeli čas in se z nami veliko pogovarjali. Pri številnih domačih opravilih smo bili zraven. Mama je bila mila in spominjam se, da me je samo enkrat našeškala po »ta zadnji«. Porednosti ali nagajivosti smo reševali s pogovori. Najlepše spomine imam na zimo. Imeli smo veliko lončeno peč in velikokrat smo se otroci zbrali okrog tople peči ali na njej. Oče nam je pripovedoval pravljice, zgodbe na pamet in nikoli mu jih ni zmanjkalo. Na prostem smo se sankali, smučali, skratka uživali pravo otroško veselje. Naše igrače so bile skromne in smo si jih povečini naredili sami.

3. Kakšna je bila vaša šolska pot vse do takrat, ko ste postali duhovnik?

Osnovno šolo sem obiskoval v Zavodnjah. Ker nas ni bilo številčno veliko, smo imeli kombinirane oddelke in smo se otroci veliko naučili drug od drugega. Ravnateljica je bila moja teta, s katero sem imel zelo pristen odnos. Spominjam se, da sem dobil od nje lepa darila za Miklavža in so mi veliko pomenila. Tudi na druge učitelje imam lep spomin. Po končani osnovni šoli sem želel nadaljevati šolanje, vendar so starši želeli, da ostanem doma in prevzamem kmetijo. Direktor Kmetijske zadruge Šoštanj me je vabil in želel, da grem v mlekarsko šolo. Ker se želja staršev ni spremenila, sem ostal doma vse do 18. leta, ko sem moral na služenje vojaškega roka v Bitolo v Makedoniji.

Odhod od doma ...

4. Kakšni so spomini na služenje vojaškega roka?

Bilo nas je veliko različnih, tako po osebnostnih lastnostih kot po prepričanju. V tem času sem se odklopil od okolja, veliko sem razmišljal in molil. Bil sem bolj samotar, zahrepenel sem po plemenitosti. Mislim, da se je ravno tukaj porodila ideja o moji duhovni poti.

5. Kaj se je zgodilo po vojaščini?

Po izteku vojaščine sem bil spet vržen v življenje na kmetiji. V tem času sem si kupil motor, kar v tistem času ni bilo kar tako. Spoznal sem patra Jožeta Kokaljja, ki je imel duhovne vaje v Mariboru. Z njim sem na motorju preživel lep mladostni čas. Nekega dne mi je rekel, da moram priti v Maribor v šolo in da bom lahko stanoval v semenišču. V meni pa je še tlela želja staršev, da ostanem doma in se nisem mogel odločiti. V tem času pa se je moja mlajša sestra Cilka s fantom odločila, da se bosta poročila in da sta pripravljena prevzeti kmetijo. To je bilo za mene veliko olajšanje, saj sem bil s tem prost. Starši so mojo odločitev z veseljem sprejeli in me podprli. Sedaj so imeli doma sestro, ki je nadaljevala njihovo delo. Skupaj s prijateljem sem odšel v Maribor v semenišče in pričel obiskovati ekonomsko šolo. Dve leti sva bila v Mariboru in nato odšla na klasično gimnazijo v Đakovo v Slavoniji, kjer sem opravil tudi maturo. Po maturi sem šel na Teološko fakulteto v Ljubljani, kjer sem preživel tri leta in nato tri leta v Mariboru.

6. Opišite nam šolanje na Teološki fakulteti v Ljubljani. Kakšni so spomini na študij, kakšno je bilo takrat študentsko življenje? Česa se še posebej radi spominjate?

Spomini na študij so zelo lepi in čustveni. Zbrane smo bile same sorodne duše. Bili smo prijatelji, praznovali smo vse praznike. V semenišču nas je bilo 17, vendar vsi niso postali duhovniki. Predavatelji so pustili na meni velik vtis. Še posebej bi izpostavil prof. Trstenjaka, ki je bil zelo življenjski in smo po njegovem gradivu tudi študirali. Potem je tukaj še profesor Janžekovič, ki je bil svetniška duša in smo se lahko vedno obrnili nanj. Na izpitu je veliko zahteval, izpit je dolgo trajal, vendar smo se tudi tam nekaj naučili.

7. Kdaj ste diplomirali in kako se je potem odvijalo vaše življenje?

Leta 1973 sem diplomiral in so mi bila odprta vrata na duhovno pot. Odločitev je bila dokončna in pričele so se priprave na novo mašo. Opravil sem jo v domači fari v Zavodnjah. Poleg velikega notranjega veselja je bila v meni še velika trema. V pomoč mi je bil domači župnik, ki je bil izjemno delaven in skromen. Mašo je vodil šoštanjski župnik Jože Vesenjaj, ki je bil znan po tem, da je imel izjemen dar za zbiranje duhovnikov. Novo mašo sem dojemal zelo čustveno in vznemirjeno. Slovesnost je potekala na prostem zaradi velikega števila ljudi. Družabni del se je odvijal na domači kmetiji in je trajal dva dneva.

Na Triglavu z mladimi ...

Župnik z učencem Markom ...

8. Pojdiva v čas, ko ste prišli v Starše. Je bilo to vaše prvo delovno mesto? Kako so vas sprejeli ljudje? Česa se najbolj spominjate? So vas obiskovali sorodniki, ste se vi pogosto vračali domov?

Leta 1973 sem prvič prišel v Starše na moje prvo delovno mesto. Prvo srečanje je bilo s kuharico Evo Dolinšek, ki je bila doma iz Puščave na Pohorju. Spominjam se, da mi je rekla, naj pridem drugič, ker župnika ni doma. Ko sem prišel drugič, me je župnik Ivan Voda sprejel z odprtimi rokami. Bil je izjemno prijeten, razgledan mož. Najraje je bil doma in bral knjige. Sprejel je vse novosti in tudi užival ob izvedbi. Bivanje in sodelovanje z njim mi je bilo v veliko veselje. Pustil mi je svobodo v delu. S farani sem hitro navezal stike. Med službovanjem sem redno obiskoval starše in tudi oni mene.

9. Kot duhovnik opravljate v župniji več dejavnosti. Katera vam je najbolj ljuba?

V začetnih letih sem dal prednost delu z mladimi, v poznejših letih pa z bolniki in starejšimi. Včasih sem imel 45 do 50 starejših in bolnikov, ki sem jih obiskoval, danes pa le 17. Obiskoval sem jih vedno vsak prvi petek v mesecu, vendar ni bilo moč opraviti vseh obiskov v enem dnevu.

10. Iz lastnih izkušenj vem, da ste se vedno zelo trudili, pridobiti mlade k verskim aktivnostim. Kaj ste videli v mladih? Vam je uspelo pridobiti kakšnega za duhovniški poklic?

Moja velika želja je bila, povezati se z mladimi, zato sem poleg verouka organiziral razna srečanja in izlete.

Tam smo navezali tesnejše stike, se veliko pogovarjali in se bolje spoznali. Za duhovniški poklic mi je uspelo pritegniti Marka Drevenška. Bil je izredno prijeten, razmišljujoč fant. Spominjam se, da je prišel k meni in mi rekel, da bi rad postal duhovnik. Bil sem zelo vesel njegovega spoznanja. Sedaj je župnik na Muti in opravlja tri manjše župnije. Z upanjem me navdaja dejstvo, da je naš nekdanji učenec Beno Ostroško iz Zlatoličja pristopil k redovnikom minoritom in danes obiskuje prvi letnik Teološke fakultete v Ljubljani.

11. Kdo opravlja delo z mladimi danes?

Delo z mladimi danes v večini opravlja katehetinja Darja Selinšek. Hvaležen sem ji za opravljeno delo in tudi podporo njene cele družine, ki mi rada priskoči na pomoč.

12. V naši fari ste tekom let veliko naredili. Z ljudmi ste navezali pristne stike, vzeli smo vas za svojega. Tudi ljudje so vam verjetno nudili podporo. Naštejte nekaj pomembnejših, vidnejših.

Veliko ljudem sem hvaležen, da sem imel njihovo podporo in mi je uspelo opraviti dela, ki so bila pomembna za vse nas. Vseh ne morem naštet. S podporo faranov, donatorjev nam je uspelo narediti zimsko kapelico, veroučno učilnico, župnijsko kurilnico, garažo ... Za obnovo in opremo cerkvenih objektov v Prepoljah se moram zahvaliti Občini Starše v času županovanja Viliija Ducmana, ki je imel izjemen posluš za potrebe cerkve. Vsako leto smo nekaj delali. Tukaj je še pevski zbor z zborovodjem Francijem Divjakom. Romana Petek skrbi, da uspešno dela župnijska Karitas in da je vse urejeno v podružnični cerkvi v Prepoljah. V pomoč mi je tudi Jožica Gojčič, ki opravlja naloge tajnice župnijskega sveta, in še veliko drugih, za to mi naj oprostijo, če jih nisem imenoval, so pa v mojih mislih. Hvaležen sem družini Križovnik, še posebej Pavlu, ki si je izjemno prizadeval za nove cerkvene orgle, ki so bile takrat velika pridobitev. Napisal je tudi besedilo za pesem, ki so jo zapeli farni pevci na slovesnosti pri blagoslovitvi orgel.

Poseben pečat so dale v času mojega službovanja kuharice: Eva Dolinšek, Cecilija Kokol in Mimika Dobnik. Mimika Dobnik je tukaj od takrat, ko sem prišel v Starše in je vedno poskrbela za več stvari. Opravljala je, in še danes, gospodinjstva dela, marsikatero delo v cerkvi, za kar sem ji globoko hvaležen.

13. Z vami so farani obiskali številne božje poti v Sloveniji in tudi tujini. Vam je ostalo kakšno romanje v posebnem spominu? Zakaj?

Prav gotovo sodijo romanja med del mojih najlepših spominov in vsako je bilo nekaj posebnega. Več kot 30 let smo šli s farani na daljša romanja, ki so trajala 5 do 6 dni in sem jih čutil kot nekaj zelo pozitivnega. Bili smo duhovno povezani, čutili smo drug drugega, plemenite misli so bile z nami. Spominjam se, da je ena faranka rekla, da odkar hodi njena sestra na romanja, nič več ne preklinja.

Nastalo je veliko anekdot. Vedno, ko smo se vračali, smo delali načrt za novo romanje.

14. Kako gledate na korona čas? Kako je vplival na vaše delo?

Gotovo je to velika rana za župnijo. Pogrešam povezanost s farani, ki smo je bili deležni pri mašah.

15. Ali se vam v bodoče obeta pomoč?

Pomoč že imam, saj trenutno prihaja v nedeljo k nam pater jezuit iz Maribora.

16. Bližajo se božični in novoletni prazniki. Kaj spodbudnega bi rekli ljudem v teh težkih časih?

Bližajoči prazniki so nam v preteklosti prinesli največ duhovnega veselja, saj so nas zbližali kot veliko družino. Zdaj tega ne moremo uresničiti. Je pa možno to lepoto doživeti v krogu svoje družine, zato polagam na srce vsem družinam, naj svojim otrokom omogočijo doživetje v domačem okolju. Starše prosim, da kljub težkim razmeram ohranite krščanski duh.

VESELJE JE BITI KRISTJAN!

Spoštovani gospod župnik Rudi Koželnik, srčna hvala za vaše misli, doživetja in za vsa dobra dela, ki ste jih naredili v naši župniji. Želim vam veliko zdravja in veselja med nami.

Marta STEPIŠNIK

Fotografije: iz arhiva R. Koželnika

Na romanju s farani ...

Prvo sveto obhajilo leta 1974 - na sliki tudi župnik Ivan Voda ...

Foto: Studio Langerhölz

SPOZNAJMO MARIJO DOBNIK IZ STARŠ, bolje poznano kot »farovško Mimiko«

Marija Dobnik

Božični čas je vselej nekaj posebnega – še posebej za tiste, ki redno obiskujejo cerkev in se prazniku posvetijo v pravem pomenu besede. Seveda pa tudi za druge, ki tja zaidejo le ob večjih praznikih, in za slednje, ki božič povežejo samo z rdeče oblečenim Božičkom. Da je božič družinski praznik, vemo in se ga zato vsako leto zno-

va veselimo. Prav vsi najdemo v tem času nekaj zase, zagotovo vsaj mir, ki ga prinaša ta pozno decembrski čas.

Marija DOBNIK iz Starš, ki jo bomo danes bolje spoznali, sodi v prvo skupino ljudi, saj je krščanski veri in njenim pravilom ter pripadajočim praznikom, še posebej pa cerkvi v Staršah, posvetila svoje življenje. A, o »starški Mimiki« bo govora, ste pravkar vprašali; nekateri jo poznate po imenu »farovška Mimika«. Je ena redkih, ki je v cerkvi prisostvovala prav na vseh božičnih obredih, odkar pomni nazaj.

Tudi sama se Mimike spomnim od nekdaj. Že ko sem skupaj s sošolci v osnovni šoli obiskovala verouk in je bila vedno nekje v bližini, pa iz cerkve, ko je med mašo sedela na svojem mestu v prvi vrsti pri vratih, ki so v bližini oltarja, in vestno sodelovala pri obredu ali že pred njim »naprej molila«. Prav lepo pa je vedno pela cerkvene pesmi ... Pred dobrima dvema letoma, ob poslovitvi mojega očeta, je bila med tistimi, ki je darovala mašo v njegov spomin, saj je vedela, da se je poslovil še eden od njenih številnih bratrancev.

V zadnjem času je spomin najbolj živ na najina srečanja na dvorišču med cerkvijo in župniščem, ko sem šla mimo v šolo na kakšen sestanek, ona pa je pridno skrbela za vrtnice pred župniščem, jih plela, zalivala, ali vsaj skrbno pometala okoli hiše. Vedno se je prijazno nasmejala in dala vedeti, da ve, kdo sem. Ob tem sva izmenjali še kakšno besedo. Ko pa si je pozabila nadeti slušni aparat – dober sluh v zadnjih letih pač ni njen

zaveznik – je bil dovolj nasmešek in kretnja z roko, da me tokrat slabše sliši.

Da bomo prav v času pred božičem brali o njej, je zato gotovo prava odločitev. V ponedeljek, 8. novembra 2021, sem se v ta namen najavila na obisk v župnišče. Pričakala me je urejena starejša gospa, nasmejana kot ponavadi, skupaj s svojim nečakom Mirkom. In beseda je stekla. Kasneje se je sproščenemu pogovoru priključil tudi farni župnik Rudi Koželnik.

Marija se je rodila 9. maja 1927 v Rošnji – očetu Francu in materi Rozaliji. Letos je dopolnila že častitljivih 94 let. Oče je bil iz velike družine Dobnik iz Zlatoličja, kjer je bilo poleg matere in očeta še 8 otrok, sami sinovi (domačija je bila na hišni številki 106; nazadnje je tam stanovala Mimikina sestrična Vida Zelenik z družino). Marijina mama Rozalija, ali Roza, kot so ji pravili, pa je bila iz Rošnje, in sicer Kokolova.

Naša sogovornica je kljub visokim letom zelo bistro povedala: »Imela sta manjšo kmetijo. Kravice sta redila, s kravami smo tudi orali. Oče so služili že v 1. svetovni vojni, doma so se preživljali z nabirko, tudi gojili piščance, peš hodili v Maribor in to prodajali. Delali so tudi pri Dravi – zidarsko, tam so ščitili Dravo, da ni iztekala.« (Da, nekoč so otroci starše vikali ...)

Nečak Mirko, ki mu je teta botra in sta tudi drugače zelo povezana, je dodal, da je bila ta hiša še v notranjosti vasi pri (po domače) Sadarjevih. Danes tam stoji druga hiša. Marija je dodala, da je bila prva hiša pokrita še s slamo. Mogoče je prav zato okoli leta 1939 popolnoma pogorela. Še danes se sogovornica spomni tega težkega dogodka:

Poroka Marijinih staršev, Franca in Rozalije Dobnik ...

»Živo se še spomnim, ko sva šli z mamo od večernic in srečali kolesarja, ki naju je vprašal, čigavi sva. Potem nama je povedal, da pri Kokolovih gori. Že od daleč sva tudi sami videli ogenj in trpeči odšli proti goreči domačiji. Mama in ata sta po tem prenočevala v krompirjevi kleti, otroci pa smo spali pri sosedih. Vsak bližnji sosed je vzel enega od nas. Gorelo pa je poleti.« Po tem težkem dogodku so takoj začeli na novo graditi na parceli ob glavni cesti. Pri gradnji so seveda pomagali vaščani, tako da se je družina Dobnik že leta 1940 lahko vselila. Nova domačija stoji v Rošnji še danes in nosi hišno številko 5.

V družini se je mladima staršema Dobnik rodilo pet otrok, Janez, Franc, Marija, Tone in Oto. »Dva od njih sta umrla že mlada – Franc z devetnajstimi leti za jetiko, Nemci so ga dali služiti, tam pa je dobil usodno bolezen,« se po pripovedovanju domačih spomni nečak Mirko in še doda: »Janez je služil nemško vojsko in umrl po vrnitvi, star 30 let.« Mimika je odobravajoče pritrdila; »Res je, tak je blo!« Brat Tone se je poslovil leta 2000, brat Oto pa leta 1996. Marija je ostala še edina.

Mladost je preživela v revni družini. »Pasla sem kravice, tudi orali smo vse s kravami, ki sem jih med oranjem sama vodila. Bile so uboge, suhe, saj nismo imeli zanje dosti hrane. Ko pa sem se hotela med oranjem kaj pogovoriti z očetom, so krave kar obstale, saj so mislile, da bodo dobile kaj za jest,« je pogovor nadaljevala naša sogovornica. Na vprašanje, ali se spomni kakšnih otroških iger iz mladosti, je povedala, da ji je zelo ostalo v spominu sankanje. Čeprav ga je bolj opazovala kot bi

Mimika na »delovnem mestu« v župnišču ...

sodelovala pri njem. Povedala je: »Tako sem bila plaha, da sem samo mirno stala ob strani, čeprav bi se zelo rada sankala. Nisem imela poguma, da bi pristopila k otrokom ...«

Njena najboljša prijateljica je bila Ana Fras in se je še večkrat spomni.

Ko se je začela vojna, je imela trinajst let. Takrat so v šolah slovenske učitelje zamenjali za nemške. V nemški šoli ji ni bilo hudo. »Že prej sem pobirala znanje nemščine, besedo za besedo, ko sem kje koga slišala govoriti nemško. Besede sem si hitro zapomnila. Tako sem nemško malo že znala, ko so prišli v Starše nemški učitelji. Moja prva slovenska učiteljica pa je bila Renata Žerjav.« Na vprašanje, ali je rada hodila v šolo, je povedala, da zelo rada in ima nanjo lepe spomine. Po osnovni šoli je ostala doma in kot edina deklica pomagala v gospodinjstvu in pri kmečkih opravilih.

Marija izhaja iz družine, ki ji cerkev nikoli ni bila tuja. Že v zgodnji mladosti je s starši rada hodila v cerkev in se je v njej počutila zelo domače. Posebno se spomni večernic, ko je tudi oče, kot velikokrat sedaj sama, »naprej molil«, ona pa mu je sledila. V tistem času je v šentjanški fari služboval župnik Franc Polak, ki je otroke učil tudi verouk. V Staršah je služboval do leta 1952, leta 1953 pa ga je nasledil župnik Ivan Voda. Prav on pa je tisti, ki je Mimiki ponudil »službo«. Opazil je namreč, da je zelo skrbna in vestna delavka, saj je že prej skupaj z drugimi vaščankami večkrat pomagala pri čiščenju in krašenju cerkve. Na delo

Vrt je bil vedno njena ljubezen ...

Letos prvič na morju – pogovor s tamkajšnjim župnikom po maši ...

je bila sprejeta 1. marca 1969, v župnišče pa se je na župnikov predlog preselila leta 1973. Župnik Koželnik ob tem pove: »Najprej je hodila v Starše delat od doma – pospravljat cerkev, jo krasit ..., potem pa ji je župnik Voda tukaj pripravil manjšo sobico. Mimika se je priselila marca, sam pa sem v Starše prišel septembra istega leta. Tako imava v Staršah enako dolg staž.« Istega leta 1973 je Mimiki umrl oče, tako da ji je poleg selitve življenje prineslo še to veliko spremembo.

In kaj vse je zajemalo oz. še zajema njeno delo? Vsa dela v cerkvi – okraševanje, urejanje – in njeni okolici ter gospodinjska dela v župnišču. (Žal danes ne more več toliko pomagati.)

Delovni dan je ponavadi trajal od jutra do večera. Skrbno je pospravljala, ker pa je zelo natančna, jo je vse motilo, kar ni bilo na svojem mestu. »Rada sem, da je urejeno v sobi, kuhinji in na dvorišču. Posebno urejanje okolice, to je bilo vedno moje veselje! Samo da je bilo lepo. Včasih sem tudi veliko pletla, rokavice in nogavice,« zaključila sama.

Nečak Mirko: »Tudi ko zunaj kosijo travo, za delavci še danes takoj pomete, pograbi. Če bi počakala kakšen dan, ji gotovo ne bi bilo treba!« in nadaljuje, da je v času župnika Vode tiskala pesmi na velike plakate, ki jih je sam izbral oz. napisal. Skrbno je potegnila črte, nato pa tiskala vsako črko posebej. Napisala je več kot 30 plakatov. Še pred časom je nečaka prosila za barvo, da bi popravila nekaj besedil, saj so črke v določenih delih že zbledele. Te plakate v cerkvi uporabljajo še danes.

Župnik Koželnik pa o njej pove: »Je super deklica. Vestna, marljiva, poprime za vsa dela in jih skrbno opravi! Zelo dolgo časa je tudi kuhala. Pa rožice so njena ljubezen.« Nečak Mirko nadaljuje: »Redno je kuhala od leta 2000 naprej. Pred njo je bila gospodinja Ela, nato pa Mimikina botra Cila. Slednja je šla leta 2000 v dom, od

takrat je botra začela redno kuhati. Še vse do lani.« (Mimika je krstna botra nečakoma Mirku in Otu, ima pa še dve nečakinji, Zlatko in Lidijo.) Na vprašanje, ali je župnik glede hrane kaj izbirčen, Mimika z velikim nasmehom pove: »Neeee!« »Rad pa jem dobro,« navihano doda sam. Zadnje čase v župnišču večkrat skuha tudi nečak Mirko in tudi na tak način pomaga svoji teti. Seveda pa jo po potrebi odpelje k zdravniku in pomaga še pri čem, kar je pač potrebno.

Mimikin glavni hobi pa je bilo seveda delo na vrtu spodaj pod cerkvijo, pri tem je zelo uživala, žal pa ga sedaj ne more več obdelovati.

Kako pa izgleda njena nedelja? »Pred mašo in po njej naredim, koliko se da in kar je treba, potem pa »ajči«. To se mi

prileže!«

Med delom, ki ni zajemalo samo 8-urnega delovnika, si je znala vzeti tudi dopust. Večkrat je bila v Dobrni in Radencih, zadnja leta predvsem v Radencih. »Tam je bilo odlično, sproščeno, pa prosta sem bila,« pove sama. Župnik pa doda, to mu je povedala, da so si v bazenu ženske pele in velikokrat k petju pritegnile še druge obiskovalke.

Tudi na morju je bila dvakrat, in to letos prvič, skupaj z Mirkovo družino, avgusta pet dni in v oktobru šest. Župnik pove: »Ko sem jo vprašal, kako je bilo, je rekla: Nebeško lepo!« V nedeljo so šli tam tudi k maši. Pred mašo so malo poklepetali s tamkajšnjim župnikom, ki je nato na začetku maše oznanil, da je z njimi gospa Marija, ki je pri 94 letih prvič na morju in je že celo plavala. Seveda ji je to oznanilo zelo godilo.

Nečak Mirko: »S svakinjo Nežo in še kdaj z njeno sestro je zadnja leta hodila v Radence, prej pa tudi v Dobrno s sestrično Cilo in prijateljicami Zaliko, Zelovo Ido in Mico s posestva. Šle so nekajkrat letno po 3 do 4 dni. Zadnje čase pa ni želela drugam kot v Radence, saj se je nanje že navadila. Sedaj ko pa je bila na morju, je povedala, da v Radence ne bo šla več, ampak še samo na morje.« Znala je organizirati tudi pohod na Vurberk, kjer so ženske nabirale bršljan za okraševanje cerkve.

Zadnja leta je naša sogovornica imela kar nekaj smole, kar se tiče nesreč in zdravja. Lani je imela prometno nesrečo – na prehodu za pešce pri Jagru v Staršah jo je zbil avto. »To je bil višek!« pove sama. Po nesreči je bila kar šest tednov v bolnici. Potem pa je bila še 17 dni na okrevanju pri nečaku Mirku v Mariboru, kjer sta ji z ženo, medicinsko sestro, nudila oskrbo po najboljših močeh. Nato je bila naslednjih šest tednov pri sorodnikih v Rošnji. Ko je menila, da si je dovolj opomogla, je želela v svoje domače okolje, v Starše.

V bolnici pa ni bila edinkrat. Enkrat je bila tudi zaradi zlomljene roke. Imela pa je tudi poškodovane oči. Zastrupila si jih je z rastlino, ki jim je rasla na vrtu, prav tako še dve vaščanki. Mimika: »To je bilo že dve leti nazaj. Delale smo šopke in se zastrupile. Zaradi tega sem bila kar štiri tedne v bolnici. Zdravnik je rekel, da to rožo pozna. Enkrat pa sem kuhala in je olje v ponvi začelo goreti. Nisem pazila, saj sem vmes malo gledala in božala rožice. Vse skupaj sem še goreče nesla ven, ob tem pa si opekla roki. Spet sem morala v bolnico.«

Župnik z nasmehom pove, da ima Mimika res smolo, a se vedno »porihta«, in nadaljuje: »Tudi v kleti je padla in si ob tem zlomila pet reber. Ženske so pravile, da se bo sedaj težko opomogla. Prišel sem na obisk v bolnico, ona pa je že sedela in jedla ter rekla, da še kar gre, samo pri miru mora biti. Ob tem je bila ves čas v skrbeh, kdo bo vse uredil v cerkvi, saj je bil to čas pred praznikom. Rada je odgovorna za vse. Sicer pa je še vedno »v službi in ji še tečejo delovna leta!« doda s širokim nasmehom ter še pove: »Ko je prišla domov, sem imel ravno pogreb. Pa med mašo vidim, da je že v cerkvi. Sam sem že uredil, da nama bodo začeli nositi kosilo, ko je popoldne vprašala: Kaj naj pa nama skuham za večerjo?«

Mimika že od nekdaj tudi rada poje, najbolj cerkvene pesmi. »Dobniki smo od nekdaj radi peli, zato tudi sama zelo rada pojem, to mi je v veselje,« je povedala, na vprašanje, katera pesem ji je najljubša, pa dodala: »Zelo všeč mi je pesem Novoletna!« in v en dih nadaljevala:

*Kot v sanjah nam leta teko,
v nebesa mi romarji smo.
Skoz solzno dolino,
čez strmo višino,
v naročje k Očetu gremo.*

*Spet v novo smo leto prišli,
pred nami so temne noči;
le ena luč sveti, tam v
štalici sveti,
kjer Dete se božje rodi.*

*To dete za nas se rodi,
On kralj je vseh časov in
dni;
bežijo temine, so lahke
strmine,
če Jezus nam v srcih živi.«*

Mimika v družbi z župnikom in nečakom Mirkom ...

Foto: D. Jakol

To sem na plakat pisala, obenem pa si zapomnila besedilo, nam je še zaupala ob koncu prijetnega pogovora.

Draga teta Mimika! V veliko veselje in čast mi je bilo, da sem smela tako na široko govoriti z vami in obenem bolje spoznati vaše življenje. Hvala vam! Ostanite še naprej tako dobrovoljni in naj vam zdravje služi še na mnoga leta!

Hvala pa tudi vama, g. župnik in dragi bratranec Mirko (Pa saj mi ni treba napisati v drugem kolenu, ali ne?), saj sta tudi vidva s svojimi spomini pripomogla pri nastajanju pričujočega zapisa.

Daša JAKOL

Cerkev in župnišče v Staršah, kjer je Marija Dobnik našla svoj drugi dom ...

Foto: D. Jakol

BOŽIČ - krščanski in družinski praznik

Božič, dela prost dan, ki ga praznujemo 25. decembra, je za veliko nočjo drugi največji krščanski praznik. Verniki se na praznovanje pripravljajo, pravi Damjan J. Ovsec v Veliki knjigi o praznikih, priprava pa je daljna in neposredna. Daljna je advent, neposredna pa devetdnevnica. Je pa božič zagotovo tudi velik družinski praznik.

Advent pomeni »prihod«, torej je to čas, ko se verniki pripravljajo na Kristusov prihod. Pripravljajo se štiri adventne nedelje, to pomeni štiri obdobja zgodovine stare zaveze. Ta čas ponazarja adventni venec. Po izročilu je pleten iz smrečja, na njem pa so štiri modre ali bele sveče in violetni trakovi. Vsaka sveča pomeni eno od omenjenih obdobij. Ker krščanstvo meni, da je Kristus luč sveta, verniki prižigajo vsako nedeljo eno svečo več.

Devetdnevnica je izraz za pobožnosti, s katerimi se verniki pripravljajo na večje praznike. Obhaja se samostojno ali v zvezi z mašo. Pojejo se hvalnice, potem pa se razvije procesija z lučkami.

Sveti večer nastopi dan pred božičem, po tem, ko odzvonijo avemarijo. Po stari krščanski navadi se praznovanje prične s prinašanjem prižganega kadila po domu, škropljenjem z blagoslovljeno vodo in prižiganjem luči. To pomeni nov čas, ki je nastopil s Kristusom.

Božič je edini dan v letu, ko so v cerkvah tri maše. Prva je opolnoči – to je t. i. polnočnica ali angelska maša, ker berejo evangelij o angelovem oznanilu Kristusovega rojstva. Začne se z znamenito božično pesmijo Sveta noč. Druga maša je v zgodnjih jutranjih urah in se imenuje zorna ali pastirska maša – berejo evangelij o pastirjih, ki so prišli počastit Kristusa. Tretja je čez dan in se imenuje dnevna ali velika maša – berejo evangelij iz uvoda v Janezov evangelij.

Božič je povsod po svetu tudi družinski praznik. Po stari navadi ljudje takrat ostajajo doma in zaradi veličine praznika ne hodijo na obiske. Zanje pa je namenjen nas-

lednji dan, 26. december, praznik sv. Štefana, ki se pri nas pokriva s praznikom samostojnosti in enotnosti (slednji je spomin na razglasitev plebiscita l. 1990, ko smo se Slovenci odločili za samostojno Slovenijo).

Božič pa ima tudi zunanja znamenja, to so predvsem božična smrečica, jaslice, darila, petje in voščilnice. Božično drevesce se navezuje na splošen kult zelenja, ki je za ta čas zelo značilen. Za božič poznamo tudi plitve posodice z mladim zelenim žitom. Smrečice včasih še ni bilo, zato pa je bilo povsod in tudi pri nas razširjeno krašenje z zelenjem: smrečje, bršljan, božje drevce (rastlina), omelo, zimzelen in mah so dajali v »bogkov kot« nad vrata, pod strop.

Božično drevesce, stoječe pokonci, okrašeno z lučkami (svečami) kot središče domačega praznovanja, je posebna oblika prastarega, zelo razširjenega zimskega mlaja. Za nastanek in pojav božičnega drevca je zelo veliko teorij. Že dosti prej, preden je drevo postalo sestavni del božiča, je pomenilo simbol upanja in veselja. Prvo poročilo o zimzelenem drevesu, pušpanovem stebelu, okrašenem s svečkami, sega šele v drugo polovico 17. stoletja. Z okrasjem in darovi ovešeno, s svečkami okrašeno drevo se pojavlja nato v poročilih iz 18. stoletja po raznih pokrajinah Nemčije, Švedske in Švice. Bila pa so drevesa bolj mestna šega. Božičnega drevca pa so se takrat katoličani zelo bali, ker je bila to najprej protestantska šega. Posebno zgodovino pa imajo okraski na božičnih drevescih, ki jih je pričela proti koncu 19. stoletja izdelovati industrija.

Božično drevo naj bi po izročilu postavili 24. decembra, kar ponekod v družinah še upoštevajo. Več ljudi pa drevesček postavi že prej, celo na začetku decembra, saj je postalo moderno imeti okrasje v stanovanju cel »veseli december«, kot po novem imenujemo najbolj svetlobe željan mesec v letu. Dan se namreč do 22. decembra (solsticij – zimski sončni obrat) še vedno krajša, zato je prijetno imeti v stanovanju tudi zaradi lučk na smrečici več svetlobe.

Seveda so z božičnim časom povezane tudi praznične jedi, potica, piškoti, dišave, kot so cimet, klinčki in še kaj. Vse to pa samo po sebi ne pomeni nič, če nismo v družbi svojih domačih in prijateljev.

Torej, prepustimo se teku, ki nas pelje v praznični čas, postorimo vse, kar je treba, da bodo dnevi nepozabni in nam bodo prinesli božični mir in veselje.

Vir:

- Damjan J. Ovsec, Velika knjiga o praznikih, praznovanja na Slovenskem in po svetu (Ljubljana, Domus, 1992)
- <https://museu.ms/collection/object/240673/jezusovo-rojstvo>
- <https://www.gornji-grad.si/post/231430> (božične kroglice)

Maksim Gaspari, Jezusovo rojstvo ...

Daša JAKOL

ČAS JE ZA VOŠČILNICE

Nekoč so božično-novoletne voščilnice veljale za statusni simbol. Danes nam zanje zmanjkuje časa. Pobrskala sem, kako se je razvila tradicija pisanja voščilnic in s čim si je njihov začetnik nakopal neodobravanje.

Premožnejši ljudje so si že v srednjem veku pošiljali praznična voščila. V takratni Avstriji in Franciji je bila navada lepe želje izmenjati na prvi dan novega leta. Na Dunaju je število prejetih voščilnic veljalo za pokazatelja priljubljenosti ljudi.

Kasneje, ko so praznične želje začeli zapisovati, pa so voščila pomenila velik strošek. Poseben izdatek si je v božičnem času naložil oče londonskega muzeja Victoria and Albert Museum **Henry Cole**. Leta 1843 je ugotovil, da ne uspe več odpisati vsem, ki so mu zaželeli prijetne praznike. Kar pa je takrat veljalo za zelo nevljudno. Težavo s preveč prijatelji je rešil na takrat zelo inovativen način – dal je narediti prvo voščilnico. Pred tem so si ljudje lepe želje zaupali v pismih. Cole je naročil božično ilustracijo in dal natisniti 1000 izvodov. Tako je lahko izpolnil le imena in naslove ljudi ter si olajšal praznično dopisovanje.

Takšna korespondenca ni bila priljubljena še vsaj naslednjih 20 let, bila je namreč predraga – stroški ene takšne voščilnice so bili približno enaki delavski dnevnic. Še bolj pa je bila sporna ilustracija. Coleova prva voščilnica ima na sprednji strani upodobljena dobra dela in družino, zbrano pri praznični mizi. Na prvi pogled povsem nedolžna voščilnica je dvignila veliko prahu. Ljudem se je zdel sporen motiv, ki nakazuje, da na voščilnici tudi otroci pijejo alkohol.

30 let po Coleovi voščilnici je podobno tradicijo v Bostonu začel pruski priseljenc **Louis Prang**. Z leti so z vse bolj dostopnim tiskom voščilnice postajale vse bolj priljubljene. Danes prevladujejo prepognjene voščilnice,

ki jih moramo odpreti podobno kot knjigo, da preberemo, kdo nam vošči in kaj. Prva takšna se je pojavila med 1. svetovno vojno, leta 1915, prav tako v ZDA. Razlog za nov izum je bilo opažanje, da ljudem na voščilnicah zmanjkuje prostora.

Danes tradicija zapisov lepih želja ob božičnih in novoletnih praznikih ostaja. Čeprav so se pojavile elektronske oblike voščilnic, tiste klasične še vedno veljajo za najbolj pristne. Pošte po svetu imajo v predbožičnem času prav zaradi velikega števila voščilnic še posebej veliko dela.

Ne pošiljamo pa jih samo znancem - na Finskem Božiček vsako leto prejme okoli 600.000 voščilnic in pisem.

Nekatere ljudi pisanje voščilnic obremenjuje in pravi, da je to staromodno. Priznati pa je treba, da je vsakdo vesel, ko voščilnico dobi, in to predvsem v pisni obliki. To je lep običaj, da se vsaj ob koncu leta spomnimo naših dragih, jim posvetimo nekaj časa, ki je najbolj dragocen, ter svoje misli, želje in delček sebe poklonimo v obliki pisane besede.

Če voščilnice izdelate sami, pa so pravi mali zaklad.

Anita BABIČ

Vir:

- www.pinterest.com
- https://en.wikipedia.org/wiki/Henry_Cole

1. voščilnica iz leta 1843 ...

Doma izdelane voščilnice - pravi mali zaklad ...

KOLEDNIKI - sveti trije kralji

Praznik **svetih treh kraljev oz. gospodovega razglasenja** najbolj poznamo po tem, da takrat k novorojenemu Jezusu pridejo trije kralji in prinesejo vsak po eno darilo: zlato, kadilo in miro. V spomin na to, na ta dan, 6. januarja v jaslice postavimo te tri kralje: **Gašperja, Miha in Boltežarja**.

Marsikje v Sloveniji in Evropi je v času okoli praznika svetih treh kraljev, oz. gospodovega razglasenja, razširjen običaj, da po hišah hodijo skupine kolednikov, zvezdonosec in sv. trije kralji, ki pojejo značilne koledniške pesmi, oznanjajo veselo vest, da se je v Betlehemu rodil Kristus.

Na vhodna vrata napišejo začetnice imen treh kraljev, ki so Gašper, Miha in Boltežar, skupaj z letnico novega leta, denimo 20 + G + M + B + 22.

Koledovanje izvira iz rimskih časov, od tod tudi ime. Prvi dan v mesecu so Rimljani imenovali calandae. Še posebno imenitne so bile kalende ob začetku leta. Tega dne so rimski meščani v hrupnih sprevodih hodili po mestu, peli in plesali.

Za trikraljevsko koledovanje kot pevski nastop kraljev se domneva, da je nastalo sredi 16. stoletja na pobudo šolnikov pod vplivom reformacije in humanizma. Sprva so šolarji kot trikraljevski koledniki, primerno oblečeni in z zvezdo, hodili pet in voščiti premožnejšim meščanom in duhovščini, da so si nabrali darove za preživljanje. Šego so prevzeli dijaki poznejših jezuitskih šol in jo prenesli iz mest domov na podeželje, kjer se je naglo razširila.

Da sem poiskala nekaj podatkov o tem ljudskem običaju, je kriv moj tast, ki vsako leto poje za svete tri kralje. Že med božičnimi prazniki razmišlja, kaj je treba na zvezdi dodelati ter načrtuje, kdaj bodo pevske vaje. S pridom me je vključil v to delo.

To mi je povedal:

»Koledovanje, tradicija koledovanja po naših vaseh lahko rečem sega zelo daleč nazaj, saj se spomnim še iz otroških let, ko so po vasi prepevali koledniki. Ti koledniki so bili naši očetje, ki so se zvesto pripravljali na ta dogodek s predhodnimi pevsкими vajami in izdelavo ali popravirom zvezde, kar je bil vedno vesel in težko pričakovani čas.

Po raznih pogovorih in deba-

Naši občani v koledniški opravi ...

Fotografije: iz arhiva D. Babiča

tah pa je bilo podobno v vseh vaseh širom naše občine in dalje.

Že takrat se mi je to prepevanje in obiskovanje družin močno vtisnilo v spomin in srce, posebej ko so drugi dan poročali, kako je bilo, kakšno veselje so napravili trije kralji (tak izraz je namreč bil tukaj, koledniki nismo rekli) in vtise na domovih družin, posebej na starejše in bolne ter otroke. Posebej še, saj so ti dobri navihani možje lepo prepevali in prinašali v domove obilo dobre volje, smeha in iskrenih želja po zdravju v NOVEM LETU.

Maksim Gaspari, Koledniki ...

Kasneje pa se mi je želja, da sem kot kolednik, uresničila v pevskeму zboru KUD Alojz Colnarič. To je bilo okrog leta 1985, takrat nas je v zboru prepevalo verjetno okrog 25 moških in smo napravili tri skupine.

Tudi tukaj so bile podobne priprave na to za nas sveto in »božansko noč«, ki sem jo prvič tako doživel. Pevske vaje so imele pravi praznični navdih, saj je že vse »dišalo« po pričakovanju in srečanju z našimi dobrimi ljudmi na domovih.

Veselje je bilo prisotno pri vseh pevcih, »Obrehtovih bratih«, Selinškovih, pa če rečem Jokovih, ne bom nikogar izpustil.

Vendar bi rad poudaril, da je bilo to vdanost posebno začuti pri Antonu Selu, saj je bil dolgo koordinator in organizator ter lastnik treh zvezd, za

pevsko zasedbo in natančnost pri petju pa zraven pevovodje Slavka Colnariča nepogrešljivi »kapelnik« Franček Kmetič. S svojim pristopom so dobesedno zastrupili nas, nekoliko mlajše v tem poslanstvu.

Naša skupina je dolga leta bila: Anton Sel, Mirko Sel, Franc Sel, Štefan Radolič, Ivan Babič in Danilo Babič.

Tako smo največ obiskovali ljudi iz vasi Zlatoličje, Starše, Rošnja in Loka. Na začetku poti nas je običajno spremljala še malce tremna, potem pa je steklo vse po načrtu. Marsikje so nas nagovorili: »Smo vas že tako čakali, kdaj boste prišli.«

Največje zadovoljstvo je, ko po odpeti pesmi zagledaš vesele obraze dobrih ljudi, zadovoljnega gospodarja in gospodinjjo in radovedne male otroške oči, kako gledajo zvezdo, in jim še ni povsem jasno, kaj se dogaja in zakaj je naenkrat tako veselo pri hiši. Naše poslanstvo je takšno in zvezda nas vodi včasih v zelo težkih vremenskih razmerah, mrazu, snegu, celo deževnem vremenu, tudi do jutranjih ur. Navdih in pogum nam vedno dajejo ljudje, ki so zmeraj veseli našega prihoda. Nekako največje zadovoljstvo pa koledniki čutimo pri obisku starejših in bolnih, saj nas zmeraj tako težko pričakujejo. Koledniki podarimo vsem ljudem s petjem in navzočnostjo zvezde obilo zdravja, upanja, veselja in miru še za naprej. Zaradi boleznih in smrti članov delujemo sedaj zadnjih pet let v precej okrnjenem številu, ob pomoči Andreja Ekarta. Zelo se trudimo, da se ta tradicija koledovanja v naših krajih ne bi nikoli pretrgala oziroma opustila in da bi mlajši rodovi bili ponosni na to prelepo zapuščino.

Moram pa poudariti, da vsega tega doživetja, veselja in blagoslova ne bi moglo biti, če ne bi bilo dobrih ljudi, ki ste nas vedno veseli in nam s tem izkazujete največjo zahvalo.«

Trikraljevska kolednica ima svoj uvod, jedro s svetopisemsko vsebino in sklepno prošnjo za dar ter končni pozdrav.

Anita BABIČ

Na obisku ob opravljanju »koledniške naloge« ...

Kolednica

*Skoz to zvezdo smo spoznali,
da je rojen Judov kralj.
Prišli smo Sveti Trije Kralji iz jutrovih dežel,
Mesijo smo iskali po mestu Betlehem.*

*Prišli smo mi,
Kralji trije!
Gašper, Miha, Boltežar.
Prvi je črn, drugi je mlad,
tretji v prstih ves je zlat.*

*V Betlehemu v štalici
eno dete se rodi;
na kolena smo pokleknili
in molili ga zvesto.*

*Lepo ste nam darovali,
daruj Vam Bog in Marija
in vsa nebeška Družina
za Svete Tri Kralje, če to želite,
naj Vam pomaga Jezus!*

Tepežni dan

Nekoč – 28. decembra – so otroci še bolj kot danes poznali običaj tepežkanja. Velja do 9. ure zjutraj, zato so na debudneži na ta dan vedno hitro vstali, najprej potepežkali starše, nato pa še sosede in druge vaščane. Ob tem so seveda kaj malega zaslužili ali dobili v dar kaj sladkega.

Malčki iz vrtca Pikapolonica pa so si že pred tem datumom »privoščili« hišnika in ga z užitkom kepali. Tepežkanje pa jih seveda še čaka.

D. J.

Otroci iz Pikapolonice v »akciji« ...

Foto: D. Jakol

Raznos društvenih koledarjev bo tudi letos prilagojen

Raznašanje koledarjev ob zaključku leta in obisk domov je tako za društva kot tudi občane pomembna tradicija, ki sega daleč v preteklost. Ob tej priložnosti zbrani prostovoljni prispevki večini društev predstavljajo znaten vir dohodka, iz katerega zagotavljajo osnovne pogoje delovanja. To tradicijo so negovala tudi številna gasilska, športna, kulturna, humanitarna in druga društva v naši občini. Tako so predstavniki lokalnih organizacij občanom lahko ob koncu leta poročali, kako so se udeleževali v preteklem letu ter jim zaupali svoje načrte in želje za leto, ki prihaja. Seveda nikoli ni manjkalo iskreno voščilo ob vstopu v novo leto.

Vse kaže, da bo tudi letos zaradi sprejetih vladnih ukrepov in vsesplošnega zdravstvenega stanja v državi ta tradicija okrnjena. Že v lanskem letu sta razglašena epidemija in priporočilo vlade, da se društva raznosu koledarjev odpovedo, prisilila društva, da so obiske domov odpovedala ali pa jih izvedla z upoštevanjem različnih inovativnih ukrepov za preprečevanje okužb. Veliko društev je koledar predalo brezstično. Predstavniki so jih pustili v nabiralniku ali pa jih v zaščitni vrečki obesili na kljuko vhodnih vrat. Nekateri so zraven koledarja priložili tudi dopis s TRR računom ali položnico, s katero je lahko občan nakazal donacijo. Društva so organizirala tudi »dneve odprtih vrat«, kamor so lahko občani prišli po koledar in pustili prostovoljni prispevek. Kar nekaj pa je organizacij, ki so tradicijo, žal, popolnoma opustile. Različni načini zbiranja prostovoljnih prispevkov so bili za društva različno finančno učinkoviti, a prav nobeden ni dosegel enakega učinka, kot ga obisk na domu in osebno iskreno voščilo.

Vemo, da bodo društva tudi letos našla inovativne načine, da ohranijo tradicijo in s tem pridobijo nekaj dodatnih sredstev za svoje delovanje ter da jih boste občani pri tem velikodušno finančno podprli.

Foto: A. Lukan

Koledarji PGD Starše ...

Občani lahko organizacijam, ki jih je epidemija še dodatno finančno obremenila, z donacijami pomagata na različne načine. Eden izmed njih je doniranje dela dohodnine, čigar prednost je ta, da sredstva ne gredo iz žepa posameznika, ampak iz vplačane dohodnine državi. Več o tem najdete na naslednji strani.

Anej LUKAN, podžupan

Božiček ni nekaj znanstvenega. Niti religioznega.
Je poslednji navdih čarobnosti, ki ga poznamo.

CLARA ORTEGA, roj. 1955
(Verzi vzeti iz: BOŽIČ, LJ, MK, 1998)

GLASILO OBČINE STARŠE

Izdajatelj: Občina Starše

1. številka je izšla decembra 1995.

Uredniški odbor: Daša JAKOL, odgovorna urednica,

Anita BABIČ, Anej LUKAN, Terezija MOHORKO, Marta STEPIŠNIK

Sodelavci: Občinska uprava Občine Starše, društva, Zavod OŠ Starše in drugi avtorji prispevkov

Jezirovni pregled in oblikovanje: Daša Jakol, prof.

Grafično oblikovanje in tehnično urejanje: Grafična forma HUTTER, Tržaška c. 34, Maribor

Tisk: Tiskarna HUTTER, Ulica svobode 1, Miklavž na Dr. polju

Izdano v nakladi 1500 izvodov. Vsako gospodinjstvo v občini prejme izvod brezplačno, prav tako pa javne institucije in zavodi na območju občine. Uredništvo si pridržuje pravico pregleda, izbire in krajšanja člankov ter spremembe naslovov. Ponatis mogoč z dovoljenjem uredništva.

GLASILO OBČINE STARŠE je vpisano v razvid medijev Ministrstva za kulturo pod številko 369.

Fotografiji na naslovnici in zadnji strani: Niki Jakol (božična zvezda vir: <https://sl.jf-staeulalia.pt/collection-poinsettia-cliparts>)

Nič vas ne stane, da ste dobrodelni

Vsak prebivalec Slovenije lahko zahteva, da se do 1% zavezančeve dohodnine, namesto državi, nameni nevladnim organizacijam v javnem interesu, med katere štejejo tudi nekatera društva in organizacije v naši občini. Za vas je donacija brezplačna, saj ta denar ne gre iz vašega žepa, temveč je v državni proračun vplačan že z dohodnino. Če tega odstotka ne namenite določeni organizaciji, ostane v proračunu države.

Davčni zavezanec lahko posameznemu upravičencu nameni do odstotka dohodnine, zaokrožen na desetinko odstotka, pri čemer skupno namenjen odstotek več upravičencem ne sme presežati enega odstotka odmerjene dohodnine. To pomeni, da lahko davčni zavezanec posameznemu upravičencu nameni 0,1%, 0,2%, 0,3% ... ali 1% dohodnine, seštevek vseh pa ne more presežati 1% dohodnine.

Davčni organ upošteva veljavne zahteve, s katerimi razpolaga na dan 31. decembra leta, za katero se dohodnina odmerja, torej do 31. decembra 2021 za dohodninsko leto 2021. Zahteva velja do trenutka, ko davčni organ prejme novo zahtevo ali preklic zahteve, torej je ni potrebno oddajati vsako leto. V kolikor niste prepričani, ali ste svojo dohodnino že namenili društvu, je najbolje, da to storite ponovno.

Organizacije, katerim je mogoče nameniti del dohodnine, so objavljene na seznamu na spletni strani FURS. Med njimi so tudi društva oz. organizacije iz naše občine:

Foto: Visual Stories

Organizacije iz naše občine so v dohodninskem letu 2020 prejele več kot 700 donacij z naslova dohodnine, v skupni vrednosti več kot 12.000 evrov. Vodilno po prejetih donacijah v Republiki Sloveniji je društvo Rdeči noski, ki od več kot 18.000 davčnih zavezancev prejme približno 440.000 EUR.

ORGANIZACIJA V JAVNEM INTERESU	MATIČNA ŠT.	DAVČNA ŠT.	ŠT. DONACIJ ZA L. 2020
PGD STARŠE	5047994000	74737031	170
PGD PREPOLJE	5161274000	69571481	131
PGD TRNIČE	5204712000	16824300	126
PGD ZLATOLIČJE	5161312000	55209645	94
ŠPORTNO DRUŠTVO BRUNŠVIK	5219477000	62046225	84
ŠPORTNO DRUŠTVO STARŠE	5200709000	99986337	62
GASILSKA ZVEZA STARŠE	1436481000	10435506	24
RADIOKLUB STARŠE	5183715000	69844704	5
LOVSKA DRUŽINA STARŠE	5122147000	75024713	manj kot 5
KUD "FRANC ILEC" LOKA – ROŠNJA	5277701000	64519996	manj kot 5

Iz Evidence nevladnih organizacij (eENO) so na dan 31. novembra 2021 izpisane organizacije s sedežem v občini Starše.

Društvu oz. organizaciji namenite del dohodnine tako, da izpolnite vlogo Zahteva za namenitev dela dohodnine za donacije (Doh-Don), dostopno na portalu eDavki ali na spletni strani Davčne uprave <https://edavki.durs.si/>, in ga oddate po pošti ali osebno v nabiralnik na krajevno pristojnem Finančnem uradu, kjer je davčni zavezanec vpisan v davčni register (Finančni urad Maribor, Titova cesta 10, 2502 Maribor). V tem primeru mora biti vloga lastnoročno podpisana. Oddaja obrazca je mogoča tudi na spletni strani <https://www.cnvos.si/enprocent/>.

Občinska uprava nagovarja tudi ostala društva oz. organizacije, ki še niso registrirane kot nevladne organizacije v javnem interesu, da se kot take čim prej registrirajo in s tem pridobijo nekaj dodatnih finančnih sredstev.

Anej LUKAN, podžupan

Babice znajo ceniti nespretno zavito darilo.

JUDITH C. GRANT, roj. 1960

Obvestilo slavlencem, ki praznujejo okrogle obletnice rojstev, porok ...

Vse do meseca novembra 2019 smo na domu obiskovali občane, ki so praznovali okrogle obletnice (rojstne dneve, poroke). Nekaj besed in slike smo objavljali v Novicah Občine Starše. Obiski so se prenehali že z boleznijo našega pokojnega župana Bojana Kirbiša in predvsem zaradi ukrepov, ki so nastali s širjenjem korona virusa.

Ob izvolitvi novega župana Stanislava Greifonerja ustaljene prakse prav tako ni bilo mogoče nadaljevati, saj je naša država nenehno uvajala ukrepe za zavezitev širitve korona virusa, ki nam niso dopuščali obiskov po domovih, da nismo ogrožali vašega zdravja, niti zdravja vaših svojcev.

Kako bo v bodoče, še zaradi situacije – ukrepov za zavezitev širjenja okužbe, ki je trenutno enaka v vsej Sloveniji, odločitve o tem ne moremo sprejeti.

Predlagamo, da občani, ki bi si vseeno želeli fotografijo in nekaj kratkih besed o svojem življenju v našem GLASILU, to javite na mail: glasilo@starse.si ali na tel. št.: 02 686 48 00 (tajništvo Občine Starše) ali 031 669 581 (Terezija Mohorko). Lahko pa tudi sami ali vaši svojci kaj napišete/jo in pošljete tudi kakšno fotografijo; oboje vam bomo z veseljem objavili v občinskem GLASILU.

Vsem, ki ste v letu 2020 in 2021 praznovali okrogle obletnice in seveda vsem drugim slavlencem, ISKRENO ČESTITAMO. ŽELIMO VAM VELIKO ZDRAVJA IN LEPIH TER SREČNIH TRENUTKOV V VAŠEM ŽIVLJENJU.

*"Čas naj vam nakloni:
... spoznati dobre ljudi,
... storiti prave reči,
... ubrati prave poti
in v sebi in drugih najti le dobre sledi."*

Za konec še lepa misel za vas in nas:

»Že lep čas se na vsem svetu, v Sloveniji, naši občini in naših domovih, posledično v naših življenjih, pojavljajo omejitve. Vedite, da ni pomembno, kako dolgo trajajo. Pomembno je, da ko jih bo konec, znamo stopiti iz teme, prižgati luč, da ponovno zagledamo svetlobo in se zaveamo, da so okrog nas prijatelji, znanci in vsi tisti, ki jih imamo radi in imajo radi nas. Upajmo, da ta čas ni več daleč.«

Terezija MOHORKO

Vir: Google - praznovanja

OBVESTILO IZ UREDNIŠTVA

Spoštovane občanke in občani!

Sporočamo vam, da bomo po novem letu izdajanja GLASIL malo spremenili. Začeli jih bomo izdajati na tri mesece: v marcu, juniju, septembru in decembru. Med posameznima številka bode – kot do sedaj – na 14 dni izhajale **NOVICE**. Termine za oddajo prispevkov bomo objavili v GLASILIH in vsakih **NOVICAH**, zato ne boste imeli problemov glede iskanja informacij.

Prispevke za pomladno, t. j.

82. številko GLASILA OBČINE STARŠE,

ki bo izšla v drugi polovici MARCA, sprejemamo na

NASLOV UREDNIŠTVA:
glasilo@starse.si

(in ne na naslov občine ali posameznih delavcev občinske uprave; tudi ne na nekdanji naslov: starške novice ...). Le-tako lahko zagotovimo največjo možno verjetnost sprejema prispevkov do članov uredniškega odbora.

Prispevke pošljite takoj, ko se vam utrne kakšna ideja ali se odvije zanimiv dogodek,

**zadnje pa sprejemamo le še v torek,
1. MARCA 2021**

(izjem glede oddaje po roku zaradi narave dela, ki je vezano na lektoriranje, urejanje, oblikovanje in tiskanje, žal ne moremo delati).

Napisanemu prispevku dodajte **NASLOV** in ob koncu obvezno navedite svoje **IME** in **PRIIMEK**.

Nepodpisanih prispevkov ne bomo objavljali. Tudi pri fotografijah pripišite, kdo je njihov **AVTOR**.

Kot je že omenjeno, bodo med dvema številka glasila na 14 dni izšle tudi

NOVICE OBČINE STARŠE.

Tudi prispevke zanje pošljite na isti naslov:

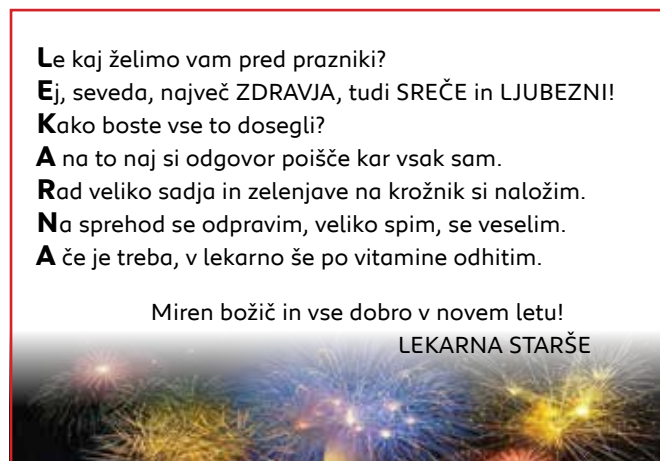
glasilo@starse.si – s pripisom: **ZA NOVICE**.

Ti prispevki naj bodo kratki, z največ eno fotografijo.

Za NOVICE št. 17 zbiramo prispevke do petka, 7. januarja 2022 – izšle bodo 13. januarja.

Lep delovni pozdrav!

Uredništvo

VOŠČILA OBČANOM

BRANKO CIMERLAJT,
pismonoša

Ob prihajajočih praznikih želim vsem ljudem, da bi se imeli radi, bili strpni in dobri drug do drugega. Imejmo upanje, da bomo kmalu živeli s polno mero veselja in sreče, ki nam je bila odvzeta v korona času. Moja velika želja je tudi, da bi ljudje spoznali, kako pomemben je spoštljiv odnos do narave in da bi vsi štirinožni prijatelji imeli dobre in ljubeče lastnike.

DARKO DOBNIK,
kmetovalec iz Zlatoličja

Življenje nas vedno znova preizkuša. Verjamem, da bomo iz teh težkih časov odšli obogateni s tistimi osnovnimi človeškimi vrednotami, kot so ponižnost, iskrenost in hvaležnost, ter s spoznanjem, da je skupnost vedno pred posameznikom. Naj bodo prazniki mirni, skrivnostni, navdani z upanjem in ljubeznijo ter v pričakovanju nečesa lepega. Za čas, ki prihaja po njih, pa si želim, da bi vsi mi odgovorno začutili, da je delo in njega rezultati edino, kar šteje in da je spoštljiv odnos do sočloveka in narave nad vsem. Srečno 2022!

DR. KARMEN DREO Z EKIPO

Za nami je težko leto, zaznamovano z epidemijo covid, ki ne kaže znakov umirjanja. Pred nami so novi izzivi, ki jih bomo lažje premagali skupaj.

Skrbite zase in za svoje zdravje in mi vam bomo pri tem pomagali. Sodelujmo in si zaupajmo.

Vesele božične praznike in srečno novo leto 2022 vam želi kolektiv Zdravstvene postaje Starše.

Misliš si, da so gotovo pozabili – potem pa zavoni telefon. To je božično darilo.

PETER GRAY, roj. 1928

ANTON EKART,
direktor podjetja
Gradnje Starše d. o. o.

December je zadnji mesec v iztekajočem se letu in je čas, ko se ozremo nazaj na stvari, ki nam jih je uspelo narediti, in na tiste, ki jih moramo dokončati v prihodnjem letu. V predprazničnem času smo še posebej veseli srečanj bližnjih prijateljev, znancev, s katerimi poklepetamo in si voščimo.

Drage občanke in občani, v prihajajočem letu vam želim veliko zdravja, medsebojnega razumevanja, spoštovanja, volje pomagati sočloveku, upanja, radosti in veselja. Naj vas trenutni »korona časi« ne spremenijo in imejmo upanje in pogum. Veselimo se sodelovanja z vami tudi v prihodnje, z željo, da nam bo uspelo izpolniti vaša pričakovanja na delovnem področju. SREČNO 2022!

SUZANA HVALEC,
tajnica župana

Kljub negotovosti in omejitvam, v katerih trenutno živimo, vemo, da obstaja upanje za srečo. Naj vas prihodnje leto obdari s srečo, zdravjem in Vam izpolni vse sanje!

JAŠA JERENKO, dijak

Za nami je zelo težko in zanimivo leto, v katerem je bilo veliko takšnih in drugačnih vzponov in padcev. Kot dijak sem v tem letu občutil velike spremembe zaradi virusa. Pri pouku na daljavo od snovi nismo odnesli dosti in posledice se kažejo v tem šolskem letu. Vsem mladim nam je seveda manjkalo druženj in novih spoznanj, prav tako tudi zabav in vsega, kar sodi zraven. Vsem občanom pa želim vse dobro v novem letu.

FRANC KEKEC,
ravnatelj OŠ Starše

Življenje nas v teh zahtevnih časih vsak dan znova preizkuša in nam nalaga vedno nove izzive. Zdi se, da ljudje preveč razmišljamo in se ubadamo s tem, kako bo jutri, naslednji mesec, leto. Živeti je treba

dan. Zato se vsi skupaj potrudimo, da bo naš vsakdan kar se da najboljši. S pogumom in upanjem bomo zmogli vse, kar nam pride naproti. Zagotovo bodo prišli lepši in zadovoljnejši časi. V samo prihodnost ne vstopamo kot v prazno sobano, temveč jo ustvarjamo s svojim delom, svojo ustvarjalnostjo in vizijo, brez česar bi človeštvo kmalu ohromelo in propadlo.

Vsem mladim želim, da poiščejo in najdejo tisto svojo srečo, ki ne bo podprta s sladkobo materialnih dobrin, temveč bo okrašena z notranjim mirom in zadovoljstvom s samim seboj. Ne primerjajte se z drugimi, ker boste nazadovali namesto napredovali. Vaša skrb naj bo vaš življenjski prostor, ki ga ogroža z napuhom napihnjen človeški egoizem, za katerega je pomembno imeti, namesto dati in deliti.

V naslednjem letu si želim predvsem »normalnosti«, stanja, ki smo ga imeli za samoumevna, ga sprejemali, ne da bi se pri tem zavedali, kako zelo krhka je lahko naša družba, ki jo je na skeleča kolena spravil en tako mali in neviden življenjski ustroj.

Zato pogumno in smelo v 2022, vzemimo si čas za prijaznost, sanje, ljubezen in smeh. Še posebej pa si vzemimo čas za sočloveka, ker to ta trenutek najbolj potrebujemo.

Zdaj je mesec december, ki naj bi bil prazničen. Vsem občanom želim lepe praznike in veliko veselja. Upam tudi, da skupaj premagamo ta virus in stopimo v leto 2022 še močnejši in srečnejši.

MIRA LONČARIČ,
predsednica KUD Ivan
Lončarič

Spoštovane občanke in občani občine Starše!

Spet smo vstopili v mesec december. To je v mesec, ko nas obiščejo kar trije dobri možje. Vsak po svoje nas razveseli in nam

polepša praznične dni. Ob praznovanju zadnjih dveh si poleg daril izrekamo tudi vesele praznične dni in predvsem veliko zdravja v letu, ki prihaja.

V letu, ki se izteka, so bila naša življenja polna neznank, preizkušenj, novih spoznanj, številnih odrekanih in žalostnih zgodb, ki nam jih je vse leto nalagal neznani, a vendar nevarni koronavirus. Velikim stvarjem smo se morali prilagoditi, jih prestati ali se jim odpovedati. Manjkala so nam druženja, stiski rok in obiski prireditelj, ki jih pripravljajo kulturna društva. Upam in vem, da ste jih mnogi pogrešali.

Zato v novem letu želim vsem občanom naše občine obilo zdravja, da se slehernemu izmed nas uresničijo osebne želje in da bi spet lahko zaživel tako, kot smo bili vajeni pred tem strašnim in vsemu človeštvu neznanim virusom.

Fotografije: iz osebnih arhivov

MITJA REŠEK,
nogometaš

Sedanji časi zaradi omejitev in ukrepov niso bili prijetni za športnike. Nekaj časa smo trenirali individualno, za kar je bilo potrebno veliko samodiscipline, da si ostal v zeleni formi.

Korona časi so mi pokazali, kaj je v življenju resnično pomembno, predvsem družina in zdravje.

Vsem ljudem pa najbolj želim strpnosti drug do drugega in čim bolj pozitivno razmišljanje v teh neprijetnih časih.

MARIJA SOLATNIK,
delavka javnih del
v občini Starše

Novoletni prazniki nas navdajajo s svojo lepoto in čarobnostjo. So nekaj posebnega. Vaščanom občine Starše želim veliko zdravja, sreče in medsebojnega razumevanja. Moja velika želja je, da bi lahko še naprej delala preko javnih del, da bi bili ljudje bolj spoštljivi do narave, do vsakega dela oziroma sočloveka.

Izjave zbrala Marta STEPIŠNIK

Zapoj pesem zmlatega mesa,
rozin, dišav, jabolk,
sladkorja, muškarnega oreška,
vsega prijetnega,
premešaj z zajemalko,
zaželi si nekaj lepega,
vrzi v napolnjeno posodo,
še enkrat premešaj za srečo
in do BOŽIČA shrani
v kozarčke in vrčke.

ELIZABETH GOULD

Leto 2022 bo leto volitev,
zato vas vabimo, da se jih
udeležite.

VSEM ČLANOM IN
VOLIVCEM ŽELI DeSUS
STARŠE SREČNO,
ZADOVOLJNO, MIRNO IN
ZDRAVO 2022.

SPOŠTOVANE OBČANKE IN OBČANI!

TO LETO JE BILo TEŽKO, ZATO SE SKUPAJ POTRUDIMO,
DA OSTANEMO ZDRAVI IN BO V BODOČE BOLJE.

PRED NAMi SO PRAZNIČNI DNEVI IN ČAS, KO VAM Z
VESELJEM VOŠČIMO SREČEN IN MIREN BOŽIČ,
VESEL DAN SAMOSTOJNOSTI IN ENOTNOSTI
TER VELIKO ZDRAVJA, USPEHOV, MIRU IN OSEBNEGA
ZADOVOLJSTVA
V LETU 2022.

**SLOVENSKA
DEMOKRATSKA STRANKA
STARŠE**

Slovenska ljudska stranka
OO SLS Starše

Naj Vam božični prazniki naklonijo
veliko miru in veselja. Leto 2022
pa obilo zdravja. Naj vaša srca,
družine in domove napolnjuje
sestrska in bratska ljubezen.

Predsednik OO SLS Starše
Adolf Šerdoner

Spoštovani občanke in občani!
*»SREČA je srečati prave ljudi,
ki v tebi pustijo dobre sledi.«*

V letu 2022 vam želimo
veliko TE SREČE,
želimo vam veliko
ZDRAVJA, VESELJA,
ISKRENIH IN DOBRIH LJUDI.
Želimo vam tudi osebne uspehe,
zadovoljstvo in veselje.

Lista občank in občanov,
za Aleksander FUREK

**SKUPAJ
NAPREJ**

»PANEM ET CIRCENSES«
- »KRUHA IN IGER«
... so že rekli stari Rimljani.

In prav to vam vsem iz srca želimo tarokaši.
Želimo vam veliko druženja, iger, veselja,
božičnega doživetja
in naj bo leto 2022 bogato, zdravo, srečno in uspešno.

Tarok društvo Škis Starše

**Kulturno društvo
Alojz Colnarič Starše**

želi vsem občanom
občine Starše
in župljanom župnije
Št. Janž na Dravskem polju
blagoslovljene
božične praznike,
veliko sreče, zdravja
in lepih trenutkov
v letu, ki prihaja.

V LETU 2022 BO PRIČELA DELOVATI
INFORMACIJSKA PISARNA
TURISTIČNEGA DRUŠTVA STARŠE.
V PRIHAJAJOČEM LETU
VAS VABIMO NA
TURISTIČNE PRIREDITVE
DRUŠTVA IN OBČINE STARŠE
V UPANJU BREZ COVIDA – 19.

Želimo vam
SREČNO IN ZDRAVO 2022.

DRUŠTVO
UPOKOJENCEV
STARŠE ŽELI
SREČNO IN ZDRAVO 2022
VSEM ČLANOM
DRUŠTVA UPOKOJENCEV
IN STAREJŠIM OBČANOM
V OBČINI STARŠE.

SREČNO, VESELO IN ZDRAVO
NOVO LETO 2022 VAM ŽELIMO
FOLKLORNIKI, GODCI LJUDSKIH VIŽ IN
PEVCI LJUDSKIH PESMI
KUD »FRANC ILEK« LOKA - ROŠNJA.

SREČNO, MIRNO,
ZDRAVO IN ZADOVOLJNO
NOVO 2022
VAM ŽELIJO
LOVCI
LOVSKE DRUŽINE
STARŠE.

Ko se prižgejo praznične lučke
sredi bele mrzle zime,
prijateljstvo ogreje nam dlani in
želja vzpne se iz srca v višine.

Vse, kar slabo je,
z novim letom naj zbledi,
vse, kar dobro je,
naj za vekomaj ostane!
Prava pot je pot srca,
ostalo so le ovinki.

Naj vas v božično noč in novo leto
2022 popelje pot brez ovinkov
in naj vas v prazničnem miru sreča
nežno objame!

Dobrodelni sklad
Občine Starše

Beseda srečno ni in naj ne bo
le izraz navade,
hiter stisk roke in bežni nasmeh,
je iskrena želja,
ki v nas odzvanja še dolgo po tem,
ko pospravimo okraske
na božičnem drevesu!

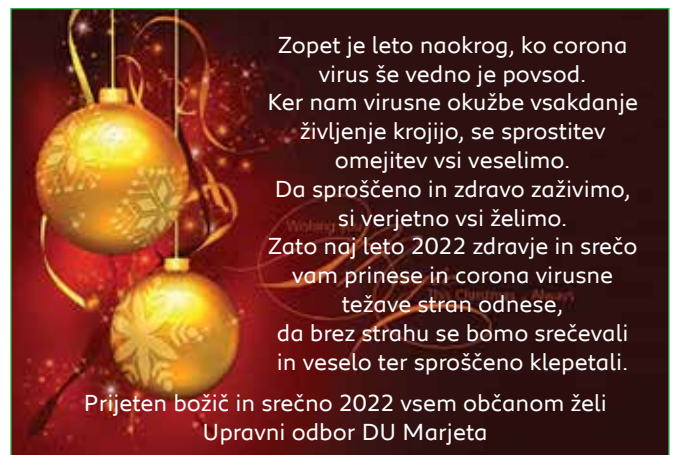
Vse lepo v novem letu!
Narodopisno zgodovinsko društvo
Starše

Predsednica Irena Šerdoner

Je trenutek, ko si prihodnost in
preteklost podajata roke.
Leto, takšno ali drugačno, puščamo
za sabo, le lepe misli in doživetja
naj Vas naprej pripeljejo do
osebnega zadovoljstva in uspehov.

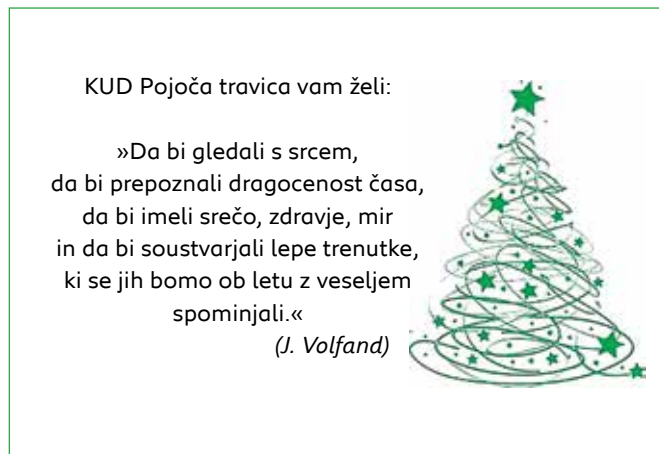
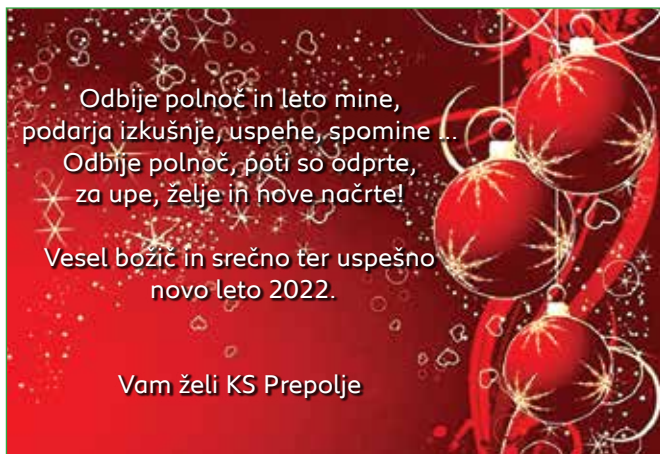
Želimo Vam čarobne praznike in
»brezkoronsko«
NOVO LETO 2022.

Kegljači sekcije kegljanja
s kroglo na vrvi
pri DU MARJETA

Zopet je leto naokrog, ko corona
virus še vedno je povsod.
Ker nam virusne okužbe vsakdanje
življenje krojijo, se sprostitev
omejitev vsi veselimo.
Da sproščeno in zdravo zaživimo,
si verjetno vsi želimo.
Zato naj leto 2022 zdravje in srečo
vam prinese in corona virusne
težave stran odnese,
da brez strahu se bomo srečevali
in veselo ter sproščeno klepetali.

Prijeten božič in srečno 2022 vsem občanom želi
Upravni odbor DU Marjeta

Naj bo prihajajoče leto
posuto z mirom,
ljubeznijo,
zdravjem in uspehom.

GZ Starše

Da bi v novem letu zdravje vam služilo,
da uspehov imeli bi obilo;
da sreča vedno spremljala bi vas,
da v letu 2022 preživeli bi res miren čas.

Vesele božične praznike in srečno,
zdravo ter uspešno 2022!

KORK MARJETA

Tudi v novem letu
naj bo vaš korak odmeven,
vaša beseda pogumna,
vaše življenje iskriivo
in polno toplih trenutkov.

Želimo vam,
da bi bili v letu 2022
srečni in bi srečo
delili tudi z drugimi.

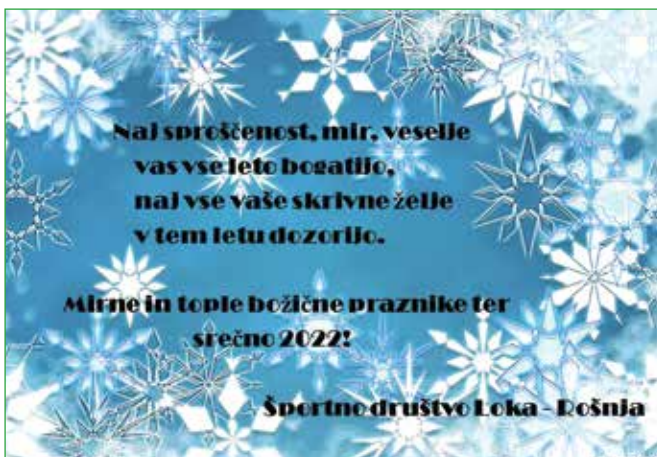
PGD Starše

"Dobre stvari pridejo k tistim, ki si jih želijo.
Boljše stvari pridejo k tistim, ki jih čakajo.
Najboljše stvari pridejo k tistim, ki ne obupajo."
(neznani avtor)

Želimo vam
mirne božične praznike
in srečno v letu 2022.

KS Loka Rošnja

Obilo zdravja, spoštovanja, veselja,
strpnosti, druženja in osebnih
uspehov vam iz srca želi

Športno društvo
Zlatoličje.

Želimo vam obilo
osebne rekreacije in
vas vabimo v
Športni park Gmajna!

SREČNO 2022

Spoštovane občanke in
občani občine Starše!
Člani Krajevne organizacije ZB
za vrednote NOB Starše vam
želimo vesele božične praznike
in veliko sreče, zdravja ter
veliko osebnega zadovoljstva
v novem letu 2022.

Čestitkam se pridružujejo
tudi člani Društva izgnancev
Slovenije 1941 - 1945 iz
občine Starše.

Predsednik Adolf Šerdoner

Vsem občankam in občanom želimo topel in ljubezni
poln božič, v novem letu 2022 pa veliko zdravja,
miru in osebne sreče.

Župnijska Karitas Starše

Veliko sreče in lepih sanj
naj Vam prinese božični dan,
novo leto pa naj zaživi
radosti polno, brez solza in skrbi.

VSE NAJBOLJŠE V LETU 2022
VAM ŽELIJO
ČLANI IN ČLANICE SEKCIJ ZA REKREACIJO
IN ŠPORT PRI DU STARŠE

Živa Kalinič, 9. B

Vsak po svoje hitimo skozi čas.

*A sončnih, vedrih dni, majhnih sreč, drobnih pozornosti smo
potrebni prav vsi, vsak po svoje, vedno.*

*Naj bodo iskrene besede, prisrčen nasmeh, prijateljstvo,
ljubezen in sreča utkani v vsak dan novega leta.*

Kolektiv Zavoda
Osnovne šole Starše

Počasi leto h koncu gre,
spomine zbira in želje.

Vse, v kar upate, naj se izpolni,
kar iščete, naj se odkrije,
kar si želite, naj se uresniči!

Naj novo leto srečno bo!

Vam želi PGD Zlatoličje.

VOŠČIMO VAM!

Vsak dan naj bo DAN,
ki bo prinesel lepe SPOMINE,
NOČ naj bo noč za spanec in prijetne SKOMINE,
ROKA naj poišče drugo roko v trden POZDRAV,
pa naj NAPIŠE še kaj, da bomo prebrali
v NOVICAH in GLASILU drugo leto MARSIKAJ!

OBJEM naj bo nežen in topel ter vedno DOVOLJEN,
UPANJE naj se čim prej URESNIČI
in nam staro ŽIVLJENJE povrne NAZAJ – za
VEKOMAJ!

Miren božič in SREČNO 2022

želimo iz
UREDNIŠKEGA ODBORA in
OBČINSKE UPRAVE OBČINE STARŠE.

*Vesel božič
in srečno 2022!*

Naj božični dan skrbno trenutke izbira,
previdno poti utira,
ljubeče usodo kroji, da v novem letu bomo
brez solza in skrbi.

PGD TRNIČE

NAŠA KRIŽANKA

				AVTOR: JOŽE BORKO	MIRUJOČI DEL ELEKTRO- MOTORJA	PRETEP	UŽITNA RASTLINA S ČRNIMI JAGODAMI	TELUR	PRITOK LJUBLJAN- NICE	AKVARIJSKA RIBICA	ČOLN ZA LOVLJENJE TUNOV	SLOVENSKA SLIKARKA KOBILCA	SL. RTV NAPOVE- DOVALKA (AJDA)			
				EKSPERT ZA STATISTIKO												
				SOVJETSKA AVSTRO- NAVTKA (VALENTINA)												
				VULKAN NA FILIPINSKEM OTOKU MINDANAO						NASELJE OB SOČI						
BARVA KOŽE, POLT IT. IGRALEC SPENCER							ČEŠ. MANEKEN- KA SEREDOVA SL. SLIKAR (LOJZE)									
Maksim Gaspari, Božič									IRSKO OTOČJE DEL LJUBLJANE							
POMOČ: LAVOISIÉR, POLEŽAJEV, SKASKA	RUSKA FANTASTIČ- NA BAJKA	DEL JUŽNEGA PACIFIKA	DRŽAVNA BLAGAJNA	RIMSKA 6	DIATONIČNA LESTVICA IT. TERME PRI PADOVI		NAJVEČJA ČLOVEŠKA ŽLEZA					RUSKI PESNIK (ALEKSANDER, »OKOVIK«)	DELO SLIKARJEV			
STREŽAJ NA LADJI ALI LETALU							ZAKOVICA					PEDRO SALINAS NEKD. SLOV. DENAR				
AMERIŠKI SEVERNI JELEN						RENIJ MLADA KRAVICA		EKSPLOZIV- NA ZMES SL.SLIKAR TRSTENJAK								
STARO- ŽIDOVSKI KRALJ				BORZNA ŠPEKULACIJA DOBA MEZOZOIKA							OLIVER (LJUBK.) JUNAK ENEIDE					
STRUPENA RASTLINA, ČRNI TELOH							TRAK OKOLI GLAVE, DIADEM									
KARLOVAC			POTEPUŠKI SAMURAJ DELO ENEGA DNE				URJENJE (KNJIŽ.) TISOČ VATOV									
GOROVJE V JUŽNI AMERIKI					KRAJ PRI MIKLAVŽU				RELIGIJA LAJEŽI, LAJANJE				BLOKADA PRI KARATEJU			
PROSTOR ZA SHRANJEVA- NJE KRME, SLAME IN SENA	OSEBNI ZAIMEK UDELEŽENEC STAVKE				ZLATO JABOLKO HOL. SLIKAR (PIETER VAN)			GLISTA LASNICA EVROPSKI NAROD				(KA)JU(TA) MUSLI- MANSKI GVERILEC				
GLAS, ZVOK				GORA NA HIMALAJI SL. ALPINIST ČESEN			TEKOČA MAŠČOBA PODLOŽNIŠ- KO DELO				STARORIM- SKI POZDRAV HRV. KRAJ NA CRESU					
AMATERIZEM									DOLINA STARA PLOŠČINSKA MERA			SLOVENSKA PEVKA VILER	NIZOZEMSKI KOLESAR (JAN) IZ ČRK RASA			
VINKO OŠLAK			ORANŽADA PESEM HVALNICA			FR. KEMIK (ANTOINE- LAURENT) PODOBA										
SREBRNO- BELA KOVINA (CR)					PRODAJALEC ZLATNINE SOSEDNJI ČRKI					KROGLA GORICA (GORIZIA)						
AJDOV KRUIH, AJDNIK							POSEBNO PLAČILO									
MATI GRŠKIH BOGOV				TROPSKA BOLEZEN TIGRASTIH KOMARJEV			ILOVICA, GLINA			AFRO- AMERIŠKI RAPER (NASIR)						

Rešitev, ki jo sestavite iz črk oz. besed z osenčenih polj, prepisite na dopisnico in jo **do petka, 25. februarja 2022**, pošljite na naslov: **OBČINA STARŠE – uredništvo, Starše 93, 2205 Starše**. Morda se pri žrebu prav vam nasmehne sreča. Seveda lahko rešitev pošljete tudi po e-pošti na naslov: **glasilo@starse.si**.

GESLO prejšnje križanke (Glasilo št. 80): POZDRAV JESENI, SEJEM IGRAČ.

Izzrebanci: **1. nagrado** – knjigo Slovenija – **prejme Marko Janžič**, Marjeta 30 c, 2206 Marjeta; **2. nagrado** – knjigo Maribor – **prejme Andreja Emeršič**, Brunšvik 36, 2327 Rače; **3. nagrado** – knjigo Pohorje – **prejme Valter Nahtigal**, Ul. Kirbiševih 9, 2204 Miklavž na Dravskem polju. Nagrajencem čestitam! (Nagrade izžrebanci prejmejo po pošti.)

SVETA NOČ

*Sveta noč, blažena noč,
vse že spi, je polnoč.
Le devica z Jožefom tam
v hlevcu varje detece nam.
Spavaj dete sladkó,
spavaj dete sladkó.
Sveta noč, blažena noč,
príšla je k nam pomoč:
dete božje v jaslíh leži,
grešni zemlji radost deli.
Rojen je rešenik,
rojen je rešenik.
Sveta noč, blažena noč,
radostno pevajoč
angeli gospoda slavé,
mir ljudem na zemlji želé.
Človek zdaj si otet,
človek zdaj si otet!*

Besedilo: Joseph Mohr
Slov. besedilo: Jakob Aljaž
Glasba: Franz Xaver Gruber